

VANTAAAN LUONTO Kasvit

Växterna i Vanda stad - Plant life in Vantaa

Vantaan kaupunki

Kannen kuva Olli Moisio

SBN 951-8959-47-1

Summerus Kirjapaino Oy
Väskylä 1996

1. Esipuhe - Foreword	4	5. Lajisto	75
1.1. Vantaan kasvikartoitus	7	5.1. -Lukuohje	
1.1.1. Kartoituksen tarkoitus	7	-Artbeskrivningar -instruktioner för läsaren	
1.2. Kartoituksen kohde	7	-How to read the descriptions of species	75
1.3. Menetelmät		5.2. Hakemisto suomenkielisen nimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä	78
1.3.1. Yhtenäiskoordinaatisto	8	ja lajikuvaus	381
1.3.2. Käytännön maastotyö	8	5.3. Lajimäärät	
1.3.3. Runsauden ja yleisyyden arviointi	10		
1.3.4. Kasvupaikkakoodit	11	6. Kaupunkiekologia	383
1.4. Kasvikartoittaja ja muut kaupunkilaiset	12	6.1. Kaupunki kasvupaikkana	
1.5. Urban ecology and biodiversity of vascular plants in the City of Vantaa	12	6.1.1. Menestyvän kaupunkikasvin muotokuva	383
		6.1.2. Kaupunkien ekologinen rakenne	384
2. Kasvikartoituksesta kirjaksi	17	6.1.3. Kaupunki-ilmastot	387
2.1. Kirjan tarkoitus	17	6.1.4. Maaperä	388
2.2. Kirjan käyttäjälle	17	6.2. Yleiset ja harvinaiset lajit	389
3. Vantaan kaupunki	19	6.3. Kartoitusruutujen vertailu lajiston yleisyyden ja harvinaisuuden perusteella	391
3.1. Historia ja rajat	19	6.4. Lajiston jakautuminen kartoitusruuduille	393
3.2. Topografia ja maisemarakenne	19	6.5. Lajiston alueellinen jakautuminen alkuperän mukaan	395
3.3. Maa- ja kallioperä	24	6.6. kaupunkihakuiset ja kaupunkipakoiset lajit	397
3.4. Ilmasto	24	6.7. Lehtolajien ja kämmekköiden levinneisyydestä Vantaalla	402
3.5. Vantaan maankäyttö, teollisuus ja elinkeinot	25	6.8. Lajiston keskimääräiset indikaattoriarvot	402
3.6. Suuraluejako	27	6.9. Vantaan kasvisto verrattuna eräisiin muihin kaupunkeihin	
4. Vantaa kasvien kasvuympäristönä	31	6.9.1. Helsinki	406
4.1. Vantaan kasvimaantieteellinen asema	31	6.9.2. Tukholma	406
4.2. Vantaan maankäytön historia	32	6.9.3. Stuttgart	406
4.3. Kasvien elinympäristöt Vantaalla		6.9.4. Meksikon kaupunki (Ciudad de México)	407
4.3.1. Jokikäytävät	34	6.9.5. Montevideo (Uruguay)	407
4.3.2. Ojat, muut vesistöt ja ranta-alueet	41	7. Ympäristönsuojelu Vantaalla	409
4.3.3. Suot	43	7.1. Kaupunki	409
4.3.4. Mäet	50	7.2. Yhtiöt	412
4.3.5. Niityt	57		
4.3.6. Kallio	59	8. Kirjallisuutta	436
4.3.7. Maanpinto-alueet, puutarhat ja puistot	61	9. Lähteet	438
4.3.8. Liikennealueet	64	10. Liite	441
4.3.9. Joutomaat	70	10.1. Vantaan yleiskaavan suojeluvuoraukset ja luonnonsuojelualueet	441
		10.2. Vantaalla tavatut uhanalaiset lajit	442

Kannen kuva Olli Moisio

ISBN 951-8959-47-1

Gummerus Kirjapaino Oy
Jyväskylä 1996

		75
1. Esipuhe - Foreword	4	
1. Vantaan kasvikartoitus	7	
1.1. Kartoituksen tarkoitus	7	
1.2. Kartoituksen kohde		
1.3. Menetelmät	8	
1.3.1. Yhtenäiskoordinaatisto	8	
1.3.2. Käytännön maastotyö	10	
1.3.3. Runsauden ja yleisyyden arviointi	11	
1.3.4. Kasvupaikkakoodit		
1.4. Kasvikartoittaja ja muut kaupunkilaiset	12	
1.5. Urban ecology and biodiversity of vascular plants in the City of Vantaa	12	
2. Kasvikartoituksesta kirjaksi	17	
2.1. Kirjan tarkoitus	17	
2.2. Kirjan käyttäjälle	17	
3. Vantaan kaupunki	19	
3.1. Historia ja rajat	19	
3.2. Topografia ja maisemarakenne	19	
3.3. Maa- ja kallioperä	24	
3.4. Ilmasto	24	
3.5. Vantaan maankäyttö, teollisuus ja elinkeinot	25	
3.6. Suuraluejako	27	
4. Vantaa kasvien kasvuympäristönä	31	
4.1. Vantaan kasvimaantieteellinen asema	31	
4.2. Vantaan maankäytön historia	32	
4.3. Kasvien elinympäristöt Vantaalla		
4.3.1. Jokikäytävät	34	
4.3.2. Ojat, muut vesistöt ja ranta-alueet	41	
4.3.3. Suot	43	
4.3.4. Metsät	50	
4.3.5. Niityt	57	
4.3.6. Kalliot	59	
4.3.7. Aikatalousalueet, puutarhat ja pelurit	61	
4.3.8. Järvien alueet	64	
4.3.9. Jämsämaat	70	
5. Lajisto		
5.1. -Lukuohje -Artbeskrivningar -instruktioner för läsaren -How to read the descriptions of species		75
5.2. Hakemisto suomenkielisen nimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä ja lajikuvaus		78
5.3. Lajimäärät		381
6. Kaupunkiekologia		383
6.1. Kaupunki kasvupaikkana		383
6.1.1. Menestyvän kaupunkikasvin muotokuva		384
6.1.2. Kaupunkien ekologinen rakenne		387
6.1.3. Kaupunki-ilmasto		388
6.1.4. Maaperä		389
6.2. Yleiset ja harvinaiset lajit		
6.3. Kartoitusruutujen vertailu lajiston yleisyyden ja harvinaisuuden perusteella		391
6.4. Lajiston jakautuminen kartoitusruuduille		393
6.5. Lajiston alueellinen jakautuminen alkuperän mukaan		395
6.6. kaupunkihakuiset ja kaupunki-pakoiset lajit		397
6.7. Lehtolajien ja kämmekköiden levinneisyydestä Vantaalla		402
6.8. Lajiston keskimääräiset indikaattoriarvot		402
6.9. Vantaan kasvisto verrattuna eräisiin muihin kaupunkeihin		406
6.9.1. Helsinki		406
6.9.2. Tukholma		406
6.9.3. Stuttgart		406
6.9.4. Meksikon kaupunki (Ciudad de México)		407
6.9.5. Montevideo (Uruguay)		407
7. Ympäristönsuojelu Vantaalla		409
7.1. Kaupunki		409
7.2. Yhtiöt		412
8. Kirjallisuutta		436
9. Lähteet		438
10. Liite		441
10.1. Vantaan yleiskaavan suojelualue-varaukset ja luonnonsuojelualueet		441
10.2. Vantaalla tavatut uhanalaiset lajit		442

LUONTO -

VANDA-NATUR -
FLORANNATURE IN VANTAA -
PLANTS

FÖRORD

FOREWORD

Vantaa on kaupunkina nuori, mutta pitäjänä vanhaa kulttuuri-seutua, jossa ihminen on tehnyt työnsä ja elänyt vuorovaikutuksessa luonnon kanssa jo satoja vuosia. Paikallisen asutuksen vaikutus näkyy selvästi, mutta lisäksi Vantaalle on läpi vuosisatojen ollut ominaista kauttakululiikenne. Ensin tultiin jokea ja pölyistä maantietä pitkin, sitten rakennettiin rautatie, lentokenttä ja lopulta moottoritiet. Kaupungin nopeasta kasvusta johtuen Vantaan luonto ja maisema ovat jatkuvassa muutostilassa.

Kädessäsi on ainutlaatuinen luontokirja, joka kertoo Vantaasta kasvimaailman sanoin ja kuvin. Tämän kirjan valmistumisen on mahdollistanut eri osapuolten saumaton ja joustava yhteistyö. Ensin on mainittava pääosan kenttätoistia suorittaneet kirjan kirjoittajat tutkijat Pertti Ranta ja Mikko Siitonen Metsätähti Oy:stä. He ovat tehneet valtavan työn itseään säästämättä.

Kirjan valmistumisesta saamme kiittää myös seuraavia Vantaalla toimivia yrityksiä: Finnair Oy, Hackman Havi Oy Ab, Oy Linjebuss Finland Ab, Oy Shell Ab, Tikkurila Oy, Vantaan Sähkölaitos Oy, WM Jätehuolto Oy, sekä Ilmailulaitosta ja Metsäntutkimuslaitosta. Heidän tuellaan Vantaan kaupunki saattoi julkaista kirjan Euroopan luonnonsuojeluvuonna 1995.

Stefan Skog
Ympäristöpäällikkö

Vanda är en ung stad, men ligger i en gammal kulturbygd där människan under århundradenas lopp har arbetat och levt i samklang med naturen. Den lokala befolkningens inverkan på naturen syns klart, men Vanda har också genom tiderna präglats av människans behov av att röra på sig. Först färdades man längs åarna och dammiga små landsvägar, sedan byggdes järnvägen, flygfältet och till slut motorvägarna. På grund av stadens snabba utveckling undergår naturen och landskapet en ständig förändring.

I din hand har du en enastående naturbok, som berättar om Vanda med botanikens ord och bilder. Denna bok har tillkommit tack vare ett utomordentligt fint och flexibelt samarbete. Först och främst vill jag nämna de personer, som utfört största delen av fältarbetet samt skrivit boken, forskarna Pertti Ranta och Mikko Siitonen från Metsätähti Oy. De har utfört ett enormt och osjälviskt arbete.

Bokprojektet hade dock inte kunnat genomföras utan medverkan av följande företag med hemort i Vanda: Finnair Oy, Hackman Havi Oy Ab, Oy Linjebuss Finland Ab, Oy Shell Ab, Tikkurila Oy, Vantaan Sähkölaitos Oy, WM Jätehuolto Oy, samt Luftfartsverket och Skogsforskningsinstitutet. Tack vare deras medverkan kan Vanda stad nu publicera denna bok under det Europeiska Naturvårdsåret 1995.

Stefan Skog
Miljöchef

Vantaa is young city, but it has deep cultural roots as a parish where man has worked and lived interacting with nature for centuries. The influence of the local population is evident everywhere. Typical to the Vantaa region throughout the centuries has also been the influence of through traffic, first up the river and the dusty road. In time, the railroad was built, then the airport, and finally the motorways. As a consequence of the fast development of the city, nature and the landscape in Vantaa is constantly undergoing changes.

You are now holding a unique nature book in your hands which presents Vantaa in the words and pictures of flora. Smooth and flexible cooperation between all contributors has made it possible to complete this book. First we want to acknowledge the authors of this book, Pertti Ranta and Mikko Siitonen, researchers from Metsätähti Oy, who did most of the field work. They worked unselfishly to accomplish this vast task.

We also want to thank the following businesses operating in Vantaa for their contribution in the completion of this book: Finnair Oy, Hackman Havi Oy Ab, Oy Linjebuss Finland Ab, Oy Shell Ab, Tikkurila Oy, Vantaan Sähkölaitos Oy, WM Jätehuolto Oy as well as the Civil Aviation Administration and the Finnish Forests Research Institute. It was their support that made it possible for the City of Vantaa to publish this book in the 1995 European Nature Conservation Year.

Stefan Skog
Director, Environmental Affairs

Vantaan kasvikartoituksen ja tämän kirjan juuret ovat kaukana Vantaalta. Syyskuussa 1984 kirjoittajista Pertti Ranta kävi Uruguayn pääkaupungissa Montevideossa ja havaitsi kaupunginhallituksen julkaisseensa kolmiosaisen kasvion "Flora montevidensis". Siinä esiteltiin kuvin ja määrittyskaavoin yhteensä 1 128 sivulla kaikki Montevideon hallinnollisella alueella (664 km²) tavattavat kasvit. Mitään vastaavaa ei esimerkiksi Suomen pääkaupunkiseudulta ollut käytettävissä. Kehitysmaan pääkaupungin kasvitieteellistä voimannäyttöä selaillessa heräsi ajatus yrittää jotakin samankaltaista Suomessa. Pääkaupunkiseudun kasvikartoitusta ryhdyttiinkin toteuttamaan vuonna 1990. Mukana olivat kaikki pääkaupunkiseudun kunnat. Työnjako muodostui sellaiseksi, että Helsingin yliopiston kasvimuseo huolehti Helsingin kartoittamisesta ja Metsätähti Oy muiden kaupunkien alueista. Tähän mennessä kartoitus on valmistunut Vantaalla, Helsingissä ja Kauniaisissa.

Vantaan kasvikartoitusta ei ole tehty pelkästään kasvitieteellisestä mielenkiinnosta, vaan tavoitteena on myös ollut tuottaa tietoa maankäytön suunnittelua varten. Keski-Euroopan kaupunkien lajisto- ja biotooppikartoituksista on tullut maankäytön suunnittelun perusaineistoja. Myös Suomessa voidaan kaupunkien kasvistoista ja eläimistöistä koota sellaiset tietokannat, että niiden avulla kyetään seuraamaan ja säilyttämään lajiston monimuotoisuutta ajan vaatimusten mukaisesti. Vantaan kasvikartoitus suunniteltuine jatkotutkimuksineen tuottaa siten kokemuksia, miten biologista tietoa tulisi kuntatasolla kerätä ja käsitellä.

Kuusi vuotta kestäneeseen kartoitukseen on tavalla tai toisella osallistunut useita henkilöitä niin maastossa kuin tietokoneiden ja piirustuspöytien ääressä. Avustajina ovat toimineet Kaisu Aapala, Kristoffer Bondestam, Virpi Hytönen, Tapani Järveläinen, Vesa Järvinen, Eija Mustonen, Seppo Mäkinen, Mikko Piirainen, Meelis Suurkask, Antti Tanskanen, Rauno Yrjölä ja Pirjo Welling. Kiitämme kaikkia tasapuolisesti. Taiteilija Olli Moisio on maalannut Vantaa-aiheiset akvarellit.

Ilman Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen sitkeyttä ja kärsivällisyyttä jatkaa kartoitusta vaikeista lamavuosista huolimatta työ ei olisi koskaan valmistunut. Kirjahanke tuli mahdolliseksi vantaalaisten yritysten tuen ansiosta. Kiitämme ympäristökeskusta ja yrityksiä arvokkaasta tuesta.

Pertti Ranta

Mikko Siitonen

Metsätähti Oy

1. Vantaan kasvikartoitus

Tilkunpellon tammi Tammiston luonnonsuojelualueen pohjoispuolella.
Big solitary oak in Tammisto.

1.1. KARTOITUKSEN TARKOITUS

Vantaan kasvikartoituksen tarkoituksena on ollut tutkia kaikkien kaupungin alueella olevien yhden neliökilometrin laajuisten yhtenäiskoordinaatistoruutujen kasvilajisto ja käsitellä saatua aineistoa siten, että tuloksilla on käyttöä kaupunkisuunnittelussa, opetuksessa ja tutkimuksessa. Tavoitteena on nyt kasvikartoituksen valmistuttua jatkaa biotooppikartoituksella, jolloin kaupunkiekologinen tietopohja saadaan nostetuksi eurooppalaiselle tasolle.

Työn taustalla on Keski- ja Länsi-Euroopassa sekä Latinalaisessa Amerikassa tehty kaupunkiekologinen tutkimus. Eurooppalaiselle kaupunkiekologiselle tutkimukselle on luonteenomaista läheinen yhteys maankäytön suunnitteluun. Tutkimus tuottaa tietoa, jonka avulla voidaan toimia mm. monimuotoisuuden säilyttämiseksi sekä lajisto- että biotooppitasolla. Myös Vantaan kasvikartoituksen tarkoituksena on alusta alkaen ollut tuottaa tietoa suunnittelun ja päätöksenteon tueksi. Kunnissa ja kaupungeissa etsitään yhä enemmän vastauksia sellaisiin kysymyksiin kuten uhanalaiset lajit kuntatasolla, lajiston monimuotoisuuden säilyttäminen, suojelualueverkostojen toimivuus ja täydennystarve, eri kohteiden arvottaminen jne. Nykyaikaiseen luonnonsuojelubiologiseen tietoon nojautuva kaupunkiekologinen tutkimus pystyy antamaan vastauksia näihin kysymyksiin.

Suomessa on tiettyä perinnettä ns. pitäjänkasvioiden laatimisessa. Muutamia on valmistunut viime vuosinakin. Pitäjänkasvioissa kiinnostus tuntuu kuitenkin loppuvan siihen, mistä sen oikeastaan pitäisi alkaa. Lajisto kuvaillaan tarkasti, mutta analyysi ja sitä kautta kytkentä maankäytön suunnitteluun jää puuttumaan. Laajojen aineistojen analysointiin on nykyisellä tietotekniikalla hyvät mahdollisuudet. Useita tässä kirjassa esitettyjä tuloksia olisi ollut käytännössä mahdotonta saada ennen tietokoneiden aikaa ja vaivalloista nykyistä hitaampien tietokoneiden aikaan. Vastaavasti tietotekniikka tarjoaa uusia mahdollisuuksia biologisen tiedon tallentamiseen. Paikkatieto-ohjelmien avulla saadaan jatkuvasti maastokohdasta helposti esiin sitä koskevat tiedot. Suunnittelija näkee siten heti työn alussa, mitä suunnittelualueella on odotettavissa.

Tämä kirja on yksi esimerkki tulosten käytöstä opetuksessa. Myös tässä tarjoaa tietotekniikka monia mahdollisuuksia. Esimerkiksi tämän kirjan

multimediaaversio cd-rom-muodossa voisi tarjota uusia ulottuvuuksia, kuten kuvat kaikista lajeista, määrittyskaavat, paljon havainnollista tietoa kaupunkikasvien ekologiasta (vaikkapa liikkuvaa kuvaa maitohorsman siementen pöllähdyksestä radanvarresta junan ajaessa ohi tai lehtopalsamin siementen sinkoutumisen "räjähtävistä" hedelmistä). Kirjoja niin usein vaivaavasta supistamisen ja pienentämisen tarpeesta päästäisiin myös eroon, sillä yhdellä cd-rom-levyllä on tilaa riittävästi. Markkinoilla on jo mm. Cd-flora, Pihapiirin luontoa ja Kuvia Suomesta.

Kaupunkiekologista tutkimusta on Suomessa tehty hyvin vähän. Kaupunkiekologiaan perehtymistä voi Suomessa myös haitata se, että suuri osa tutkimuksista ja muusta alan kirjallisuudesta on julkaistu saksaksi, ranskaksi, hollanniksi ja espanjaksi. Perustellusti voi tietysti sanoa, että kaupunkiekologiaa kannattaa tutkia siellä missä on todellisia kaupunkejakin. Ulkomaisten tutkimusten perusteella on kuitenkin todettava, että Suomi on aivan riittävän kaupungistunut, jotta kaupunkiekologiaa voisi ja olisi syytäkin tutkia. On todennäköistä, että kaupunkiekologiset tutkimustulokset ovat meillä yhtä yllättäviä ja kiinnostavia kuin miksi ne ovat osoittautuneet muualla. Vantaan kasvikartoituksen avulla saadut tulokset ovat osa Suomen aloittelevaa kaupunkiekologista tutkimusta.

1.2. KARTOITUKSEN KOHDE

Vantaan kasvikartoituksen kohteena ovat kaikki Vantaalla kasvavat putkilokasvit, jotka eivät ole ihmisen omin käsin istuttamia. Ulkopuolelle jäävät yksityistalojen pihat ja tontit sekä jotkut suljetut teollisuusalueet. Kaikkein suurin ulkopuolelle jäävä alue on Helsinki-Vantaan lentoasema.

Kartoituksessa ovat siis mukana putkilokasvit. Kasvitieteellinen termi "putkilokasvi" tarkoittaa jokseenkin samaa kuin arkikielen "kasvi". Sammalet, levät, jäkälät ja sienet eivät esimerkiksi ole putkilokasveja. Putkilokasveilla on veden kuljetukseen erikoistuneita soluja eli putkiloita. Niitä on kukkakasveilla ja sanikkaisilla, joten myös itiöistä lisääntyvät saniaiset, lieot ja kortteet kuuluvat putkilokasveihin.

Koristekasvit on otettu mukaan kartoitukseen vasta kun ne esiintyvät itsestään uusiutuvina kasvustoina tai ovat selvästi tulleet kauan toimeen ilman ihmisen apua. Pihosta tienvarsien puolelle työntyvät koristekasvit jäävät pois, mutta joutomailla ja läjitysalueilla kasvavat koristekasvit on otettu mukaan. Peltojen ja vihelypalstojen hyötykasvit jäävät ulkopuolelle, mutta pääseväi mukaan sitten kun ne leviävät uusille paikoille itseksään. Vihelyalueiden rikkaruohot ovat tietysti mukana. Hoidetuissa puistoissa kiinnostavat myös vain rikkaruohot ja muut itseksään ilmaantuneet kasvit. Epäselvissä tapauksissa koristekasvit on mieluummin rajattu ulkopuolelle.

1.3. MENETELMÄT

1.3.1. Yhtenäiskoordinaatio

Vantaan kasvikartoitus perustuu yhtenäiskoordinaatioon. Kaupungin koko alue kartoitettiin järjestelmällisesti yhden neliökilometrin yhtenäiskoordinaatistoruutu kartoitusyksikkönä. Tutkittujen ruutujen lukumäärä on 246 kpl. Pienimpiä kaupungin rajalla olevia vajaita ruutuja on yhdistetty naapuriruutuihin. Suljettua lentokenttäaluetta ei ole tutkittu. Lentokenttäalueen laajuus on 11 km² (kuva 1).

Suorakulmainen yhtenäiskoordinaatio kattaa koko Suomen. Sen pohjoisakselinä on 27. itäinen pituuspiiri, joka kulkee Itä-Uudenmaan kautta. Yhtenäiskoordinaatio on merkitty punaisella perus- ja maastokarttoihin. Jokaiselle maastokohdalle voidaan antaa kaksiosainen koordinaattitunnus. Kun paikan sijainti ilmoitetaan yhden neliökilometrin (tai muun pinta-alayksikön) tarkkuudella, käytetään koordinaattitunnuksena vastaavan ruudun lounaiskulman koordinaatteja. Siten esimerkiksi Helsingin pitäjän kirkko sijaitsee yhtenäiskoordinaatistoruudussa 6687:388. Suomesta kerättyjen kasvi- ja eläinnäytteiden löytöpaikat ilmoitetaan yhtenäiskoordinaation avulla. Sama koskee muitakin biologisia havaintoja.

Ruutukoko on aina kompromissi tavoiteltavan tarkkuuden ja työhön tarvittavien voimavarojen välillä. Toisaalta lopputuloksen tulisi olla riittävän "hienorakeinen", jotta kartoista ilmenisi erilaisten ympäristötekijöiden vaikutus kasvien levinneisyyteen. Toisaalta taas kartoitus tulisi olla toteutettavissa muutamassa vuodessa, jotta kustannukset pysyisivät kohtuullisina. Lisäksi Vantaan kaltaisissa kau-

pungeissa on otettava huomioon ympäristön nopea muuttuminen. Kymmenen vuotta vanhalla tiedolla saattaa olla vain historiallista mielenkiintoa. Valittu yhden neliökilometrin ruutukoko vastaa hyvin ulkomaisia esimerkkejä kaupunkikasvien kartoituksista.

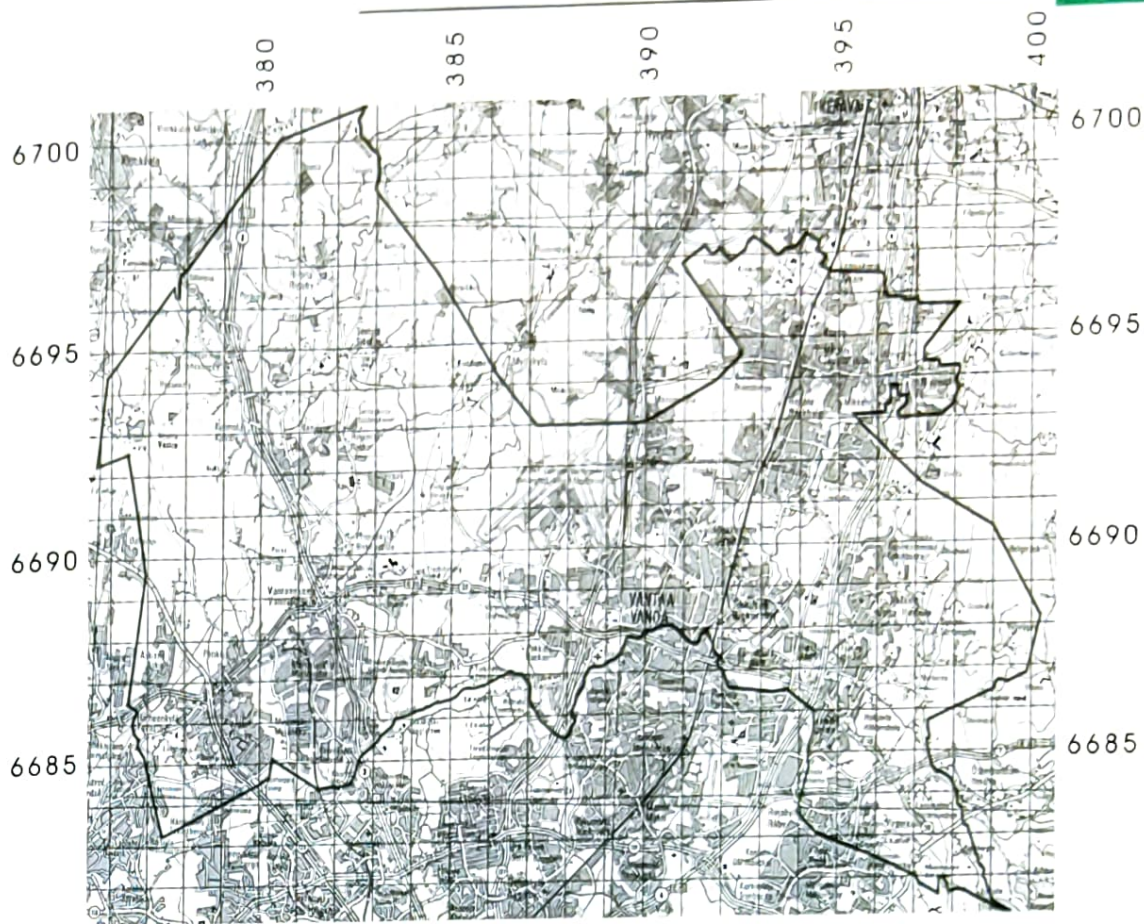
Hyvän lajistollisen kattavuuden saaminen edellyttää kartoitusruudun tutkimista vähintään kahtena ajankohtana. Vaikka kokenut kasvikartoittaja tunteeekin kasvit kaikissa kehitysvaiheissa, luotettavaa tietoa kasvien runsaudesta ja yleisyydestä saa silloin, kun kasvit ovat näkyvimmillään eli yleensä kukintavaiheessa. Maastokäynti toukokuussa on välttämätön kevätkukkijoiden saamiseksi mukaan. Osa kevätkukkijoista katoaa jopa kokonaan näkyvistä myöhemmin kesällä. Kevätkukinnan huippu on kuitenkin kovin lyhyt. Joinakin keväänä paras kukintavaihe ohitetaan jopa kymmenessä päivässä. Kasvikartoittajan on vain yritettävä saada nämä muutamat päivät riittämään mahdollisimman monen ruudun tutkimiseen.

Kesän kartoituskausi alkaa varsinaisesti juhannuksen tienoilla ja jatkuu syyskuun alkupuolelle. Tuoloin useimmat kasvit ovat havaittavissa maastossa. Kesän maastokauden pituus on siten 70-80 päivää.

1.3.2. Käytännön maastotyö

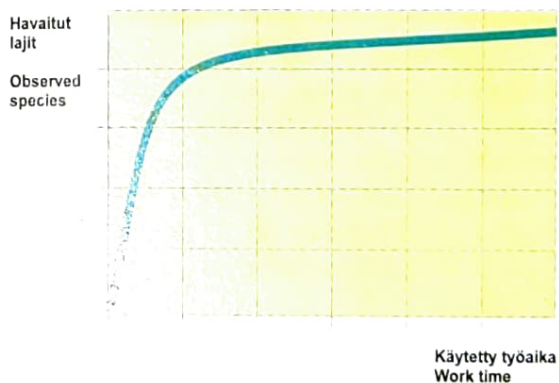
Kartoituksen etenemiseen vaikuttaa ratkaisevasti se, miten kartoitus toteutetaan itse kartoitusruudun tasolla. Yksi neliökilometri on paljon maata ja saavutettavaan tarkkuuteen vaikuttaa ratkaisevasti ruudun tutkimiseen käytettävä aika. Neliökilometrin laajuisen alueen tutkiminen siten, että kaikki sen alueella tavattavat kasvit varmasti havaittaisiin, on käytännössä lähes mahdoton tehtävä. Monet kasvit saattavat olla vuosiakin näkymättömissä joko siemeninä maassa tai maanpinnan alapuolella maavarsiensa turvin odottamassa suotuisia kasvuolosuhteita. Vuotuiset vaihtelut kasvien runsaudessa ovat myös suuria. Hyvänä esimerkkinä tästä oli kevät 1995, jolloin kallioiden ja kotojen kevätkukkijat kukoistivat poikkeuksellisen runsaina ja monilajisina.

Kasvikartoituksen kattavuus riippuu ratkaisevasti työhön käytettävästä ajasta. Jo muutaman tunnin mittaisella maastokäynnillä tavoittaa valtaosan lajistosta. Mitä lähemmäksi täydellistä lajiluetteloa pyritään, sitä enemmän aikaa uusien lajien löytämiseen tarvitaan. Neliökilometrin suuruinen alue tarjoaa täydellisyyden pyrkijälle työtä vaikka vuosikausiksi! Kasvikartoitus on siis "asymptootista", havaittujen lajien käyrä ko-

Kuva 1. Yhden neliökilometrin yhtenäiskoordinaatistoruudut Vantaan kaupungin alueella (246 kpl).
Fig. 1. The grid system used in the floristic mapping in Vantaa (264 x 1 km²).

hoaa aluksi nopeasti ja lähestyy sitten vähitellen täydellistä lajilukumäärää kuitenkin käytännössä koskaan saavuttamatta täydellisyyttä (kuva 2).

Kuva 2. Kasvikartoitukseen käytetty työaika ja havaitut lajit.
Fig. 2. Observed plant species in relation to work time.

Kokonaisia kaupunkoja käsittävissä kartoituksissa on välttämätöntä määrittellä kunkin neliökilometrin tutkimiseen käytettävä aika. Työpanoksen tulee pysyä samalla tasolla vertailukelpoisuuden saavuttamiseksi. Vantaalla on tutkimukseen käytettävän ajan ohjeavoksi otettu puolitoista kasvitutkijan työpäivää, mikä vastaa runsasta kahta normaalimittaista työpäivää. Pääasiallinen kartoitustyö on tehty keskikesällä (yksi kasvitutkijan työpäivä) ja täydentävä käynti sijoittuu keväaseen sekä joillakin ruuduilla vielä loppukesään. Tällä työpanoksella Vantaan kasvikartoitukseen kului kuusi vuotta. Koko projektiin suunnitteluvaiheesta tämän kirjan julkaisemiseen saakka tarvittu työmäärä oli suuruusluokaltaan viisi henkilötyövuotta.

Vuosikausia kestäneestä työstä huolimatta emme saa koskaan tietää, mitä kasveja Vantaalla kasvaa, ainakaan jos tavoitteena on täydellinen lajiluettelo. Lajisto muuttuu jatkuvasti: kun pelto muuttuu kerrostalo-alueeksi, vaihtuu myös lajisto. Vantaan kasvikartoituksen tekijöiden tarkistuskartoituksiin perustuva arvaus on, että ero täydelliseen lajiluetteloon jää selvästi alle 10 %. Muut innokkaat kasvitutkijat voivat aikanaan osoittaa tämän teorian joko oikeaksi tai vääräksi.

[illegible]

Fig. 3. A page of field note book

- 1 erittäin niukka
- 2 niukka
- 3 melko runsas
- 4 runsas
- 5 erittäin runsas

Yleisyyden arvioinnissa käytetään myös viisipor-
taista asteikkoa:

1	erittäin harvinainen
2	harvinainen
3	melko yleinen
4	yleinen
5	erittäin yleinen

Yleisyysarviointia voi havainnollistaa ajattelemalla yhden neliökilometrin kartoitusruutu jaetuksi sa-
taan yhden hehtaarin ruutuun. Kasvi, jota tavataan
vain yhdellä hehtaarin ruudulla, on erittäin harvi-
nainen. Jos sitä tavataan esimerkiksi 95:llä hehta-
arin ruudulla, se on erittäin yleinen. Kysymys on siis
siitä, kuinka suurella osalla kartoitusruutua kysei-
sen kasvin kasvustoja esiintyy. Hehtaari-ruutuja
käytettäessä luokkarajojen ohjeelliset rajat ovat:

1	erittäin harvinainen:	< 5 ha
2	harvinainen:	5-25 ha
3	melko yleinen:	25-50 ha
4	yleinen:	50-75 ha
5	erittäin yleinen:	75-100 ha

Maastossa ei tietenkään voida laskea hehtaari-ruutu-
ja, vaan yleisyys arvioidaan kartoituksen kuluessa ja
koko ruudun läpikäynnin jälkeen. Silloin kun samalla
kartoitusruudulla on useita maankäyttömuotoja, jää-
vät yleisyydet pakostakin alhaisiksi. Vain harva kasvi
on erittäin yleinen silloin, kun maankäyttö on mo-
saiikkimaista. Yhtenäisillä metsäalueilla saavuttavat
tavalliset metsäkasvit tämän tason. Useilla lajeilla
voidaan havaita yleisyyskeskuksia, jotka selittyvät
kasville sopivan biotoopin runsaudella.

1.3.4. Kasvupaikkakoodit

Runsauden ja yleisyyden lisäksi merkitään maastotal-
lennuskaavakkeelle kunkin lajin tärkeimmät kasvupai-
kat erityisen kasvupaikkakoodin avulla. Vantaan ko-
koisen kaupungin alueella on erilaisia kasvien kasvu-
paikkoja hyvin suuri määrä. Siksi käytännössä on
välttämätöntä yleistää kasvupaikkaluokitusta kohtuulli-
seen määrään kasvupaikkakodeja, jotka voidaan hal-
lita selkeästi ja nopeasti aineiston käsittelyssä. Vantaan
kasvikartassa on käytetty 33 kasvupaikkakoodia.

MKKA	metsä, kuiva kangas
MTKA	metsä, tuore kangas
MLKA	metsä, lehtomainen kangas

MLEH	metsä, lehto
MMUU	metsä, muu

SKOR	suo, korpi
SRÄM	suo, räme
SNEV	suo, neva
SKAL	kalliopainannesuo

KALL	kallio
------	--------

VJOK	vesi, joki
VJÄR	vesi, järvi
VPUR	vesi, puro
VOJA	vesi, oja
VLAM	vesi, lampi
VMUR	vesi, murtovesi (meri)

LÄHD	lähde ympäristöineen
------	----------------------

RJOK	ranta-alue, joki
RJÄR	ranta-alue, järvi
RPUR	ranta-alue, puro
ROJA	ojanreuna
RLAM	ranta-alue, lampi
RMNI	ranta-alue, meri (niittymäinen)

LMAA	maaliikennealue
LRAT	rautatieliikennealue
LPOL	polku
LMET	metsäautotie, ulkoilutie

PELT	pelto
------	-------

NIIT	niitty
------	--------

PUUT	puutarhat ja piha-alueet
------	--------------------------

PUIS	hoidetut puistot ja hautausmaat
------	---------------------------------

JOUT	joutomaa
------	----------

MUUK	muu kasvupaikka
------	-----------------

Kasvupaikkakoodin valinnassa on ratkaisevana pidetty kasvupaikan syntytapaa. Siksi esimerkiksi tien- ja tienvarren tietyntyyppien kasvillisuus ei ole niittänyt vaan maaliikennealueita, koska se on syntynyt liikenneväylän rakentamisen seurauksena. Muutamat koodit tarvinnut lisäselvityksiä. MMUU tarkoittaa puustosta kasvillisuutta, joka ei kuulu mihinkään metsätyyppiin. Näitä syntyy esim. metsätyypeille pelloille.

Pelto pysyy peltona, vaikka sitä ei muutamaan vuoteen viheltäisikään. Hylätty pelto katsotaan niityksi, sitten kun sille on kehittynyt vakiintunut niittykasvillisuus. Joutomaiksi määritellään Vantaalla yleiset maankaatopaikat ja läjitysalueet, vaikka niillä on usein hyvinkin aktiivista toimintaa.

Minkä tahansa kasvupaikkakoodiston käyttö aiheuttaa enemmän tai vähemmän tulkintaongelmia. Etenkin kasvillisuustyyppien raja-alueilla on toisinaan hankalaa ratkaista, mitä koodia käyttää. Koodien määrää on rajoitettu siten, että maastotallennuskaavakkeeseen kirjataan kolme tärkeintä kasvupaikkakoodia. Mukaan tulevat siten kasvupaikat, joissa kyseinen kasvi yleisimmin kasvaa.

Kasvupaikkakodeja käytetään mm. lajikohtaisten kasvupaikkaprofiilien laadinnassa. Niiden avulla saadaan myös käsitys erilaisten kasvupaikkojen merkityksestä lajiston monimuotoisuudelle nimenomaan kaupunkiolosuhteissa.

1.4. KASVIKARTOITAJA JA MUUT KAUPUNKILAISET

Koko kaupungin kattava kasvikartoitus paljastaa väistämättä kaupungin sellaisena kuin se on, niin hyvässä kuin pahassakin. Kuusi vuotta neliökilometri neliökilometrinä etenevää maastotyötä kertoo paljon muustakin kuin kasveista. Nurjalla puolella kartoittaja näkee metsissä asuvat ihmiset, syrjäisille teille ajatut varastetut autot, laittomat kaatopaikat ja joutuu tahottomaan rikoksen silminnäkijäksi paikoissa, joissa tekijät eivät olettaneet ketään muita kulkevan. Enemmänkin tilannekomiikan puolella ollaan silloin, kun syrjäiselle metsätielle ajatun auton takapenkiltä yhtäkkiä huomataan metsästä (ilmeisen sopimattomalla hetkellä) esiin tullut kasvikartoittaja...

Useimmat kaupunkilaiset ovat suhtautuneet maastossa liikkuvaan kartoittajaan parhaalla mahdollisella tavalla: eivät mitenkään. Kiireisen, pitkää työpäivää tekevän kartoittajan aikaa kuluttavat yhtä paljon ystävälliset kuin epäystävällisetkin kontaktit. Vaikka kartoitus tapahtuikin täysin jokamiehenoi-keuden piirissä, tuli nimenomaan maatalousvaltaisilla alueilla esiin näkemys, että maanomistajia olisi pitänyt etukäteen informoida kartoituksesta. Helsingin ja Vantaan rajaseudulla pellonojia koluavaa kartoittajaa valistettiin, että "täällä maalla on tapana tulla kertomaan, millä asioilla liikutaan!"

Epäluulo kartan ja papereiden kanssa maastossa liikkuva henkilöä kohtaan näyttää melko syvään juurtuneelta. Se vain vahvistuu, kun ilmenee, että kaupungilla on jotain tekemistä asian kanssa. Silloin muistetaan kaikki vanhat "väärydet", kuten vuosikymmeniä sitten "kaupungille menetetyt yhdeksän neliömetriä" tai "ihan väärässä paikassa kulkeva tontinraja". Epäluulotkin elävät mukana ajan hengessä. Kesällä 1995 helpotus oli suuri, kun pellon laidalla kulkeva outo tyyppi ei ollutkaan pelätty EU-tarkastaja, vaan joku harmiton kasvikartoittaja.

Joskus sentään tapaa todellista vakaumuksellisuutta. Kesällä 1995 Itä-Vantaalla asuva vanhempi herra totesi kuultuaan mistä kasvikartoituksessa oli kysymys: "Jos Kekkonen eläisi, niin tällaiseen ei rahaa pistettäisi!"

1.5. URBAN ECOLOGY AND BIO-DIVERSITY OF VASCULAR PLANTS IN THE CITY OF VANTAA.

1.5.1. Objectives and methods

The purpose of this project is to produce biological background information for city planning, environmental education and research on urban ecology. The flora of Vantaa was mapped systematically in 1990-95 using a grid of 246 quadrates of 1 km² (fig. 1). The uniform grid system (Grid 27° E) is a system of quadrates, in which the N-S axis coincides with the meridian 27° E. The system is marked on several types of maps published in Finland. The vascular plants found in every quadrate were recorded. Scales from 1 to 5 were used to estimate the frequency and abundance of each

species. The main habitats of each species were also recorded (33 habitat codes). In connection with the floristic mapping of each quadrat, the main biotopes were described. For planning purposes, the City of Vantaa was provided with information on botanically valuable areas.

After the completion of field work, the material consisted of 53 072 species records. Together with frequency and abundance estimates and habitat codes, the size of database is about 200 000 records. More information was added about the origin and indicator values of the species. The database is now used by the City and further development into a comprehensive biological database is under planning. The base material was used to produce distribution maps of each species and the analyses presented in the section on urban ecology in this book. The material will also be used for preparation of the list of endangered plants on municipal level.

The publication of this book was made possible by the co-operation of the City of Vantaa and several companies that are active in Vantaa. A chapter on environmental conservation in Vantaa, both on municipal and company level, was included.

1.5.2. City of Vantaa

The City of Vantaa is part of the Metropolitan region of Finland. Geographically it is situated immediately north of the Capital, the City of Helsinki. The present-day area of Vantaa was an important agricultural area in medieval times. Until 1972 it formed the parish of Helsingē. The administrative limits have changed several times. The City of Vantaa was founded in 1974. Even before that, the population of Vantaa had increased greatly. Since the late 1950's, the population has increased nearly 1000 %. Industry and services are the main trades in Vantaa. One of the biggest employers is the international airport of Helsinki-Vantaa, the main airport in Finland.

The expansion of urbanised areas resulted in the reduction of forests, mires and fields in cultivation. Many biotopes were lost in a short time and the process is still going on. The urban expansion proceeds now more slowly, but a lot of nature will

disappear because of several infrastructure projects (construction of highways, new runways at the airport and new railway lines).

1.5.3. Types of nature in Vantaa

Forests still dominate in Eastern and Western Vantaa. They are mostly coniferous forests, but some herb-rich deciduous woods still exist, especially in Western Vantaa. Small oak forests and solitary oaks can be found. Botanically significant are also the woods in river corridors. Vantaa and Keravanjoki are the main rivers. The best agricultural areas are in river valleys.

Several of the big raised bogs have disappeared in the Metropolitan region. Most of the remaining ones are now protected. Small spruce swamps and bogs in rock basins are the most common mire types. Several small mires disappear yearly because of urban development.

Traditional meadows of agricultural areas have been replaced by new meadow types in road corridors, in abandoned fields and overgrown urban wastelands. Several alien species appear, especially on verges of roads. The seed mixtures used in these areas are often of foreign origin. Wastelands of different types are abundant in Vantaa. The soil masses from building sites have been used to construct artificial hills. Dormant seeds of the seed banks may germinate in landfills and several rare weeds have been found in these areas. Some wastelands contribute significantly to the diversity of plants, especially if they have ponds or other types of wetland.

The urban area itself has mostly been constructed during the last 30 years. New suburbs appeared in the middle of the forests. The actual land use in Vantaa is a mosaic of densely built suburbs, fields in cultivation and forest fragments. Some villages, like Seutula in Western Vantaa, have changed little during the rapid urbanisation process. Especially the Tikkurila area with many different urban biotopes offers an interesting study area for research on urban ecology.

1.5.4. Main results

In the floristic mapping, 704 vascular plants were found in Vantaa (excluding the *Taraxacum*, *Hieracium*, *Alchemilla* and *Ranunculus auricomus*-groups). The number is comparable with the rural municipalities that have been floristically studied in the same province. About 1100 species were found in the City of Helsinki, which has a long seashore with many islands, several ports, historical areas like the Suomenlinna fortress and much larger urbanised areas with many alien species.

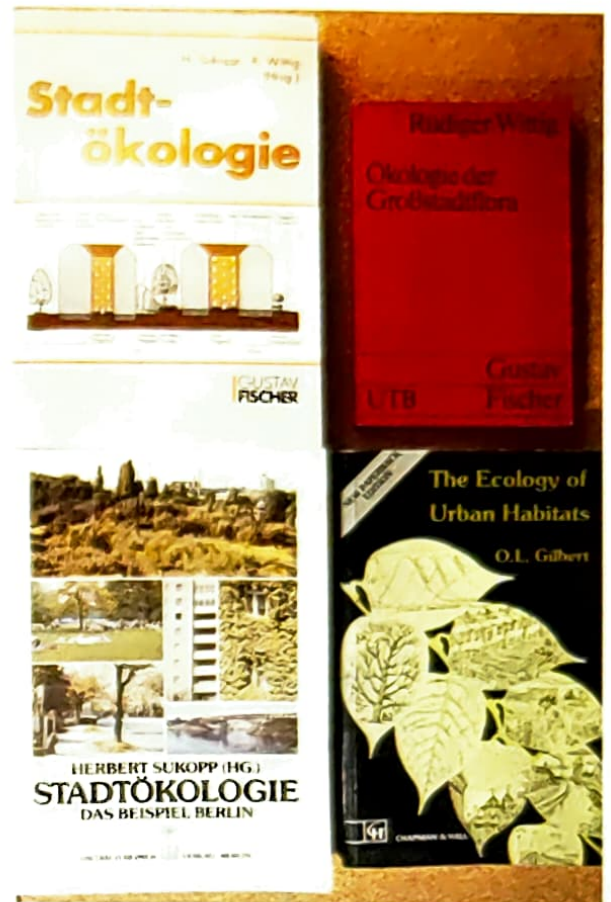
The distribution of each species is given in chapter 5. Totally, 85 species occurred only in one quadrat. None of the species was found in all quadrates. In comparison with previous information available on plants in Vantaa, numerous new localities were found because of the systematic mapping. Some species believed to be rare were found to be quite common. The material gives a reliable base for the preparation of a local list of endangered species. It has also been possible to analyse distribution patterns of individual plants and ecological or taxonomical groups. Some species show a clearly urbanophobic distribution, but others are urbanophilic (figs. 70-71). The orchids as a group are urbanophobic. The distribution of typical species of herb-rich deciduous woods is concentrated in the Western Vantaa. More detailed analyses of the distribution patterns will be provided later in scientific publications.

Clear patterns were also found when distribution by origin was studied. The lowest proportion of native species occurs in quadrates near Tikkurila, the most urbanised part of the City. The highest proportion of native species was found in relatively undisturbed forest areas near the eastern and western limits (fig. 68). The ecological indicator values (by Ellenberg) gave interesting results. The mean indicator values of temperature and nitrogen showed a pattern that was easy to explain, which means that the indicator values function relatively well also outside Central Europe.

The material was also used to calculate the minimum combination of quadrates, which contain all

species. The minimum combination consists of 64 quadrates (excluding cultivation escapes) (fig. 65). High coverage can be reached with very few quadrates. Already a combination of 3-4 quadrates includes over 90 % of the species. Most of the species are common for nearly all quadrates. The number of unique species which are found only in one quadrat is low. Only 32 quadrates have unique species and the highest number of them per quadrat is 5. This means that no more than 5 species may be lost per one km².

Some species endangered at national and provincial level were found in Vantaa. *Viola uliginosa* is vulnerable according to the national list and *Campanula cervicaria* in need of monitoring. Provincially, *Dactylorhiza incarnata* is very endangered, *Galeopsis ladanum* and *Veronica beccabunga* are vulnerable. Five species are in need of monitoring.

Kaupunkiekologista kirjallisuutta.
Literature on urban ecology.

2. Kasvikartoituksesta kirjaksi

2.1. KIRJAN TARKOITUS

Kirjan tarkoituksena on esitellä Vantaan kasvistoa sellaisena kuin se kirjan taustana olevassa kasvikartoituksessa havaittiin vuosina 1990-95. Vantaan kasvistosta on tietenkin runsaasti tietoa ja kasvinäytteitä kartoitusta edeltävältä ajalta. Vanhat tiedot ovat kiinnostavia, mutta ne ovat kuitenkin yksittäisiä hajahavaintoja eivätkä siten vertailukelpoisia tämän kirjan aineiston kanssa. Pääosaa lukijoista kiinnostanee nykyisyys enemmän kuin menneisyys. Kasvitieteellisessä mielessä nykyisyys muuttuu Vantaalla historiaksi kovin nopeasti. Kaupungin nopea kasvu on muuttanut ympäristöä perinpohjaisesti ja kasvistomuutokset kertovat siten läpimääräisesti kaupungin kasvun vaikutuksista. Kiinnostavia tuloksia on odotettavissa sitten, kun kasvikartoitus joskus toistetaan samoilla menetelmillä.

Kirjassa esitellään jokaisesta Vantaalla tavatusta lajista ainakin perustiedot ja levinneisyyskartta. Noin sata lajia on valittu laajempaan esittelyyn. Valikoiman tarkoituksena on esitellä niitä lajeja, joista kartoituksen aikana on saatu runsaasti tietoa sekä myös eri heimoihin ja ekologisiin ryhmiin kuuluvia lajeja. Useimmista laajassa esittelyssä, sekä muutamista myös lyhytesittelyssä olevasta lajista on kirjassa myös kuva.

Kirja ei kuitenkaan ole tarkoitettu kasvien määrittämiseen. Sitä varten on jo olemassa useita muita kirjoja. Määrittämissä tarkoituksissa voi suositella "Retkeilykasviota" (Suomen Luonnonsuojelun Tuki Oy, 1986. 3. painos) ja ruotsinkielistä koko Pohjoismaat käsittävää värikuvitettua kasviota "Den Nordiska Floran" (1994). Monia muitakin hyviä vaihtoehtoja on tarjolla.

Kirjan Vantaata laajempaa käyttöä ajatellen mukana ovat kasvien suomenkielisten ja tieteellisten nimien lisäksi myös ruotsin- ja englanninkieliset nimet (muutamilla kasveilla ei ole ruotsin- tai englanninkielistä nimeä). Nimistö noudattaa Retkeilykasvion 3. painosta (suomi, ruotsi ja tieteellinen nimi). Englanninkieliset nimet perustuvat lähes kokonaan kirjaan "Flora of British Isles". Laajojen lajiesittelyjen lopussa on lyhyt englanninkielinen tiivistelmä. Värikuvatekstit ja muut välttämättömät teks-

tiosuudet ovat kirjassa myös englanniksi. Kirjan kappale "Ympäristönsuojelu Vantaalla" on kauden kolmikielinen. Vantaan kaupunki ja mukana olevat vantaalaiset yritykset ovat toimittaneet aineiston kyseiseen kappaleeseen.

Kirjaa kirjoitettaessa tavoitteena pidettiin yleistajuutta. Lukijat voivat itse päätellä, miten hyvin siinä on onnistuttu.

2.2. KIRJAN KÄYTTÄJÄLLE

Kirja jakaantuu kolmeen pääosaan. Kasvien kasvuympäristöjä, biotooppikuvauksia ja kasvistollisesti arvokkaita alueita käsitellään kappaleessa 4; Vantaa kasvien kasvuympäristönä.

Kirjan laajin osa on lajiston esittely (kappale 5). Lajien esittelytekstit on järjestetty tieteellisen nimen mukaiseen aakkosjärjestykseen, mutta kappaleen alussa on hakemisto, jonka avulla lajinkuvaukset löytää myös suomenkielisen nimen perusteella. Lajinkuvauksissa käytetyt merkit ja koodit selostetaan kappaleen alussa.

Kappale 6 keskittyy kaupunkiekologiaan. Mukaan on valittu joukko tärkeimpiä tuloksia ja ne on yleensä esitetty karttoina. Kappaleeseen sisältyy myös lyhyt johdanto kaupunkiekologiaan alan kansainvälisen kirjallisuuden ja Vantaalla tehtyjen havaintojen perusteella.

Muu aineisto tukee näitä kolmea keskeistä kappaleita. Mukaan on pääsääntöisesti otettu vain sellaista aineistoa, mikä on tarpeen tulosten tulkinnan ja ymmärtämisen kannalta. Historiaa on käsitelty hyvin suppeasti ja keskeiset asiat on yleensä esitetty erilaisina kaavioina ja karttoina.

Luettavuuden säilyttämiseksi on kirjallisuusviitteet yleensä jätetty pois tekstistä. Kirjallisuus on koottu omaksi kappaleekseen kirjan loppuun. Mukana ovat myös ne Vantaan kaupungin tutkimukset ja selvitykset, joihin sisältyy kasvitietoja.

3. Vantaan kaupunki

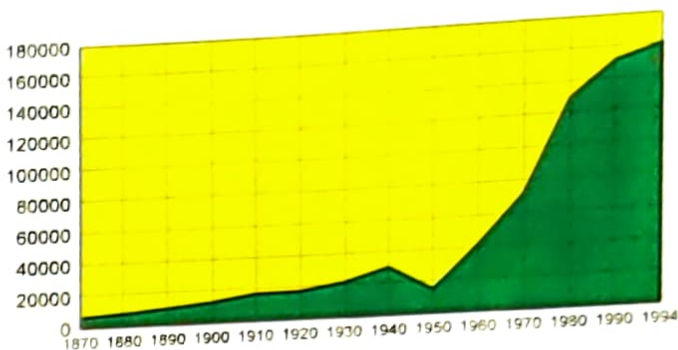
3.1. HISTORIA JA RAJAT

Nykyinen Vantaan kaupunki syntyi entisen Helsingin pitäjän alueelle monien rajamuutosten jälkeen (kuva 6). Helsingin kaupunki perustettiin vuonna 1550 ja aikojen kuluessa siihen liitettiin monia entisiä Helsingin pitäjän ja sittemmin maalaiskunnan alueita. Viimeinen alueliitos oli vuonna 1966, jolloin Vuosaari liitettiin Helsinkiin. Tämä liitos teki merenrantakasveista harvinaisuuksia Vantaalla.

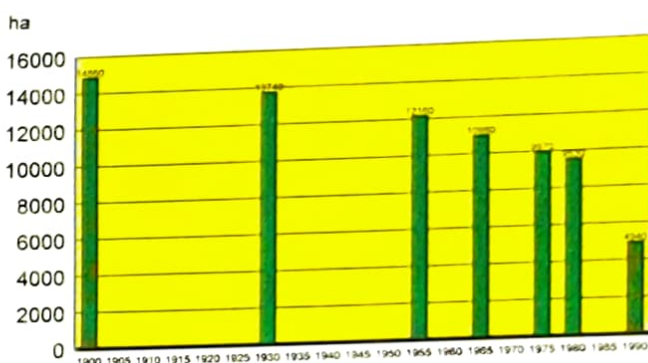
Etenkin 1900-luvun puolella tapahtuneilla monilla rajamuutoksilla on merkitystä myös kasvitutkimusten kannalta. Vanhojen kasvinäytteiden paikallistaminen voi olla vaikeaa, koska näytteiden etiketitiedot ovat usein liian niukkoja tai puutteellisia. Esimerkiksi näytteestä, jonka keruupaikaksi on 1930-luvulla merkitty "Helsingin maalaiskunta, metsä", ei voi edes päätellä mistä nykyisestä kunnasta näyte on kerätty.

Kasvistonkin kannalta merkittävä tapahtuma oli rautatien valmistuminen v. 1862. Rautatien mukana levisi monia uusia kasvilajeja, jotka sittemmin vakiintuivat osaksi normaalia lajistoa ja levisivät rautateiden ulkopuolellekin. Rautatien varteen alkoi myös syntyä uutta asutusta. Rautatien varteen syntyneet taajamat eivät noudatelleet kuntarajoja. Korso kuului aikoinaan Helsingin maalaiskunnan lisäksi Tuusulaan ja Keravaan. Koko Korson alue liitettiin Helsingin maalaiskuntaan v. 1954.

Vantaan kaupungin kehittyminen nykyiselleen alkoi jo maalaiskunnan aikana 1960-luvun alussa. Silloin väkiluku alkoi muuttoliikkeen vuoksi nopeasti kasvaa. Vantaan väkiluku nousi noin 40 vuodessa lähes kymmenkertaiseksi (kuva 4). Väkiluvun kasvu merkitsi mullistusta myös maankäyttöön. Metsiin ja pelloille nousi uusia lähiöitä, teollisuusalueita, teitä ja täyttömäkiä. Samalla muotoutui Vantaalle tyypillinen maisema, missä perinteisen maalaismaiseman taustalta kohoavat kerrostalolähiöt. Kun väestökäyrä lähti jyrkkään nousuun, luontokäyrä kääntyi väistämättä laskuun, mikä ilmenee esimerkiksi metsien pinta-alan supistumisena (kuva 5) ja pirstoutumisena. Sijaintinsa vuoksi Vantaalla on paljon enemmän liikennealueita kuin kaupungin oma väkiluku edellyttäisi. Niiden kasvauhti jatkuu edelleen nopeana. Uudet moottoritiet, kiitoradat, teollisuusalueet, kalliolouhokset, täyttömäet ja golfkentät herättävät kysymyksen, onko Vantaan luonnosta voi kaiken myllerryksen

Kuva 4. Väkiluvun kasvu.
Fig.4. Population growth in Vantaa.

Kuva 5. Metsien pinta-alan väheneminen.
Fig.5. Decline of forests in Vantaa.

keskellä jäädä jäljelle. Urbaanin alueen laajeneminen luo kuitenkin myös uutta kasvu ympäristöä, missä menestyvät siihen sopeutuneet kasvit.

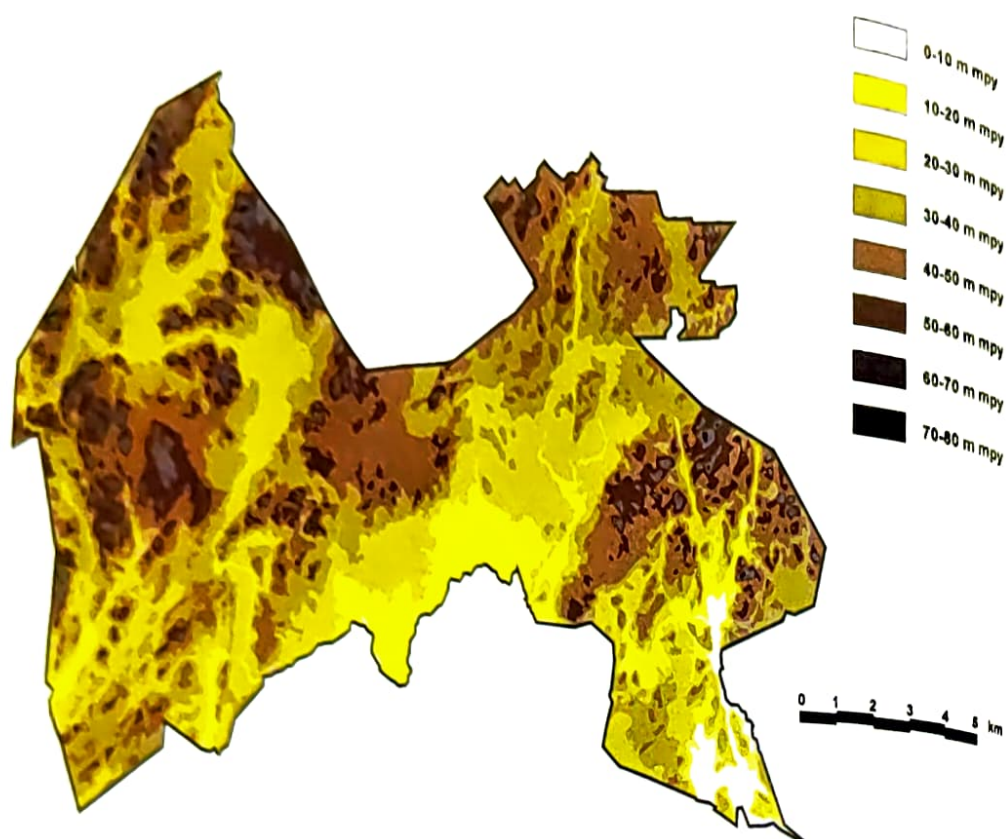
3.2. TOPOGRAFIA JA MAISEMA-RAKENNE

Vantaan alueen korkeus merenpinnasta vaihtelee 0 m:n (Porvarinlahti) ja 81,5 m:n (Konkoonkalliot) välillä. Topografiaa luonnehtii korkeampien kallioselänteiden ja matalampien savikoiden vaihtelu. Laajin alavan maan alue sijaitsee Vantaan keskiosassa Keravanjoen ja Vantaanjoen pohjoispuolella. Suurin osa siitä on alle 30 m korkeudessa. Samalla korkeudella ovat Vantaanjoen varren savikot Seutulassa ja pohjoisempana jokivarressa. Luoteis-Vantaalla savikot ovat hieman korkeammalla tasolla.

MAISEMA HOGBERGETILTA, ITÄ-VANTAAN KORKEIMMALTA KOHDALTA HAKUNILAN SUUNTAAN.
VIEW FROM HOGBERGET, HIGHEST POINT OF EASTERN VANTAA, HAKUNILA SUBURB IN BACKGROUND.

Vantaan kaupunki

Kuva 7. Korkeusvyöhykkeet. Fig. 7. Topography.

Vantaan korkeimmat alueet sijaitsevat Itä-Vantaalla Sipoon rajalla ja Länsi-Vantaalla Nurmijärven rajalla. Korkeaa aluetta on myös Tuusulan rajalla lentokentän luoteispuolella. Itä-Vantaan korkein kohta on Sotungin Högberget (74,6 m). Korkeusvyöhykekartassa (kuva 7) näkyvät selvästi murroslaaksot (Sotungin ja Rekolan laaksot Itä-Vantaalla sekä Pitkäjärven ja Pyymosan laaksot Länsi-Vantaalla).

Vantaan maisemarakenne muodostuu kallio- ja moreeniselänteistä ja niiden väliin sijoittuvista jokilaaksoista (kuva 8).

3.3. MAA- JA KALLIOPERÄ

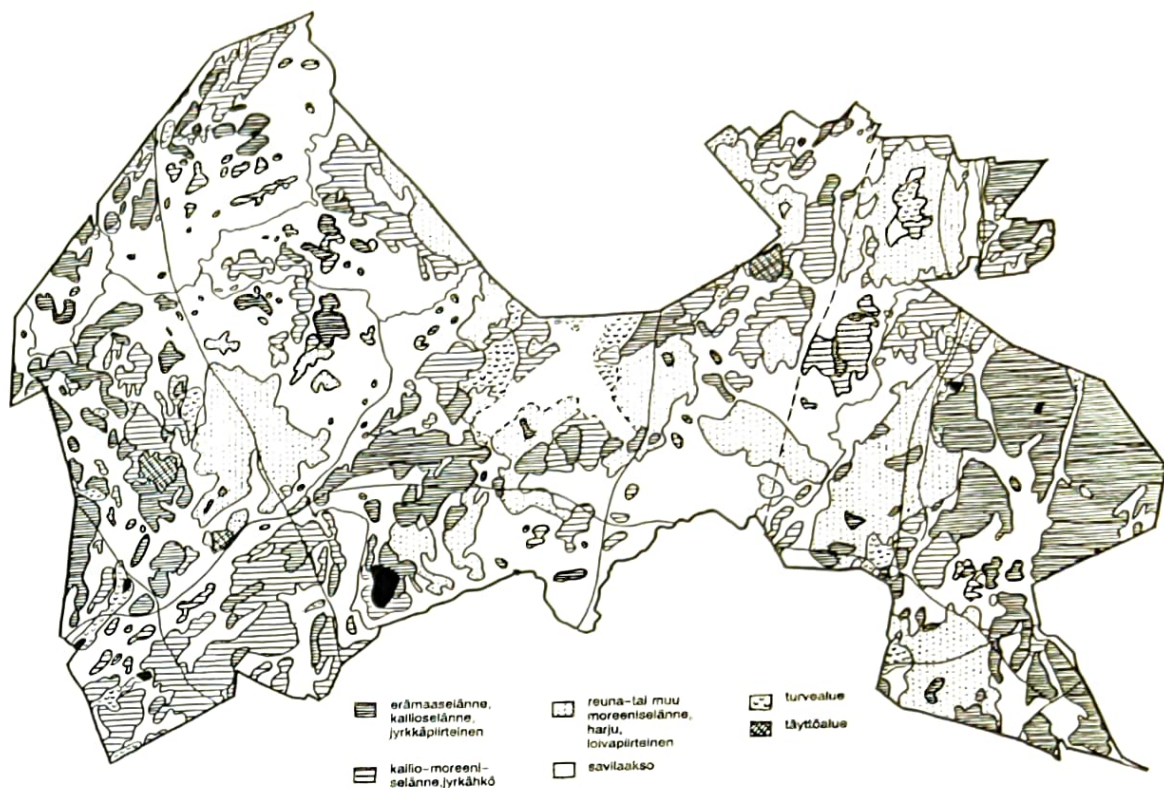
Vantaalla on laajoja savikoita etenkin jokilaaksoissa. Niissä savikerroksen paksuus ylittää monin paikoin 15 metriä. Moreenikerrokset jäävät yleensä ohuiksi kalliomäkien rinteillä. Vantaan ainoa harju on Hiekkaharju, josta tosin ei ole paljoa jäljellä. Sen lisäksi Itä-Vantaalla sijaitsevat Hakkilan ja Ruskeasannan reunamuodostumat. Kasvien kannalta ne vastaavat harjuja. Pääosa Ruskeasannan reunamuodostumasta jää nykyisin lentokentän alle. Hakkilan reunamuodostuma

rajoittuu länsilaidaltaan hyvin jyrkkärinteisenä Koivukylän pelloille Rekolan suuressa jokilaaksossa. Reunamuodostumien maankäyttö on hyvin tyypillistä: sorakuoppia, teollisuutta ja tasaisella laella hautausmaata.

Vantaalla vallitsevia kivilajeja ovat graniitti ja granodioriitti. Etenkin Lounais-Vantaalla tavataan lisäksi kvartsi-maasälpägneissejä. Kasvien kannalta nämä kivilajit eivät ole kovin edullisia, koska ne rapautuvat hitaasti ja niistä irtoaa vain vähän kasvien tarvitsemia ravinteita. Edullisemmat kivilajit, kuten liuskeet, muuttuvat Kalkkikiveä esiintyy muutamina pieninä esiintyminä mm. Mustavuoressa, missä sillä on selvä vaikutus kasvillisuuden rehevöittäjänä. Kalkkia on löydetty Sotungissa, mutta kalkkiesiintymän kasvillisuusvaikutukset ovat vähäiset. Kalliopaljastumia Vantaalla on runsaasti kuten yleensäkin rannikkoseuduilla. Melko tavallisia ovat myös pystysuorat kalliojyrkänteet.

3.4. ILMASTO

Vantaalta on saatavissa yksityiskohtaisia ilmastotietoja, koska Helsinki-Vantaan lentoasemalla toimii säähavaintoasema. Vantaan ilmastossa tuntuu

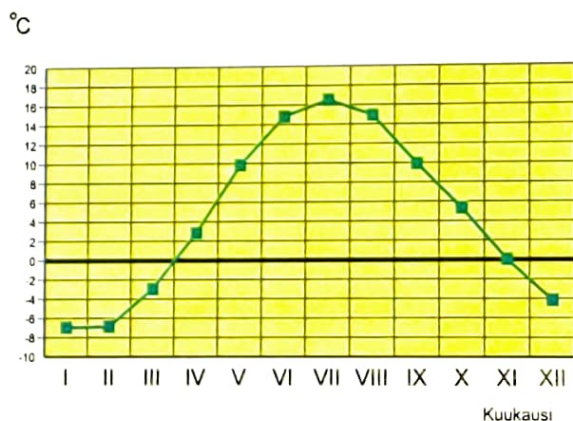

Kuva 8. Maisemarakennekartta. Fig. 8. Landscape regions.

rannikon läheisyys, mutta välitön rannikkovaikutus ei varsinaisesti ulotu Vantaalle saakka. Vuoden keskilämpötila (1961-90) on 4,5 °C ja sademäärä 651 mm. Helsingin Kaisaniemessä 17 km päässä lentoasemalta ne ovat 5,3 °C ja 621 mm. Ero selittyy paitsi rannikon läheisyydellä myös kaupunkivaikutuksella. (Kuva 9).

3.5. VANTAAN MAANKÄYTTÖ, TEOLLISUUS JA ELINKEINOT

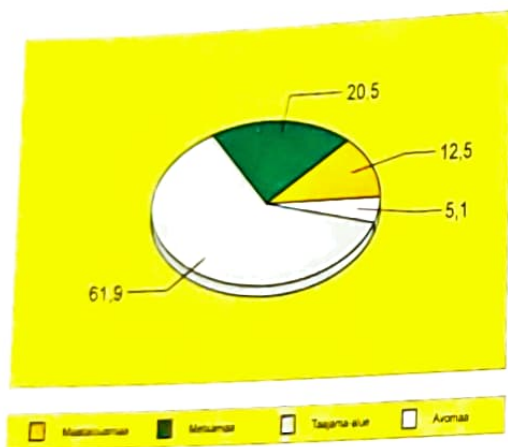
Kaupungin laajentuessa yhä suurempi osa maapinta-alasta jää rakennusten ja teiden alle. Erilaisen rakennetun maan alueen laajentuessa kasvien käytettävissä oleva maapinta-ala supistuu. Helsingin seutukaavaliiton toimittamien tietojen mukaan rakennetun maan kokonaispinta-ala Vantaalla on 5 798 ha. Sen lisäksi tuoreen Vantaan kaupungin hoidossa olevaa tiealuetta noin 500 ha. Rakennetun maan osuus Vantaan kokonaispinta-alasta on siten n. 26 %. Helsingissä rakennettua maata on yhteensä 10 030 ha eli 54 % kokonaispinta-alasta (kuvat 10-12).

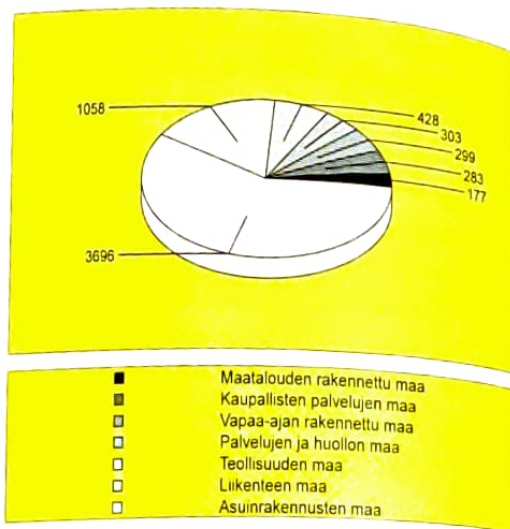
Kuva 9. Keskilämpötila kuukausittain. Fig. 9. Monthly mean temperature.

Kuva 10. Rakennetut alueet. Fig. 10. Built-up areas.

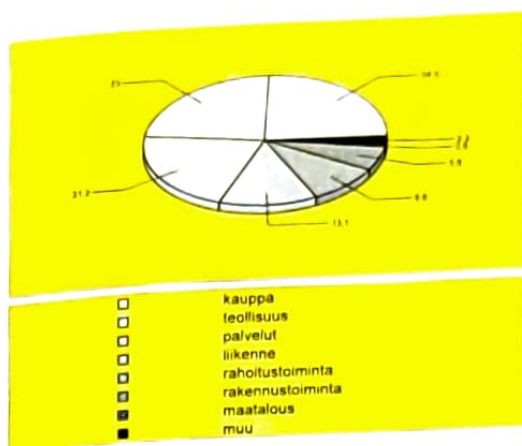
Kuva 11. Maankäyttöjakauma. Fig. 11. Land use.

Kuva 12. Rakennettujen alueiden maankäyttö. Fig. 12. Land use of built-up areas in detail.

Suuri osa teollisuudesta on keskittynyt Kehä III:n ja lentokentän läheisyyteen. Varsinaista perusteollisuutta Vantaalla ei ole runsaasti, sen sijaan enemmänkin keskusvarastoja, jakeluliikkeitä sekä huolinta- ja kuljetusalan yrityksiä. Kehä III:n varteen on

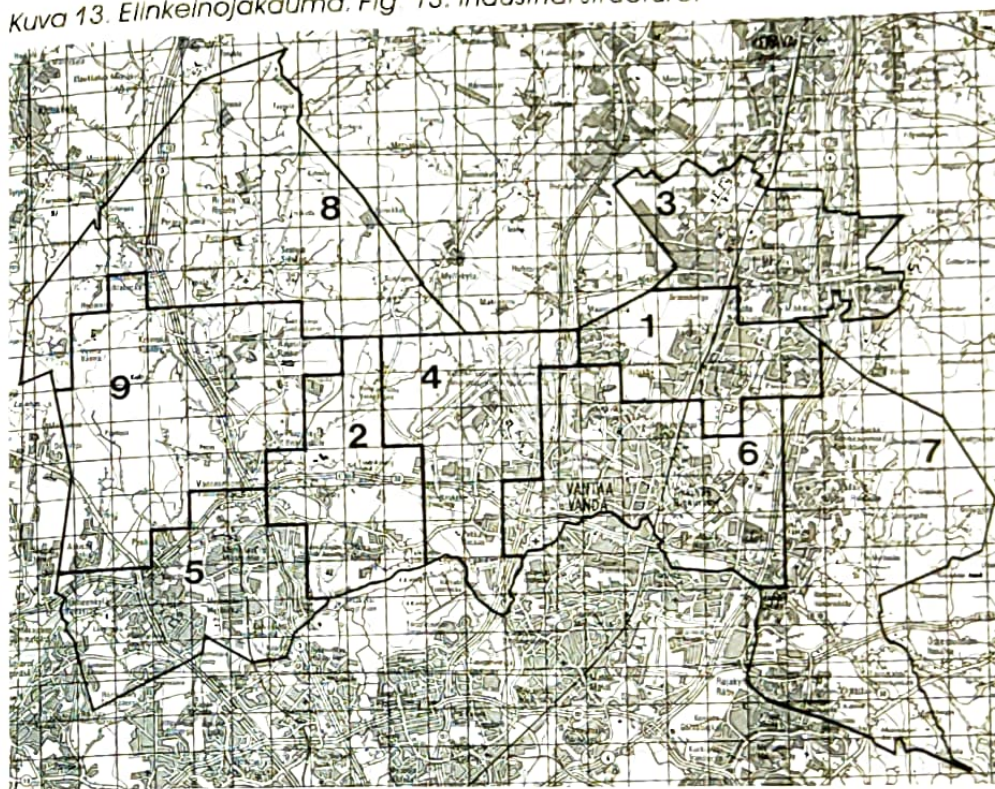
keskittynyt monia suuria pinta-aloja tarvitsevia kaupaliikkeitä, kuten huonekalumyymälöitä ja autoliikkeitä. Vantaalle on sijoittunut myös yhtiöiden pääkonttoreita sekä valtion laitoksia ja virastoja. Vantaan väestön elinkeinojakauma näkyy kuvasta 13.

3.6. SUURALUEJAKO

Vantaa jakautuu yhdeksään suuralueeseen, joita käytetään myös tässä kirjassa mm. kasvien levinneisyyden esittelyssä. Suuralueet on rajattu karttaan (kuva 14) siten, että rajat noudattavat yhden neliökilometrin yhtenäiskoordinaatistoruutuja.

Kuva 13. Elinkeinojakauma. Fig. 13. Industrial structure.

Kuva 14. Vantaan suuralueet. Rajat sovitettu yhtenäiskoordinaatistoruutuihin. Numerointi taulukon 1 mukaan. Fig. 14. Regional division of Vantaa. Numbers as in table 1.

SUURALUE	PINTA-ALA (KM ²)	PINTA-ALA %	ASUKKAITA /KM ²
1. Rekola	16,0	6,6	1203,3
2. Ylästö	17,1	7,0	108,4
3. Korso	19,3	8,0	1184,8
4. Veromiehenkylä	21,5	8,9	48,8
5. Myyrmäki	22,6	9,3	2080,7
6. Tikkurila	22,7	9,4	1385,3
7. Hakunila	38,5	15,9	724,4
8. Seutula	42,4	17,5	57,2
9. Keimola	42,6	17,6	129,8
KOKO VANTAA	242,6	100 %	664,2

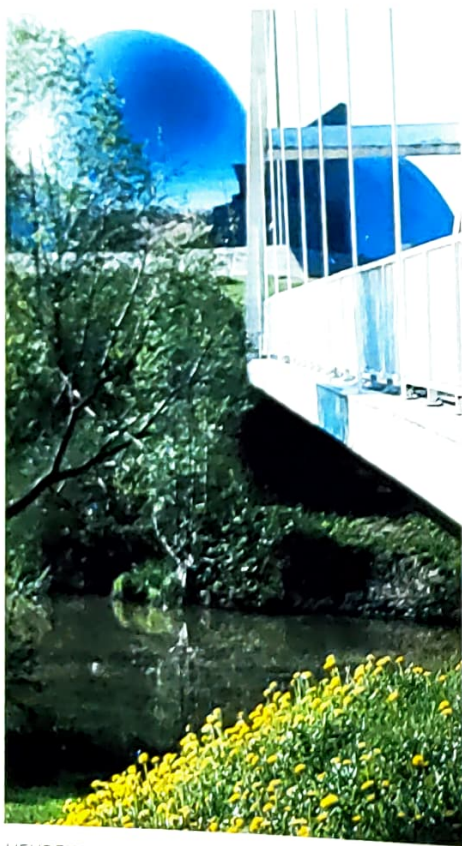
Taulukko 1. Suuralueiden pinta-alat ja väentiheddet.

Table 1. Areas and population densities of main regions

VANTAAN KAUPUNKIA KUVINA. VANTAA IN PICTURES

MATTILAN

HEUREKA

SEUTULAN PELTOJA

KOIVUKYLÄ

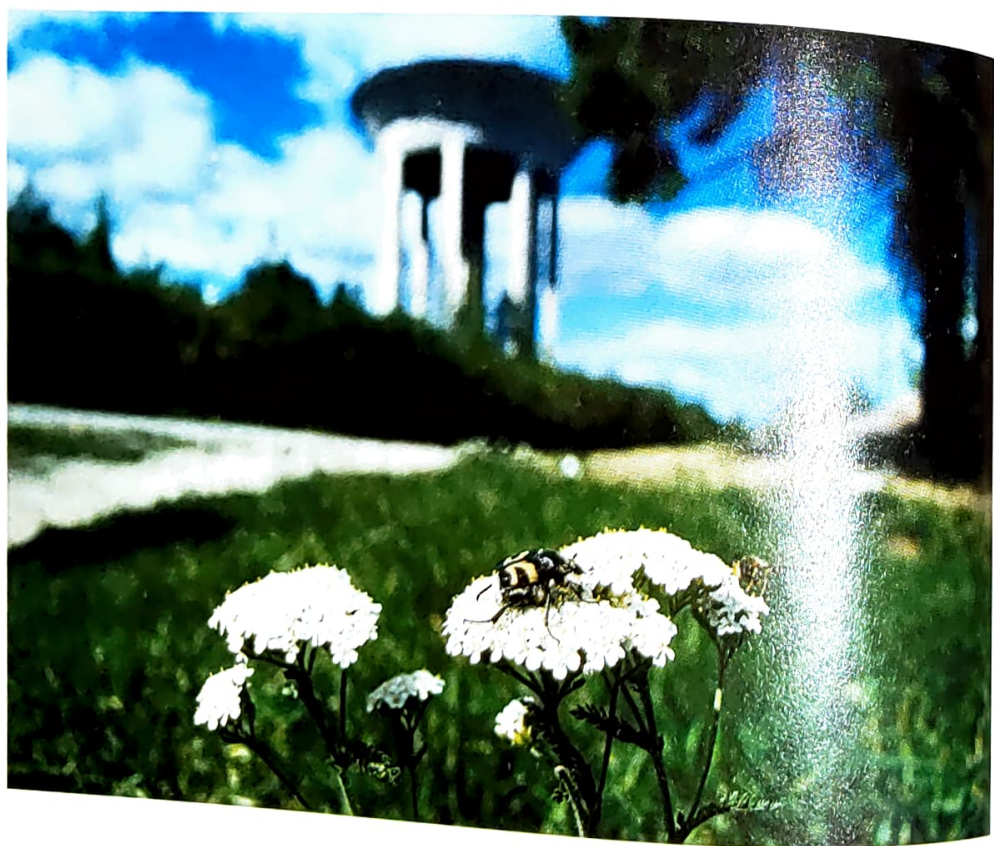

LENTOKENTTÄ

VANTAANJOKI

4. Vantaa kasvien kasvu- ympäristönä

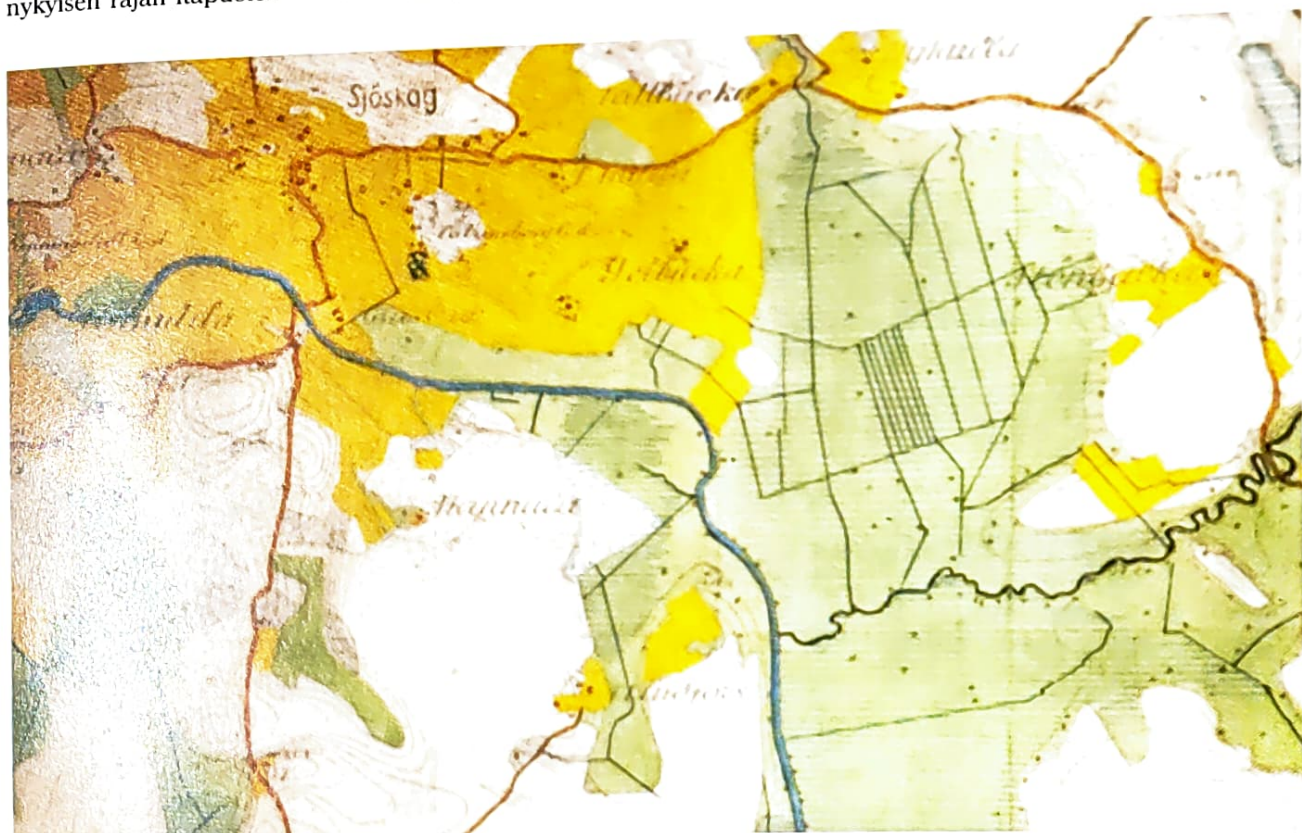
4.1. VANTAAN KASVIMAANTIETEELLINEN ASEMA

Vantaa sijaitsee keskieurooppalaisen lehtimetsävyöhykkeen pohjoisimmalla rajalla. Lehtimetsien vaihtumisyvyöhykettä pohjoisiin havumetsiin kutsutaan boreonemoraaliseksi vyöhykkeeksi, jonka pohjoisraja noudattelee tammen levinneisyyden pohjoisrajaa. Suomessa on tästä eteläisimmästä kasvillisuusvyöhykkeestä käytetty myös tammivyöhykkeen tai hemiboreaalisen vyöhykkeen nimeä. Vantaa kuuluu aina-kin suurimmaksi osaksi tammen luontaiseen levinneisyysalueeseen. Pelkkä tammen esiintyminen ei kuitenkaan ole ratkaisevaa, vaan tammivyöhykkeellä tavataan useita muitakin eteläisiä kasveja.

Kasvillisuusvyöhykkeiden sijaintiin vaikuttaa ensisijaisesti ilmasto, mutta rajojen kulkuun vaikuttavat monet seikat, kuten maaston korkeussuhteet, kivilajit ja kasvien leviämishistoria. Esimerkiksi tammi on levinnyt Suomeen kahdelta suunnalta, lounaasta ja kaakosta. Porvoon itäpuolella on levinneisyydessä aukko ja tammea tavataan taas Karjalassa Suomen nykyisen rajan itäpuolella. Saman vyöhykkeen sisällä

eivät lajisto ja kasvillisuus ole yhtenäisiä. Virossa, vain muutamia kymmeniä kilometrejä Suomen eteläpuolella, kasvillisuus on erilaista kalkkikivestä muodostuvan kallioperän vuoksi. Kasvien leviämistä Suomeen ovat hidastaneet merialueet lännessä, lounaassa ja etelässä. Ruotsissa ei tällaisia leviämisseiteitä ole ja kasvit ovat päässeet leviämään helposti suoraan Keski-Eurooppaan ulottuvaa maasiltaa pitkin.

Kasvimaantieteellinen asema muodostaa kuitenkin vain perustan, jolta kasvimaailma on kehittynyt nykyiselleen. Sen rinnalle voidaan nostaa talousmaantieteellinen asema, joka on ratkaissut millaista lajistoa ihminen on aikojen kuluessa Vantaalle tuonut ja miten eri liikenneväylät ovat sijoittuneet. Oman lisänsä tuo mahdollisesti käynnissä oleva ilmaston muutos nykyistä lämpimämmäksi. Se siirtäisi kasvillisuusvyöhykkeiden rajoja kohti pohjoista. Eräissä kartoissa on esitetty tammivyöhykkeen pohjoisrajan kulkevan Tikkurilan ja Koivukylän välissä. Ilmaston lämpenemisen myötä pääsisi Korsokin mukaan tammivyöhykkeelle.

Kuva 15. Vantaanjokea Seutulassa 1870-luvulla. Fig. 15. Vantaa River in Seutula village in 1870's.

4.2. VANTAAN MAANKAYTON HISTORIAA

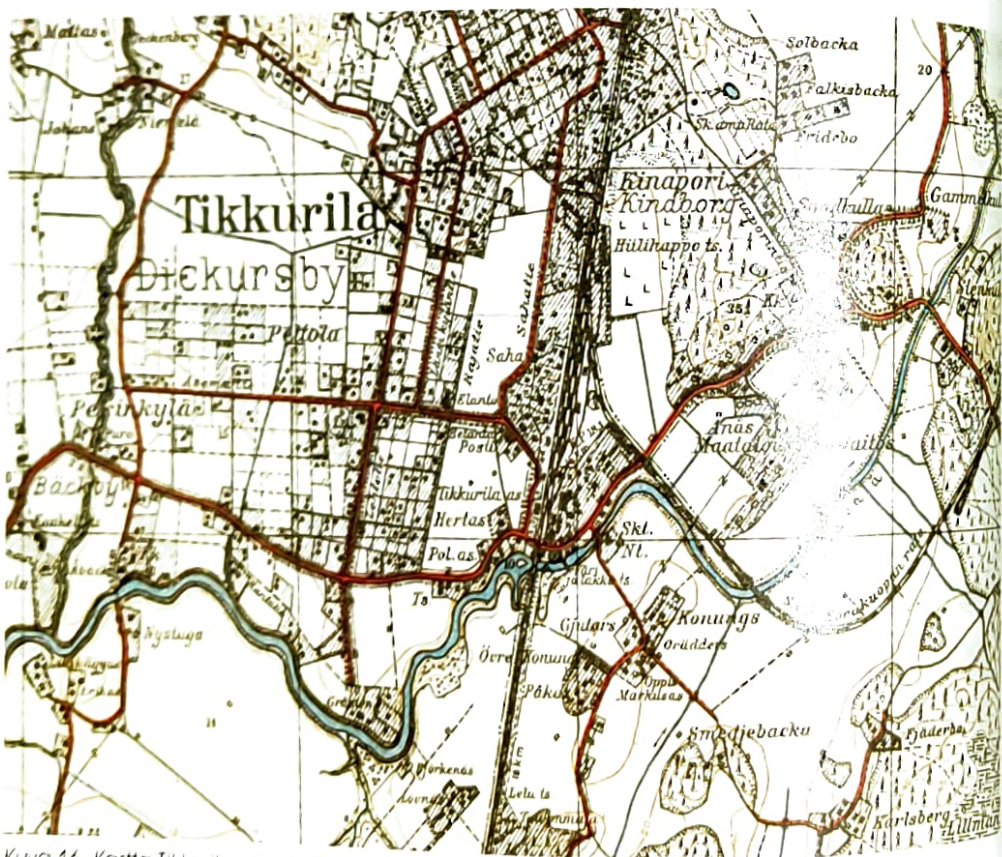
Maisemakuva muuttava maankäyttö alkoi Vantaalla varsinaisesti 1300-luvulla, kun jokilaaksojen savikoita alettiin ravata viljelykäyttöön ja laidunmaiksi. Keskeiset jokilaakso, kuten Tikkurilan-Kirkonkylän alue, Seutula ja Luhtaanmaki sekä muut laajat savitasangot Kouvukylässä, Västerkullassa ja Sotungissa otettiin viljelykseen tai laidunnukseen jo keskiajalla. Avomaiden pinta-ala saavutti suunnilleen nykyisen laajuutensa jo varsin varhain, mutta merkittävä osa nykyisistä viljapelloista oli laidunmaina vielä 1800-luvun lopulla (kuva 15). Viimeisinä laidunkäytössä pysyivät jokikäytävien yrjät rinteet: niiden laidunnus loppui vasta karjattomaan maatalouteen siirtymisen ja kaupungistumisen seurauksena 1950-luvulla.

Laajojen peltoalueiden raivaamisen myötä Helsingin pitäjään syntyi huomattavia kartanoita. Todellinen kartanokeskittymä kehittyi Vantaanjoen suureen mutkaan, missä toistensa tuntumassa sijaitsivat Linnä, Königsted ja Katrineberg. Muita suuria kartanoita olivat Hämeenkylä, Linnainen ja Backas kunnan länssiosassa, sekä Håkansböle, Nissbacken ja Västerkulla itäosassa. Kartanoiden ympärille perus-

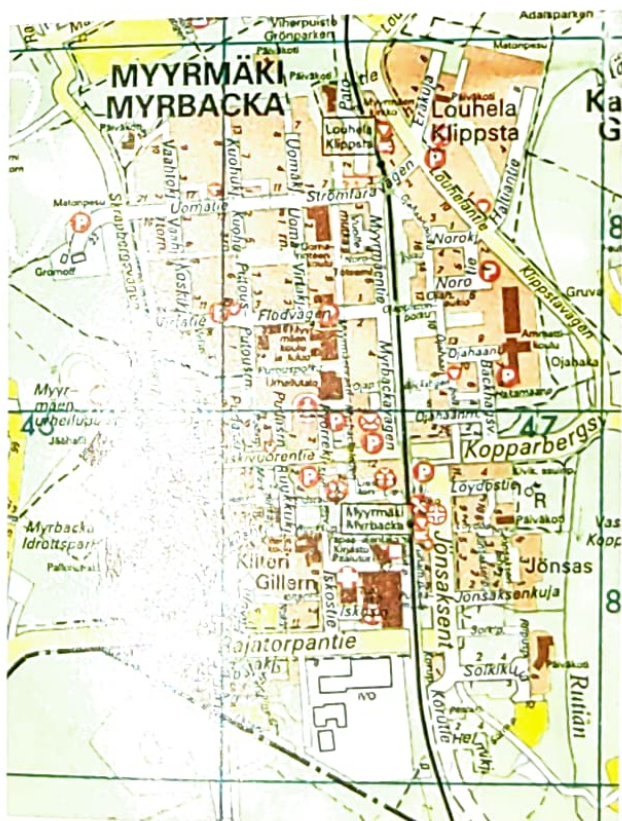
tettiin mahtavia puistoja, joiden mukana Vantaalla levisi uusia kasvilajeja. Kartanoiden kukoistuskautta olivat 1700- ja 1800-luku. Nykyisin entiset mahtikartanot ovat siirtyneet muihin tehtäviin.

Nykyinen Vantaan alue säilyi pääosin maaseutumaisena varsin myöhään, aina 1960-luvulle asti (kuva 16). Aikaisemmin Helsingin pitäjään kuuluneet taajakot, kuten Malmi-Tapanila, liitettiin Helsinkiin tai ne väliaikaisesti itsenäistyivät 1940-luvulla saakka. Nykyinen Vantaa muodostaa siten pismäpääkaupungistumista välttäneen osan entistä Helsingin maalaiskuntaa. Poikkeuksen muodostavat Vantaaseen kunnista yhdistetty radanvarsitaajama Korso, Reko radanvarsitaajamat alkoivat muodostua jo 1900-luvun taitteessa. Erillisiä pieniä teollisuuskyläjä oli kyllä Vantaan alueella mm. Vantaankoskella, mutta varsinaista taajama-asutusta niiden ympäristöön ei syntynyt. Länsi-Vantaalla asutus keskittyi maanviljelyskeskukseen Vantaanjoen varteen ja Hämeenkylään.

Vantaan varsinainen kaupungistuminen käynnistyi verkkaisesti 1950-luvulla, jolloin moniin osiin silloista maalaiskuntaa syntyi erillisiä pientaloalueita. Niiden

Kuva 16. Kartta Tikkurilan seudusta 1930-luvulla. Fig. 16. Tikkurila area in 1930's.

Kuva 17. Myrskylampi 1870, 1930 ja 1994.
Fig. 17. Myrskylampi area in 1870's, 1930's and 1994.

perustaminen oli mahdollista vuoteen 1958 saakka, jolloin rakennuslaissa maanomistajilta poistettiin oikeus vapaaseen palstoittamiseen. Sen jälkeen uusien pientalotaajamien rakentaminen loppui melkein kokonaan. Ennen sotia ehtivät syntyä mm. Riipilän, Keimolan, Seutulän, Hämeenkyllän ja Kuninkaalan pientaloalueiden ytimet. Sotien jälkeen nousivat vielä Friherrs, Askisto, Hämevaara, Itä-Hakkila, Rajakylä, Ylästö, Kivistö, Vaarala ja Nikinmäki, sekä viimeisinä 1950-luvun lopussa Koivupää, Linnainen, Riipilän uudemmat taajamat ja Simonkylä. Jo 1950-luvulla rakennettiin Hämeenlinnanväylän eteläpää ja vanha Lahdentie uudenajan valtateiksi. Vanha Porvoontie ja vanha Tuusulantie Vantaalla olivat asfaltoituja, suoria autoteitä jo 1930-luvulla. Myös Porintien alkuosa valmistui vuoteen 1940 mennessä.

Radanvarsitaajamien Tikkurilan, Rekolan ja Korson kasvu kiihtyi jo 1920-luvulla. Vuonna 1949 Tikkurilassa asui 4600 asukasta, kun esimerkiksi Martinlaksen-Myrskyläen alueella asukkaita oli muutama sata. Pääradan ansiosta asutuksen painopiste pysyi vahvasti Itä-Vantaalla aina 1960-luvun puoliväliin saakka. Kaupungistuminen räjähti 1960-luvun puolivälissä, kun aluerakentamisen seurauksena alkoivat kohota Vantaan nykyistä kaupunkiku-

vaa hallitsivat elementtilahiot. Kunnan ensimmäiset aluerakentamiskohteet olivat Simonmetsä, Louhela ja Vantaanpuisto. Jo näitä ennen valmistui kuitenkin rakennuskaavan perustunut Kaivoksela.

Vantaan merkittävät lahiot - Myyrmäki, Martinlaakso, Rajatorppa, Hakunila, Länsimäki, Mikkola, Kulomäki, Konvukylä, Havukoski ja Pähkinärinne - valmistuivat suunnilleen nykyiseen laajuuteensa 1970-luvun kuluessa. Voimakas rakentaminen merkitsi koko kunnan yhdyskuntarakenteen muutosta: pientalokunnasta muodostui lähiöiden kaupunki. Hallinnollisesti tapahtuma kuitattiin vuonna 1972, kun Helsingin maalaiskunta muuttui ensin Vantaan kauppalaksi ja 1974 kaupungiksi. Aluerakentamisen aikaan valmistui Kehä III ja Helsingin ulosmenotietä kohennettiin. Vuoteen 1973 mennessä valmistuivat Lahden ja Porvoon moottoritiet Vantaan alueella, sekä Tuusulantie Kehä III:lle saakka. Hämeenlinnan moottoritie ja Tuusulantien jatko valmistuivat vasta vuosina 1988 ja 1991. Martinlaakson rata avattiin liikenteelle 1975.

Väylien ympäristöön nousi nopeasti laajoja teollisuus-, automarket- ja varastoalueita. Nämä suuria pinta-aloja kuluttavat toiminnot ovat syöneet maata erityisesti Kehä III:n ympäristössä. Jo 1950-luvulla aloitettu Helsinki-Vantaan lentokentän rakentaminen on jatkunut näihin päiviin saakka ja lähivuosina lentokenttäalue kaksinkertaistuu kolmannen kiitoradan rakentamisen seurauksena. Tikkurilan seutua ja Korsoa laajennettiin ja rakennettiin uudelleen koko aluerakentamisen kauden ajan, jolloin varsinkin Tikkurilan keskusta alkoi saada uudenlaista keskustailmettä. Vantaan ensimmäiset kerrostalot valmistuivat Tikkurilan aseman lähistölle 1950-luvun alussa.

Nopea kaupungistuminen näkyy Vantaan metsäalan vähenemisenä. Metsien pinta-ala aleni vuoden 1955 runsaasta 12 000 hehtaarista noin 9 500 hehtaariin vuoteen 1980 mennessä. Tietyillä alueilla, kuten Myyrmäessä ja Martinlaaksossa, muutos oli dramaattinen (kuva 17). Toisaalta myös peltoala supistui nopeasti etenkin Tikkurilan seudun rakentamisen seurauksena.

Viimeisten 15 vuoden aikana rakentamisen painopiste on siirtynyt olemassa olevien taajamien laajentamiseen ja tiivistämiseen. Tämän seurauksena rakennettun alueen yhtenäisyys on kasvanut ja kontrasti maa-

seutumaiseksi jääneisiin reuna-alueisiin kasvanut. Tikkurilan keskustaan on 1980-luvun lopulta lähtien kehittynyt selkeä keskustatoimintojen alue kävelykatuihin, liikepalatseineen ja hoidettuine puistoineen. Tikkurila on saanut uutta city-vivahdetta ja kohonnut koko Vantaan selkeäksi keskustaksi. Myös Myyrmäen - Martinlaakson keskustat ovat tiivistyneet ja uudistuneet uusien liikekorteileiden valmistumisen jälkeen, ja niiden yleisilme on muuttunut entistä urbaanimmaksi.

4.3. KASVIEN ELINYMPÄRISTÖT VANTAALLA

4.3.1. Jokikäytävät

Jokikäytävällä tarkoitetaan itse jokiuomaa ja sen vaikutuspiirissä olevia kasvillisuusvyöhykkeitä. Jokikäytävä voidaan jakaa osiin, joilla kullakin on tyypillinen lajistonsa kasvuolosuhteiden mukaan (kuva 19). Varsinaiset vesikasvit tavataan jokiuomassa, jonka leveys ja korkeus vaihtelee tulvahuippujen ja vähävetisten kausien mukaan ja johon saattaa liittyä tulvatasanteita. Uoman yläpuolella olevien rinteiden kaltevuus ja pituus vaihtelee. Alaosaltaan rinteet ovat yleensä kosteita ja yläosaltaan kuivempia. Kasvit sijoittuvat rinteille kasvupaikkavaatimustensa mukaisesti päällekkäisiksi vyöhykkeiksi. Rinteiden ulkopuolisella tasamaat, jotka vielä ovat joen vaikutuspiirissä, muodostavat jokikäytävän reunukset muuta kasvillisuutta vastaan. Vantaalla reunukset rajoittuvat usein peltoihin.

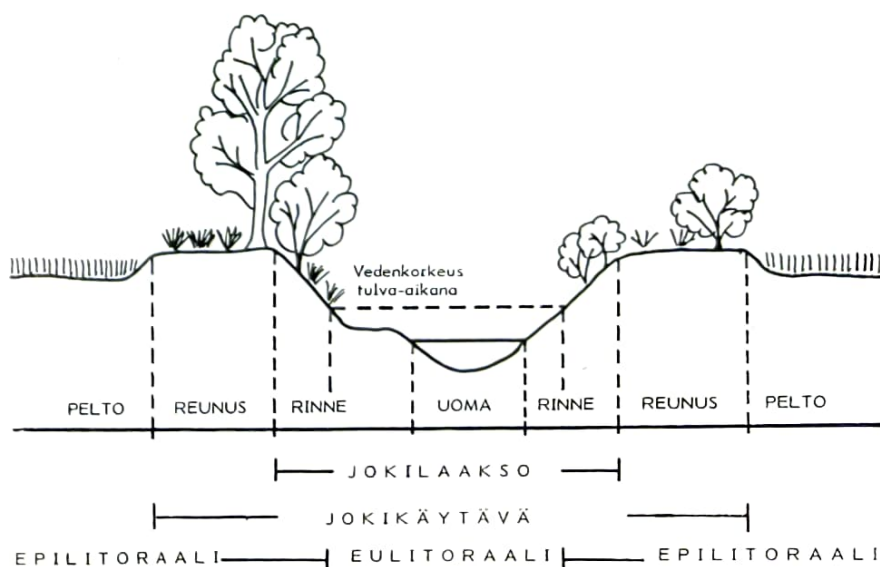
Jokikäytävät ovat nauhamaisia ekosysteemejä, joissa kasvuolosuhteet pysyvät jokseenkin vakioina joen pituussuunnassa, mutta muuttuvat nopeasti poikittais-suunnassa. Siten esimerkiksi uoman reunalla vesirajassa kasvavien lajien olosuhteet pysyvät samoina siirryttäessä jokikäytävää ylä- tai alavirtaan, mutta vesirajan kasvit eivät voi kasvaa rinteiden yläosassa, koska kasvupaikka on aivan erilainen. Jokikäytävää voidaan ajatella kapeiden, nauhamaisen ja samansuuntaisten kasvillisuusvyöhykkeiden kimpuna. Kohtisuoraan uoman kulkusuuntaan nähden siirryttäessä joudutaan nopeasti toiselle "nauhalle", mutta samalla nauhalla olosuhteet muuttuvat vain hitaasti sitä mukaa kun siirrytään alajuoksulta yläjuoksulle. Jokikäytävän tulvavyöhykkeen tyyppilajilla mukulaleinikillä on lähes yhtenäisiä kasvustoja Helsingin Vanhankaupunginlahdelta noin 80 km päähän yläjuoksulle. Vasta sitten olosuhteet muuttuvat niin paljon, ettei mukulaleinikkiä

Kuva 18. Ruutinkosken suvanto. Fig. 18. Vantaa River below Ruutinkoski rapid.

enää kasva. Poikittaissuunnassa mukulaleinikkiä kasvaa vielä jonkin verran rinteiden alaosissa, mutta rinteiden yläosasta (3-5 m uomasta) se jo puuttuu. Vantaan kaupungin alueella ei pituussuunnassa havaittava vaihtelu ole kovinkaan suurta.

Vantaan tyypillinen jokikäytävämaisema on laajan peltoaukean keskellä mutkitteleva joki, jonka kulun paljastaa maisemassa muutama yksittäinen jokivar-

Vantaan tärkein jokikäytävä on Vantaanjoki sivujokineen. Vantaanjoen vesistöalueen ulkopuolelle jäävät puromaiset Mätäoja ja Krapuoja. Vantaanjoen suurin sivujoki on Keravanjoki, joka yhtyy Vantaanjokeen Helsingin pitäjän kirkonkylän kohdalla Helsingin rajalla. Lännessä Vantaanjokeen yhtyy Luhtaanmäenjoki, jonka haaroja puolestaan ovat Lepsimäenjoki ja Kuhajoki. Idästä Vantaanjokeen laskee Lillän, josta saa alkunsa Tuusulanjärvestä. Keravanjoen sivupuroista merkittävimmät ovat Rekolanoja ja Kylmänoja. Pääuomat huomioon Vantaalla on jokikäytäviä noin 70 km.

Kuva 19. Jokikäytävän osat. Fig. 19. Different parts of a river corridor.

Kuva 20. Vantaan jokikayttävät. Fig. 20. River canoers and

ren puu. Vain muutamissa kohdissa metsät ulottuvat kummaltakin puolen jokikäytävään saakka. Tällaisia alueita on Vantaanjoella Nurmijärven rajalla ja Lepsamäenjoella Mustakosken kohdalla. Viljeluaukeilla joet virtaavat yleensä kaukana asutuksesta eikä ihmisiä juuri jokivarssissa näy. Vantaanjoen rannoilla ei kaupunkimaista asutusta ole alajuoksullakaan. Kera-
vanjoki sen sijaan virtaa viimeiset kilometrinsä Tik-
kurilankosken alapuolen urbaanissa maisemassa,
ennen Vantaanjokeen yhtymistään.

Vanhat kartat paljastavat ihmisen vaikuttaneen voimakkaasti jokikäytävien lajistoon. Vielä viime vuosisadalla jokivarsien vallitseva maankäyttömuoto oli laidun. Karttojen mukaan jokia reunustivat esimerkiksi Seutulan alueella latorivistöt, joista ei enää ole mitään jäljellä. Nykyinen jokikäytävälajisto onkin tulosta pitkään jatkuneesta laidunnuksesta ja sen laidunkauden jälkeen tapahtuneesta kehityksestä. Laidunnus loppui tämän vuosisadan alkupuolella. Vain muutamissa kohdissa jokivarsia laidunnetaan edelleen. Jokikäytävien yleinen puuttomuus lienee seurausta laidunnuksesta. Vaikka laidunnuksen päättymisestä onkin jo kulunut aikaa, ei jokikäytävien kasvillisuus ja lajisto ole vielä palautunut laidunnusta edeltävään tilaansa.

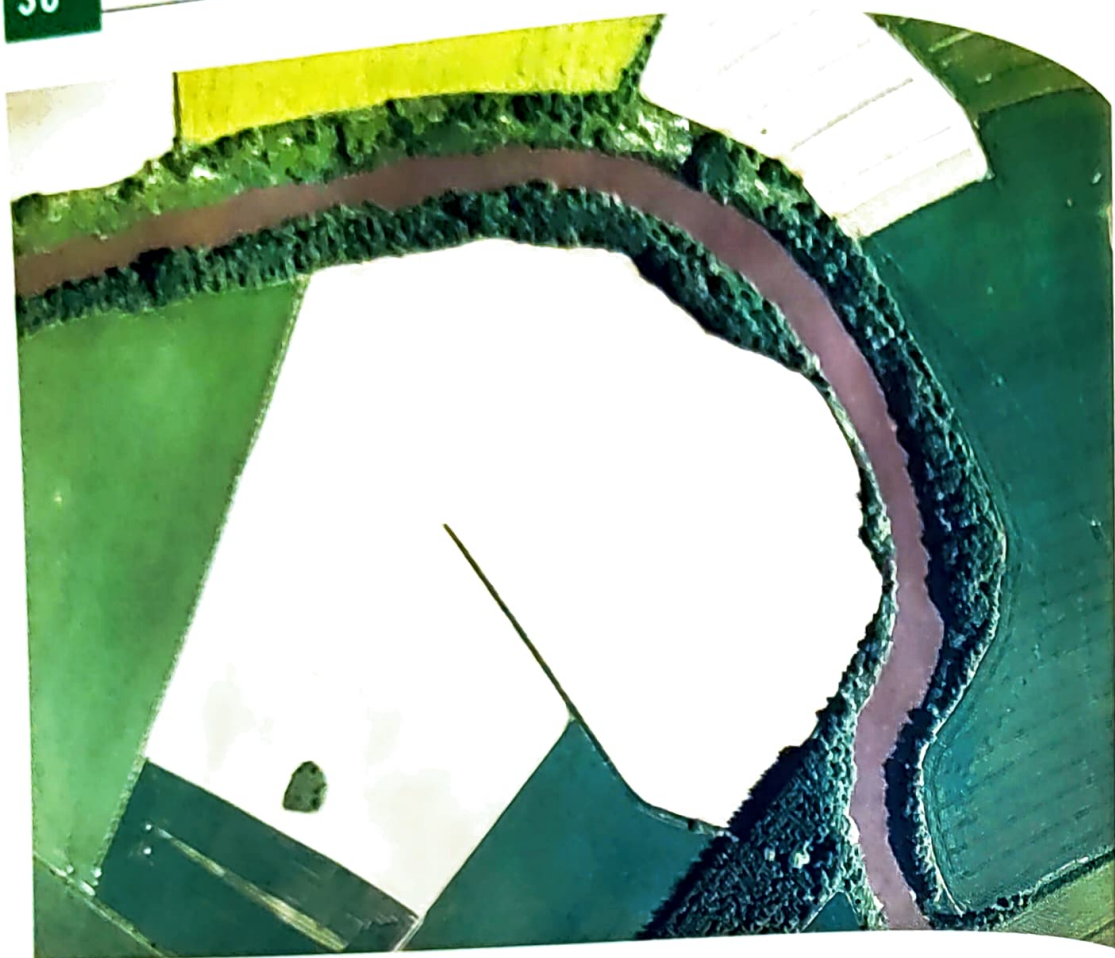
Nykyisin ihmisen vaikutus tuntuu jokikäytäväkasvillisuudessa muilla tavoin. Veden laatu oli vielä 1970- ja 80-luvuilla huono jätevesipäästöjen vuoksi. Joki kuljetti suuria määriä ravinteita, joiden rehevöittävä vaikutus tuntui vielä meressäkin. Jätevedet on nyt ohjattu puhdistamoihin ja merkittävimmäksi kuormittajaksi on jäänyt maatalouden hajakuormitus. Peltoja lannoitetaan runsaasti ja osa lannoitteista huuhtoutuu vesistöihin. Lannoitteiden rehevöittävä vaikutus tuntuu selvästi jokikäytäväkasvillisuudessa etenkin typensuosijoiden lisääntymisenä. Jatkuva typpikuormitus köyhdyttää lajistoa ja yksinkertaistaa kasvillisuuden rakennetta. Monikerroksellinen kasvillisuus voi lopulta korvautua yksikerroksellisella nokkostiheiköllä.

Vantaalla on pellot ulotettu monin paikoin hyvin lähelle vesirajaa. Viljelemättä on jätetty vain niin jyrkät rinnet, ettei niihin ole uskallettu traktorilla mennä. Aina sekään ei ole riittänyt ja paikoin on havaittavissa melkoisia sortumia tai uhkaavia halkeamia. Maatalouden hajakuormitusta vesistöihin yritetään vähentää suojavyöhykkeiden avulla. Kovin paljon muutosta entiseen tilanteeseen verrattuna ei maastossa kuitenkaan näy, ennestäänkin viljelyn ulkopuolelle pakosta

Kuva 21. Lepsämäenjoki touko- ja heinäkuussa.

Fig. 21. View of Lepsämäenjoki River in spring (May) and summer (July).

Kuva 22. Vantaanjoen jokilaavaa Seutulaa alueelta
Fig. 22. River corridor of Vantaa River at Seutula.

Kuva 23. Keravanjoki Tikkurilassa Tiedekeskus Heureka ja Tikkurilankosken kohdalla.
Fig. 23. Keravanjoki River in Tikkurila. In the middle is The Science Center Heureka.

jääneitä kaistaleita on vain ryhdytty kutsumaankin suojavaohtykykeiksi. Suojavaohtykykeet jäivät kovin kapeiksi, jotta nillä olisi havaittavia vaikutuksia lajisto- ja kasvillisuustasolla.

Jokikäytävän rakenteella on ratkaiseva merkitys siinä tavattaville biotoopeille. Biotooppien määrä on runsaimmillaan leveissä ja hyvin kehittyneissä jokikäytävissä. Veden virtausnopeudella, rinteiden jyrkkyydellä ja muodolla sekä maaperän ominaisuuksilla on myös tärkeä merkitys. Kasvien ja jokikäytävän biotooppien kannalta joen koolla ei ole täsmällistä alarajaa. Tyypillisiä jokikäytäväbiotooppeja esiintyy myös suurimpien purojen varsilla. Jokikäytävästä ei voi puhua enää silloin kun uomalla ei enää ole havaittavaa vaikutusta ympäristön kasvillisuuteen.

Vantaan jokikäytäväbiotoopit:

1. jokiuomat
2. tulvavyohtykykeet
3. maarannan rinneniiyt
4. jokikäytävämetsät
5. koskipaikat

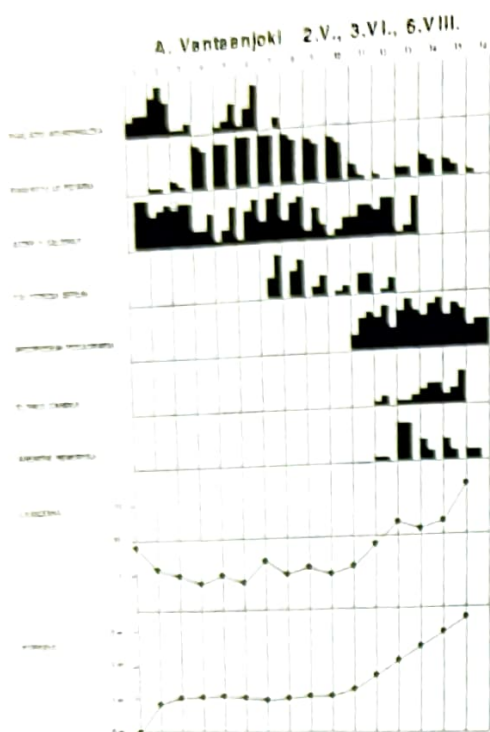
Jokiuomien varsinainen vesikasvillisuus on yleensä niukkaa veden sameuden ja pohjan pehmeuden vuoksi. Vedenpinnan suuret korkeusvaihtelut haittaavat myös vesikasvien kehittymistä. Sameus johtuu savesta, koska joet virtaavat pääosin savikoiden halki. Varsinaisia uposkasveja on erityisen niukasti. Rekolanojassa ja sen alapuolisessa Keravanjoessa kasvaa kuitenkin vesiruttoa (*Elodea canadensis*). Suojaisessa poukamassa voitavata pikkuvitaa (*Potamogeton berchtoldii*) ja usein pikkulimaskaa (*Lemna minor*). Selvästi paremmin menestyvät sellaiset vesikasvit, joilla on veden pinnalle nousevia kelluslehtiä. Niille ei veden sameudesta ole haittaa. Selvästi yleisin kelluslehtinen on ulpukka (*Nuphar lutea*). Vidoista tavataan uistinvitaa (*Potamogeton natans*) ja purovitaa (*Potamogeton alpinus*).

Tulvavyohtykeen laajuus riippuu jokivarren profiilista. Muutamissa paikoin on hyvin kehittyneitä tulvatasanteita, kuten esimerkiksi Vantaanjoella Liljän yhtymäkohdan eteläpuolella. Alueelta tehty kasvillisuusprofiili paljastaa luonteenomaiset lajit ja niiden sijoittumisen jokikäytävän eri osiin (kuva 24). Tulvavyohtykeen peruslajistoa ovat rantakukka (*Lythrum salicaria*), viiltosara (*Carex acuta*), rantatädyke (*Veronica longifolia*), rantanenätti (*Rorippa palustris*) ja kiiltopaju (*Salix phylicifolia*).

Alajuoksulla tulvavyohtykykeessä kasvavat punakoiso (*Solanum dulcamara*), pystykeiholehti (*Sagittaria sagittifolia*) ja nuokkurisokki (*Bidens cernua*).

Maarannan rinneniiyt ovat luonteenomaisinta jokikäytäväkasvillisuutta puuttomilla jokiosuuksilla. Nillä tavataan yleisesti muutamia keväällä kukkivia geofyyttejä, kuten valkovuokkoa (*Anemone nemorosa*), isokäenrieskaa (*Gagea lutea*) ja kevätleinikien (*Ranunculus auricomus*) ryhmään kuuluvia lajeja. Niitylajiston näkyvimpiä valtalajeja ovat mm. viitakastikka (*Calamagrostis canescens*), ruokohelppi (*Phalaris arundinacea*), mesiangervo (*Filipendula ulmaria*), seittitakiainen (*Arctium tomentosum*), nokkonen (*Urtica dioica*), huopaohdake (*Cirsium helenioides*), ranta-alpi (*Lysimachia vulgaris*) ja karhunköynnös (*Calystegia sepium*). Kaksi viimeksimainittua hallitsevat yhdessä kasvaessaan värikästä jokivarsikasvillisuutta (kuva 25).

Jokikäytävämetsistä osa on vain jokikäytävään rajoittuvia metsiä, osa ulottuu sinne jokikäytävän ulkopuolelta. Jokikäytävään rajoittuvat metsät ovat yleensä lehtipuuvallaisia ja yleisimmät puulajit ovat tuomi (*Prunus padus*), pihlaja (*Sorbus aucuparia*), harmaaleppä (*Alnus incana*) ja haapa (*Populus tremula*). Metsät voivat olla erittäin tiheitä, kuten esimerkiksi oikealla rannalla Vantaankosken alapuolella. Pienikin puuryhmä näkyy heti lajistossa: kevättähtimö (*Stellaria holostea*) ja koiranvehnä (*Elymus caninus*) löytyvät miltei aina pienimmänkin puuryhmän alta. Lajistollisesti kiinnostavimpia ovat jokikäytävälehdot. Vantaan alueen jokikäytävälehtojen ykkönen sijaitsee Lepsämänjoen mutkassa Länsi-Keimolantien molemmin puolin. Lehdolla on myös ylempi, jokikäytävän ulkopuolinen osa. Lajistollisesti lehto on hyvin edustava: lehtokielo (*Polygonatum multiflorum*), lehtosinijuuri (*Mercurialis perennis*), isokäenrieska (*Gagea lutea*), pystykiurunkannus (*Corydalis solida*), lehtoleinikki (*Ranunculus cassubicus*), lehto-orvokki (*Viola mirabilis*), tesmayrtti (*Adoxa moschatellina*), korpinurmikka (*Poa remota*) ja mäkilehtoluste (*Brachypodium pinnatum*). Lepsämänjoella on jokikäytävälehtoa myös Mustakoskella. Vantaan ja Nurmijärven rajalla lehtokasvillisuus nousee myös jokeen viettäviin raviineihin. Pienempi jokikäytävälehto sijaitsee Vantaankosken alapuolella. Erittäin laajoja jokikäytävälehtoja on Vantaanjoella Pitkäkosken ja Ruutinkosken välisellä alueella, mutta suurimmaksi osaksi Helsingin puolella. Vantaan puolella tontit ja niille istutetut hopeapajut ulottuvat vesirajaan saakka rauhoitettua pähkinälehtoa lukuunottamatta. Muutamat purolaaksot ovat säilyneet paremmin.

Kuva 24. Kasvillisuusprofiili Vantaanjokea.
Fig. 24. Vegetation profile, Vantaa River.

Kuva 25. Ranta-alpi (*Lysimachia vulgaris*) ja karhunkoivun (*Calystegia sepium*) jokikäytävässä.
Fig. 25. Yellow Loosestrife and Hedge Bindweed in the river corridor of Vantaa.

Rekolanojalla lehtoja esiintyy pitkälti Koivukylän ja Korson välisellä osuudella, joskaan lajistollisesti ne eivät yllä Länsi-Vantaan jokikäytävälehtojen tasolle. Useita vaateliaita lehtokasveja kasvaa Tussinkosken lehdossa. Keravanjoellaakin on reheviä metsiä Matarinkosken korkeudella.

Koskipaikat poikkeavat hitaasti virtaavista jokiosuudesta siinä, että pohja ei ole pehmeää savea. Kurjenmiekat (*Iris pseudacorus*), ranta-alpit (*Lysimachia vulgaris*) ja viiltosaramättäät (*Carex acuta*) kasvavat rehevinä kosken kivien välissä. Koskien saarekkeisiin pääsee juurtumaan myös tervaleppiä (*Alnus glutinosa*), kuten Matarinkoskella, Tikkurilankoskella ja Kirkonkyläkoskella. Etenkin Matarinkoskella ja rantakasvillisuus on erittäin rehevää. Pisin koskimainen osuus ulottuu Pitkäkoskelta Ruutinkoskelle.

Koskien alapuolisissa suvannoissa veden virtaus hiljenee ja joen mukanaan tuoma aines alkaa laskeutua. Erityisen rehevää kasvillisuus on Ruutinkosken alapuolisessa suvanossa. Ruutinkoski kokonaisuudessaan, Helsingin puoleinen osa mukaanluettuna, muodostaa arvokkaan luontokohteen. Suvannossa kasva-

KASVUPAIKKAKOODI:
VJOK (VEDESSÄ,
JOESSA) YLEISIMMÄT
25 LAJIA

1. ulpukka
2. haarapalpakko
3. järvikorte
4. rantapalpakko
5. pikkulimaski
6. sarjarimpi
7. isolimaski
8. vesitahti
9. pystykeiholehti
10. ratamosarpio
11. punakoiso
12. terttuaipi
13. uistinvita
14. kurjenmiekka
15. purovita
16. vehka
17. vestatar
18. ojasorsimo
19. viiltosara
20. järviruoko
21. rantaluikka
22. vaalea-amerikanhorsma
23. roihyviivila
24. kiiltopaju
25. rentukka

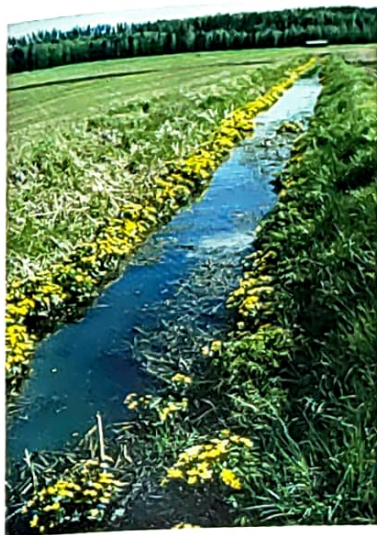
KASVUPAIKKAKOODI:
RJOK (RANTA-ALUE,
JOKI) YLEISIMMÄT 25
LAJIA

1. karhunkierro
2. ranta-alpi
3. nokkonen
4. rantakukka
5. ruokohelpi
6. viiltakastikka
7. viiltosara
8. rantanurmikka
9. mukulaleinikki
10. kiiltopaju
11. keltaängelmä
12. tuomi
13. mesiangervo
14. punakoiso
15. rantatädyke
16. harmaaleppä
17. rantalemmikki
18. humalanvieras
19. koiranvehnä
20. rantanenähti
21. korpikaisla
22. seilitaikainen
23. rentukka
24. kurjenmiekka
25. nuokkurusokki

vat suurina kasvustoina haarapalpakko (*Sparganium erectum*), sarjarimpi (*Butomus umbellatus*), pystykehlehti (*Sagittaria sagittifolia*) ja kosken kivien välissä mm. rantakukka (*Lythrum salicaria*) ja peltopähkämö (*Stachys palustris*). Harvinaisuuksista suvannossa kasvaa ojatädykettä (*Veronica beccabunga*).

4.3.2. Ojat, muut vesistöt ja ranta-alueet

Oijen kokonaispituutta Vantaalla ei ole laskettu, mutta niitä lienee useita satoja kilometrejä. Maantienojat on käsitelty liikennealueiden yhteydessä. Ojan ja puron välisenä erona on pidetty sitä, että kun puro oikaistaan ja ruopataan, siitä tulee oja. Jos tätä sääntöä noudatetaan aivan kirjaimellisesti, ei Vantaalla kovin monia

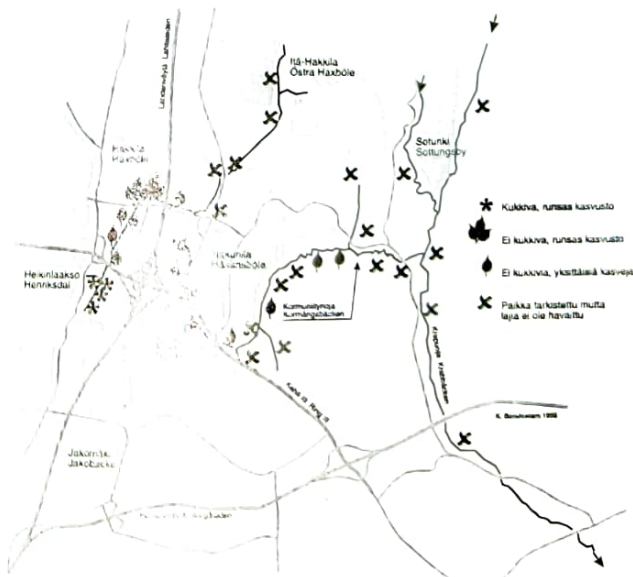
Kuva 26. Pellonoja Koivukylässä rentukoiden (*Caltha palustris*) kukinta-aikaan.

Fig. 26. Flowering of Marsh-Marigold.

puroja olisikaan. Käytännössä pellonojat ja tuoreet ruoppaukset on käsitelty ojina.

Oijen kasvillisuus kokee kasvukauden aikana useita muutoksia. Keväällä ojanvarsissa kukoistavat rentukat (*Caltha palustris*). Niiden kukittua kohoavat alku- ja keskikesän kasvit: ojakellukat (*Geum rivale*), ranta-alpit (*Lysimachia vulgaris*), amerikanhorsmat (*Epilobium adenocaulon*), niittykäenkukat (*Lychnis flos-cuculi*) ja mesiangervot (*Filipendula ulmaria*). Loppukesällä nousevat kookkaat lajit kuten leveäosmankäämit (*Typha latifolia*), haarapalpakot (*Sparganium erectum*) ja korpikaislat (*Scirpus sylvaticus*) sekä matalammat kuten tummarusokit (*Bidens tripartita*) ja viihvilät (*Juncus*). Toisinaan ojat täyttyvät karvahorsman (*Epilobium hirsutum*) komeista kukinnoista. Pysyvävetisten purojen ja oijen vedessä kasvaa lajiryhmä, jonka koostumus on jokseenkin vakio. Lajit ilmenevät kasvupaikkakoodien VPUR ja VOJA luetteloista.

Järviä Vantaalla on niukasti. Kaikki ovat melko pieniä ja useimmat karunpuoleisia. Lajisto on hyvin tavanomaista karujen, suorantaisten pikkujärvien lajistoa (tosin pohjakaasveja ei ole tässä kartoituksessa tutkittu). Lammet ovat yleensä syntyneet erilaisten maankaivuutöiden seurauksena. Myös merikasvit ovat mukana lähinnä nimellisesti. Porvarinlahden perukasamerilajeista tavataan merisätkin (*Ranunculus baudottii*), sinikaisla (*Scirpus tabernaemontani*), merisuolake (*Triglochin maritima*), merikaisla (*Bolboschoenus maritimus*), suolaviihvilä (*Juncus gerardi*), meriratamo (*Plantago maritima*) ja isomaltsa (*Atriplex prostrata*).

Kuva 27. Ojatädykkeen (*Veronica beccabunga*) levinneisyys Kormunilintyn ojassa.

Fig. 27. Distribution of Brook Lime in Kormunilintyn brook.

KASVUPAIKKAKOODI
VJÄR (VEDESSÄ
JÄRVESSÄ) KAIKKI LAJIT

- 1 ulpukka
- 2 ratamosarpio
- 3 pikkulimaska
- 4 isovesiherne
- 5 vehka
- 6 pohjanlumme
- 7 pikkuvita
- 8 heinävita
- 9 haarapalpakko
- 10 jouhivihvilä
- 11 rantaluikka
- 12 rantaluikka
- 13 vesikuusi
- 14 järviruoko
- 15 uistinvita
- 16 pystykeiholehti
- 17 leveäosmankäämi

KASVUPAIKKAKOODI
VMUR (VEDESSÄ
MURTOVEDESSÄ) KAIKKI
LAJIT

- 1 pohjanlumme
- 2 uistinvita
- 3 pikkulimaska
- 4 keuhkuraarvia
- 5 ahvenvita
- 6 merisätkä
- 7 sinikaisla
- 8 haarapalpakko

KASVUPAIKKAKOODI
VLAM (VEDESSÄ,
LAMMESSA)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

- 1 pikkulimaska
- 2 uistinvita
- 3 leveäosmankäämi
- 4 ratamosarpio
- 5 järvikorte
- 6 vesitähli
- 7 rantapalpakko
- 8 haarapalpakko
- 9 pullosara
- 10 rantaluikka
- 11 pikkuvita
- 12 kurjenjalka
- 13 vesikuusi
- 14 ulpukka
- 15 pohjanlumme
- 16 korpikaisla
- 17 viiltosara
- 18 ojasorsimo
- 19 isovesiherne
- 20 rönssyrölli
- 21 rantavihvilä
- 22 röyhylvihvilä
- 23 jouhivihvilä
- 24 järviruoko
- 25 purovita

KASVUPAIKKAKOODI
VPUR (VEDESSÄ
PUROSSA) YLEISIMMÄT
25 LAJIA

- 1 rantapalpakko
- 2 ratamosarpio
- 3 vesitähli
- 4 järvikorte
- 5 ojasorsimo
- 6 rentukka
- 7 pikkulimaska
- 8 purovita
- 9 haarapalpakko
- 10 rantalemmikki
- 11 pikkuvita
- 12 korpikaisla
- 13 viitakastikka
- 14 vehka
- 15 amerikanhorsma
- 16 kurjenmiekka
- 17 röyhylvihvilä
- 18 ulpukka
- 19 kurjenjalka
- 20 valkovuokko
- 21 hiirenporras
- 22 tummarusokki
- 23 rantaluikka
- 24 vesirutto
- 25 ruokohelpi

KASVUPAIKKAKOODI
VOJA (VEDESSÄ
OJASSA) YLEISIMMÄT
25 LAJIA

- 1 leveäosmankäämi
- 2 ratamosarpio
- 3 vesitähli
- 4 rantapalpakko
- 5 röyhylvihvilä
- 6 korpikaisla
- 7 ojasorsimo
- 8 haarapalpakko
- 9 järvikorte
- 10 pikkulimaska
- 11 rantaluikka
- 12 tummarusokki
- 13 amerikanhorsma
- 14 luhtatädyke
- 15 rantamatar
- 16 rantavihvilä
- 17 rentukka
- 18 konnanvihvilä
- 19 rönssyrölli
- 20 keräpäävihvilä
- 21 rantalemmikki
- 22 luhtamatar
- 23 jouhivihvilä
- 24 katkeratatar
- 25 ojaheinikki

Kuva 28. Keravanjokea Kolvukylän kohdalla. Fig. 28. Keravanjoki River.

KASVUPAIKKAKOODI: RJÄR (RANTA-ALUE, JÄRVI) YLEISIMMÄT 25 LAJIA

- 1 pullosara
- 2 suoputki
- 3 järviruoko
- 4 kurjenjalka
- 5 vehka
- 6 myrkkyykeiso
- 7 suohorsma
- 8 terttualpi
- 9 ranta-alpi
- 10 viiltosara
- 11 hamaasara
- 12 amerikanhorsma
- 13 järvikorte
- 14 luhtavilla
- 15 mesiangervo
- 16 rantamatar
- 17 luhtamatar
- 18 kurjenmiekk
- 19 röyhviivihä
- 20 rantakukka
- 21 paatsama
- 22 korpikaisla
- 23 luhtavuohen-nokka
- 24 isokarpalo
- 25 luhtarölli

KASVUPAIKKAKOODI: ROJA (RANTA/REUNA- ALUE, OJA) YLEISIMMÄT 25 LAJIA

1. amerikanhorsma
2. röyhviivihä
3. tummarusokki
4. rantaviivihä
5. niittykäenokki
6. korpikaisla
7. rantamatar
8. rantanurmikka
9. ranta-alpi
10. kiiltopaju
11. mesiangervo
12. viitakastikka
13. luhtamatar
14. rönsyleinikki
15. rantalemmikki
16. katkeratatar
17. rönsyrölli
18. rohtovirmajuuri
19. hiirenporras
20. harmaasara
21. polvipuntarpää
22. ojakellukka
23. suo-ohdala
24. jouhivihvilä
25. rentukka

KASVUPAIKKAKOODI: RPUR (RANTA-ALUE, PURO) YLEISIMMÄT 25 LAJIA

- 1 mesiangervo
- 2 hiirenporras
- 3 tuomi
- 4 mustaherukka
- 5 ranta-alpi
- 6 rentukka
- 7 rantalemmikki
- 8 harmaaleppä
- 9 kiiltopaju
- 10 korpikaisla
- 11 korpi-imarre
- 12 nokkonen
- 13 kevätlinnunsilmä
- 14 rantanurmikka
- 15 rönsyleinikki
- 16 rönsyrölli
- 17 viitakastikka
- 18 ojakellukka
- 19 suo-orvokki
- 20 vuohenputki
- 21 ruokohelpi
- 22 katkeratatar
- 23 lehtotähtimö
- 24 korpikastikka
- 25 rantamatar

KASVUPAIKKAKOODI: RLAM (RANTA-ALUE, LAMPI) YLEISIMMÄT 25 LAJIA

- 1 kurjenjalka
- 2 pullosara
- 3 rönsyrölli
- 4 rantamatar
- 5 harmaasara
- 6 rantaluikka
- 7 tummarusokki
- 8 jouhivihvilä
- 9 rantakukka
- 10 jokapaikansara
- 11 luhtasara
- 12 järvikorte
- 13 kurjenmiekk
- 14 rantaviivihä
- 15 röyhviivihä
- 16 virpaju
- 17 korpikaisla
- 18 leveäosman-käämi
- 19 ratamosarpi
20. vehka
- 21 suohorsma
- 22 viiltosara
- 23 amerikanhorsma
- 24 ojasorsimo
- 25 konnanvihvilä

KASVUPAIKKAKOODI: RMNI (RANTA-ALUE, MERI NIITTYRANTA) YLEISIMMÄT 25 LAJIA

- 1 merisuolake
- 2 rönsyrölli
- 3 tervaleppä
- 4 karhunputki
- 5 isomaltia
- 6 merikaisla
- 7 luhtakastikka
- 8 rentukka
- 9 luhtalutukka
- 10 hirssisara
- 11 mesiangervo
- 12 ojakellukka
- 13 vesikuusi
- 14 kurjenmiekk
- 15 suolaviivihä
- 16 rantayrtti
- 17 terttualpi
- 18 luhtakuusio
- 19 suoputki
- 20 järviruoko
- 21 meriratamo
- 22 kurjenjalka
- 23 ojakellukka
- 24 haarapalpakko
- 25 hentosuolake

4.3.3. Suot

Pääkaupunkiseutu on luontaisesti vähäsoista aluetta ja asutuksen laajenemisen myötä suot ovat vähentyneet entisestään. Vähentäminen jatkuu edelleen. Pääkaupunkiseudun pinta-alasta oli soita v. 1985 noin 2,8 %. Kymmenessä vuodessa määrä on kuitenkin vähentynyt. Suoluonnon viimeaikaisiin tappioihin kuuluu Vantaan Mottisuon jääminen lentokentän uuden kiitoradan alle. Pienet suot hupenevat vähemmän dramaattisesti, mutta silti tasaista tahtia. Etenkin Itä-Vantaalla asuinalueiden väliin ja sisään jääneitä soita on ojitettu erittäin kovakou-raisesti. Jäljelle jäänyt maasto on keltotonta kaikkiin tarkoituksiin. Nämä ojituksen ylilyönnit eivät kuulu nykyaikaan eivätkä varsinkaan pääkaupunkiseudulle.

Soiden suojeluarvoa arvioitaessa on huomioitava pääkaupunkiseudun suo- luonnon nykytila. Muualla yleiset suotyyppit ja -kasvit ovat tällä alueella jo harvinaisia. Opetuskäytön ja retkeilyn paineet ovat kuitenkin suuret. Soilla voisi myös olla merkitystä ulkomaisille matkailijoille tarjottavilla luontoretkeillä, sillä esimerkiksi luonnontilainen keidassuo edustaa jo Keski-Euroopan näkö- kulmasta varsin eksoottista luontoa.

Maankohoamisen seurauksena suuri osa pääkaupunkiseudusta on kohonnut merestä vasta hiljattain (ainakin geologisesti katsoen). Nykyisen merenrannan tuntumassa on hyvin nuoria soita, kuten rannikon tervaleppäkorpiä. Mitä korkeammalla ja kauempana sisämaassa suo sijaitsee, sitä vanhempi se on. Esimerkiksi Vantaan Isosuo aloitti suouransa jo 7000 vuotta sitten, jolloin paikalla oli soistuva lampi. Eräs soiden arvoa lisäävistä tekijöistä on niiden kyky säilyttää turvekerrostumissaan todisteet kasviston ja muunkin luonnon kehitys- historiasta. Monien kasvien siemenet ja siitepölyhiukkaset säilyvät tunnistet-

Kuva 29 Isosuo. Fig. 29. The raised bog of Isosuo.

tavina eri ikäisissä turvekerroksissa. Jotkut näistä subfossileista ovat tunnistettavista paljain silminkin (kuten vesipähkinän pahkinat) ja muut mikroskoopin avulla. Useilla kasveilla on lajityypilliset siitepölyhiukkaset. Suon kehityshistoria ja myös ympäröivän luonnon historia paljastuvat suon läpi kairatuista turvenäytteistä. Mitä alempana kerrokset ovat, sitä vanhemmista kehitysvaiheista on kysymys. Suolle lentää siitepölyhiukkasia kauempaakin, joten niistä voidaan päätellä esimerkiksi ympäröivien metsien puulajisuhteet. Vantaan Isosuon historia on tutkittu vuonna 1984 kairatuista turvenäytteistä. Niistä paljastui suon kehitys umpeenkasvavasta lammesta nykyiseksi isovarpurameeksi (kuva 30).

Lukumäärältään yleisimpiin soihin Vantaalla kuuluvat kalliopainannesuot. Soistuminen alkaa helposti kallioiden vettä läpäisemättömissä painanteissa. Verrattuna muihin Vantaan soihin ovat kalliopainannesuot säilyneet melko hyvin, koska niitä ei yleensä voi ojittaa ja ne ovat kooltaan pienialaisia. Soiden koko ja lajisto vaihtelevat suuresti. Pienimmillään kalliopainannesuo voi olla vain muutaman neliometrin laajuinen. Lajistoon kuuluvat silloin yleensä vain virpapaju (*Salix aurita*), pallosara (*Carex globularis*), jokapai-

kansara (*Carex nigra*) ja mahdollisesti juolukka (*Vaccinium uliginosum*). Laajemmilla kalliopainannesuoilla mukaan tulevat suopursu (*Ledum palustre*), tupasvilla (*Eriophorum vaginatum*), variksenmarja (*Empetrum nigrum*) ja jousivihvilä (*Juncus filiformis*).

Suurimmat kalliopainannesuot sijaitsevat Itäväylän pohjoispuolella Västersundomissa lähellä Sipoon rajaa sekä Ylästön Blåbärkärrsbergenin laella. Kuusimäkeläkin on myös maisemallista merkitystä. Västersundomin suota ympäröivät korkeat kalliot. Suolla kasvaa runsaasti luhtavillaa (*Eriophorum angustifolium*). Ylästön suolla on lampi, jossa kasvaa pohjanlummeita (*Nymphaea candida*). Kalliopainannesoiden lajisto on karujen soiden lajistoa. Ravinteet tulevat painanteeseen pääosin sadeveden kautta. Graniittikallioista ei paljon irtoa ravinteita kasvien käyttöön.

Kalliopainannesoiden tavoin yleisiä, mutta pienialaisia ovat Vantaan soista korvet. Nekin ovat usein kallioiden välisissä painanteissa, mutta yleensä yhteydessä ympäröivään mineraalimaahan. Kasvit eivät siten ole riippuvaisia vain sadeveden mukana tulleista ravinteista. Lähes jokaisessa korppainanteessa tavattavia lajeja ovat metsäkorte

Ojituksista huolimatta Isosuon yleisilme on varsin luonnontilainen. Samaa ei voi sanoa Hakunilan suuralueen Myyraksensuosta. Suon pirstominen kahdella tiellä, joista toinen on vielä moottoritie, on paha luonnonsuojelubiologinen virhe. Kaikki ei kuitenkaan ole menetetty Myyraksensuolla, sillä

VANTAAN ISOSUON KEHITYSVAIHEITA 7000 VUODESSA

(perustuu vuonna 1984 Isosuon keskeltä kairattuun 5 metrin näytestarjaan, josta on tehty siitepöly-, itiö-, siemen- ja solukkomääritykset)

maailat:

ISOVÄRPÖ

n. 1500 vuotta sitten:

Mänty, suopursu, lakka. Rukiin viljely lähitien kaskimailla alkaa. Rukiin siitepölyä on 185 cm:n syvyyteen asti.

RUOHO- JA HEINÄKORPI

n. 3500 vuotta sitten:

Kuusi (yleistyi juuri Uudellamaalla) tervaleppä, koivu, korte, raate ym. Vaihettuu ylempänä ruohoiseksi nevakorveksi (raatetta, järviruokoa ym.)

TERVALEPPÄKORPI

n. 5000 vuotta sitten:

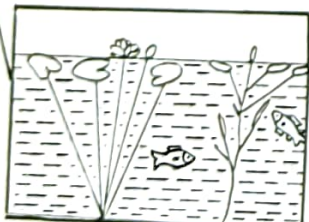
Tervaleppä valtapuuna. Paatsamaa, runsaasti sarniaisia (hiirenporrasta) alpeja, mesiangervoa, saroja, kortteita.

LAMMEN UMPEENKASVUNEVA

n. 6000 vuotta sitten:

Varstasara, vankkasara, nevaime, kurjenmiekk, rantayrtti, punakoiso, osmankäämi, järviruoko. (Varsta- ja vankkasaraa ei ole enää Vantaalla!)

LAMPIVAIHE

n. 7000 vuotta sitten:

isolumme, ulpukka, karvalihti, uistinviita, vesitähki, limaska. Vesieläimiä: sammalelän, järvisieni, kalajuotikas (munakoteloita).

Kuva 30. Vantaan Isosuon kehitysvaiheita. Fig. 30. Development of Isosuo bog in 7000 years.

Kuva 31. Myyraksensuo.
Fig. 31. Myyraksensuo bog has been fragmented by road construction.

suon itäosa Lahdentien itäpuolella on vielä melko hyvässä kunnossa. Suon keskiosassa näkyy selvä kermi- ja kuljurakenne. Ympärillä on laajalti isovarpurämettä tyypillisine lajeineen: suopursu (*Ledum palustre*), variksenmarja (*Empetrum nigrum*) ja juolukka (*Vaccinium uliginosum*). Kuten yleensä keidasoilla, rehevämpiä suotyyppisiä on löydettävissä laiteilta. Aivan Sipoon rajalla on kapealti nevakorpea, jossa kasvaa mm. juurtosaraa (*Carex chordorrhiza*).

Vantaan itäisimmässä osassa on muitakin huomionarvoisia soita. Hakunilan suuralueella aivan Sipoon rajalla Bisajärven korkeudella sijaitseva Holmmossen koostuu laajasta isovarpurämeestä. Rämeen puusto on kookasta ja luonnonmukaista. Kas-

visto on tyypillistä: suopursu (*Ledum palustre*), juolukka (*Vaccinium uliginosum*), variksenmarja (*Empetrum nigrum*), tupasvilla (*Eriophorum vaginatum*) ja isokarpalo (*Vaccinium oxycoccus*). Suon laiteilla on kapeita korpireunuksia, joissa kasvaa paikoin runsaasti maariankämmeekkää (*Dactylorhiza maculata*). Rämeestä kohoaa kalliopohjaisia saaria ja niemekkeitä, joiden kasvillisuus on karun kaunista kanervamännikköä ja jakälökköä. Kokonaisuutena Holmmossen on huomattavan laaja ja hyvin säilynyt suokokonaisuus Vantaan olosuhteissa.

Holmmossenin eteläpuolella sijaitsee Sipoonkorpeen kuuluva toinen suuri suojuotti, hyvin luonnontilaisena säilynyt Hyppjaskär. Laajan korpialueen lisäksi suohon kuuluu Vantaalla harvinainen suurehko nevalaikku. Hyppjaskärin neva on suhteellisen karu ja vetinen. Sen ydinosa edustaa rimpinevaa ja lajistoon kuuluu pääkaupunkiseudulla hyvin niukkoja kasvilajeja. Nevan rimmissä kasvaa paikoin runsaasti pitkälehtikihokkia (*Drosera anglica*) ja valkopiirtoheinää (*Rhynchospora alba*). Avoimella suolla viihtyvät myös isokarpalo (*Vaccinium oxycoccus*), suokukka (*Andromeda polifolia*) ja luhtavilla (*Eriophorum angustifolium*).

Vantaan suoluontoa rehevimmillään edustaa Seutulan suuralueen Lamminsuo Nurmijärven rajalla. Se vältti täpärästi Myyraksensuon kohtalon ja jäi kokonaisu-

Hämeenlinnanväylän ja Vanhan Hämeenlinnantien väliin. Tätäkään ratkaisua ei voi pitää luonnonsuojelubiologisesti kovin onnistuneena, mutta suokasveja eristyminen ei haitanne siinä määrin kuin eläimiä. Lamminsuo on pääkaupunkiseudun edustavin rehevä suokompleksi. Suon eteläosa on pääosin rehevää korpea ja luhtaa. Itä- ja koil-

Kuva 32. Metsävalokuren (*Dryopteris carthusiana*) ja metsäkortteen (*Equisetum sylvaticum*) vallitsemaa korpea. Fig. 31. Spruce swamp vegetation dominated by Narrow Buckler-Fern and Wood Horsetail.

istuvassa kasvua tiheää ruovikkua, keskiosassa on mesotrofisia rämeitä ja nevarämeitä. Aivan suon kolkkieläksessä on lähdelampi. Suon länsilaita on luhtasta korpea, jonka puusto on erityisen komeaa kuusikkoa ja tervalepikkua. Muuten suon puusto on hieskonvaltaista, eteläpäässä on myös kuusivaltaista korpea. Suon paikalla on aikaisemmin ollut lampi, jonka suon läpi vedetty oja kuivasi jo viime vuosisadalla. Lähteen ja suolle laskevat purot tuovat ravinteikasta vettä mineraalimaalta, mikä selittää suon rehevyyttä. Koko Lamminsuon ympäristöineen on rehevää, sillä Lamminsuon reunametsä koostuu ja länsipuolella on lehtoa. Myös Lammin talon pelloille viettävä rinne on rehevää lehtoa.

Lamminsuon reunat ovat tiheää pensaikkoa ja ruokosavikkoa, mikä nykyisten tiejärjestelyjen aikana on itse asiassa vain eduksi. Avointa suokasvillisuutta on pääosin Lamminsuon keskiosassa, muuten suo muodostuu pääasiassa rehevistä korvista. Suon lajisto on ainakin pääkaupunkiseudulla varsin edustavaa punakämmekkä (*Dactylorhiza incarnata*), juolukkapaju (*Salix myrtilloides*), kapealehtipaju (*Salix rosmarinifolia*), korpialvejuuri (*Dryopteris cristata*), heräsara (*Carex diandra*), pitkäpiäsara (*Carex elongata*), pikkupalpakko (*Spartanium minimum*), ämäsara (*Carex dioica*), heräsara (*Carex serotina*), juurtosara (*Carex chondrorhiza*) ja villapääluikka (*Trichophorum alpinum*). Laskuojan varressa on järviuokoa kasvavaa nevar-korpea, jonka merkittävimpiin lajeihin kuuluu jokileinikki (*Ranunculus lingua*), kenties muistona Lamminsuon taannoisesta lampivaiheesta.

Vantaan suoluontoa voi kaikesta huolimatta vielä pitää melko monipuolisena (mutta merkittäviä Vantaan suokohteita kuvassa 34). Karut suot valitsevat, mutta joukossa on sentään muutamia rehevempiäkin suoluotoja. Kuitenkin suot ovat ehkä se osa Vantaan luonnosta, joka on kärsinyt eniten kaupungin laajenemisesta. Jotta suolajiston säilyminen saataisiin turvatuksi kaupungissa, ainoa ratkaisu on omaksua nollalinjat: ei enää suopinta-alan supistuksia. Tarkkuutta vaaditaan etenkin pienten suopainanteiden säilyttämiseksi.

KASVUPAIKKAKOODI:
SKOR (SUO, KORPI)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

- 1 suo-orvokki
- 2 metsäkorke
- 3 kurjenjalta
- 4 harmaasara
- 5 tähtisara
- 6 paatsama
- 7 pallosara
- 8 korpikastikka
- 9 hiirenporras
- 10 jousivihvilä
- 11 rävhä
- 12 jokapaikansara
- 13 tervaleppä
- 14 rantamata
- 15 hieskoivu
- 16 suo-ohdake
- 17 korpi-imarre
- 18 maanankämmekkä
- 19 virpajuuri
- 20 metsäalvejuuri
- 21 korpikaisla
- 22 rantaleppä
- 23 tuhkajauhi
- 24 terttuaija
- 25 riidenlehto

KASVUPAIKKAKOODI:
SNEV (SUO, NEVA)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

- 1 pullosara
- 2 kurjenjalta
- 3 luhtavilla
- 4 raate
- 5 karpalo
- 6 mutasara
- 7 luhtasara
- 8 suohorsma
- 9 riippasara
- 10 pyöreälehtikihokki
- 11 järvikorke
- 12 jousisara
- 13 tupasvilla
- 14 terttuaija
- 15 venkä
- 16 harmaasara
- 17 suoputki
- 18 järviuokko
- 19 rantamummi
- 20 leveysmummi
- 21 suokukka
- 22 viiltosara
- 23 juurtosara
- 24 rantasara
- 25 jousivihvilä

KASVUPAIKKAKOODI:
SRAM (SUO, RÄME)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

- 1 suopursu
- 2 juolukka
- 3 suomuurain
- 4 tupasvilla
- 5 isokarpalo
- 6 suokukka
- 7 variksenmarja
- 8 virpajuuri
- 9 pallosara
- 10 kanerva
- 11 pyöreälehtikihokki
- 12 mänty
- 13 hieskoivu
- 14 harmaasara
- 15 jokapaikansara
- 16 maanankämmekkä
- 17 luhtavilla
- 18 raate
- 19 puolukka
- 20 tähtisara
- 21 jousivihvilä
- 22 kurjenjalta
- 23 mustikka
- 24 pullosara
- 25 siniheina

KASVUPAIKKAKOODI:
SKAL (SUO, KALLIO-
PAINANTESSA)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

- 1 virpajuuri
- 2 jokapaikansara
- 3 juolukka
- 4 tupasvilla
- 5 pallosara
- 6 suopursu
- 7 jousivihvilä
- 8 harmaasara
- 9 luhtavilla
- 10 variksenmarja
- 11 tuhkajauhi
- 12 isokarpalo
- 13 suomuurain
- 14 mustuvapaju
- 15 raate
- 16 rävhä
- 17 suo-orvokki
- 18 okajämsä
- 19 rönssyölli
- 20 tervaleppä
- 21 vaivaiskoivu
- 22 tummarusokki
- 23 korpikastikka
- 24 kanerva
- 25 polkusara

Kuva 33. Kalllopalnannesuo Länsisalmen kallioalueilla. Fig. 33. Bog in rock basin.

Kuva 34. Vantaan soita. Fig. 34. Mires in Vantaa.

1. Lamminsuo 2. Isosuo 3. Smøds mossen 4. Myraksen suo 5. Mustavuoren suot 6. Hyppjasskärr
7. Holmmossen 8. Gubbmossen 9. Pikkujärven kosteikot 10. Pitkäljärven kosteikot
11. Mätälöjan suot 12. Kylmäälöjan korpi 13. Kirkkosuo

4.3.4. Metsät

Vaikka Vantaa on asukasluvultaan maamme kolmanneksi suurin kaupunki, on maisemakuvan hallitseva pure silti metsäisyys. Helsinki-Vantaan lentokentälle laskeutuvan matkustajan silmiin piirtyy kuva metsien ympäröimistä taajamasaarekkeista, ei asutuksen saartamista metsälaikuista. Kaikesta pellonraivauksesta ja rakentamisesta huolimatta Vantaan metsäalueet kytkeytyvät yhä melko hyvin toisiinsa ja muodostavat ekologisesti toimivan tuntuista kokonaisuutta. Vantaan pinta-alasta onkin noin 30 % metsää, kaikkiaan runsaat 90 km². Laajat ja yhtenäiset metsäalueet sijaitsevat kaupungin länsi- ja itälaidoilla sekä Tuusulan rajan tuntumassa (kuva 36).

Mittavin metsäselänne - Keimolan ylänkö - ulottuu Askistosta Vestraan ja Espoon rajalta Hämeenlinnanyllylle. Idässä Sipoonkorven laaja metsämassiivi ulottuu länsilaidaltaan Vantaan puolelle, tuoden erämaaluonnon tuntua Helsingin kuplelle saakka. Laajahko ja yhtenäinen metsäalue on säilynyt myös Tuusulan rajalla Asolan luona. Luoteis-Vantaan rajaseutua kiertää enemmän tai vähemmän yhtenäinen metsäselänten vyöhyke, joka kehystää Seutulan laajoja peltoaukeita. Lentokentän ympäristössä on säilynyt edelleen näyttäviä kappaleita aikaisemmin paljon laajemmasta metsäalueesta. Etelää kohti siirryttäessä Vantaan metsäkuva alkaa pirstoutua. Asutus ja tiestö vie yhä suuremman osan maapinta-alasta, kunnes metsäala supistuu taajamien väliin puustometsäkoihin ja joutomaiden metsittyviin niittyihin. Hämevaarasta Myyrmäen ja Martinlaakson kautta Tikkurilaan ulottuvalla vyöhykkeellä ei merkittäviä metsäalueita tavata. Myös Itä-Vantaan sisäosat ovat vähämetsäistä tai vahvasti pirstoutunutta aluetta.

Asutuksen näkyvä vaikutus Vantaan metsien kasvillisuuteen ulottuu suhteellisen suppealle alueelle asutuksen lähiympäristöön. Vaikka taajamien sisällä sijaitsevat metsiköt ovat yleensä voimakkaasti kuluneita, voi jo muutaman sadan metrin päässä kerrostalolähiöstä löytää yllättävän koskemattoman oloisen metsäalueen (kuva 37). Ihmisten liikkuminen lähimetsissä kanavoituu usein tietyille reiteille ja vähemmän suosittu välialueet jäävät kehittymään omissa oloissaan. Toisaalta kaukaisemmat "maaseudun" metsät ovat Vantaallakin tehokkaan metsänhoidon kohteena, joten luonnontilaisimman tuntuiset kohteet sijaitsevat usein taajamien puoleksi unohtuneilla laajenemisalueilla.

Rehevien ja lajistollisesti rikkaimpien lehtometsien pinta-ala on Suomessa aina ollut pieni. Lehtoluonnon ala on lisäksi supistunut voimakkaasti: aluksi peltojen raivaamisen, myöhemmin lisääntyneen kuusettumisen seurauksena. Vantaalla lehtokasvillisuus painottuu tiettyihin osiin kaupunkia ja tietynlaisiin ympäristöihin. Suhteellisesti eniten lehtoja tavataan Vantaan länsi- ja luoteisosassa, missä laajimpien lehtojen ala voi nousta kymmeniin hehtaareihin. Runsaasti lehtoja esiintyy yhä myös Lounais-Vantaalla, missä asutus ja tiestö ovat kuitenkin pirstoneet lehtoluontoa voimakkaasti. Itä-Vantaalla lehtoja on aina esiintynyt paljon vähemmän kuin Länsi-Vantaalla. Poikkeuksen muodostaa Vantaan kaakkoisin kulma, missä Mustavuoren rehevään kallioalueeseen liittyy todellinen lehtokeskus. Merkittävä erillinen lehtokeskittymä sijaitsee lentokentän länsipuolella Viinikanmetsän-Hanskallion alueella. Myös kaikkiin merkittäviin jokikäytäviin liittyy nauhamaisia lehtovyöhykkeitä.

Lajistollisesti rikkaimmat lehdot Vantaalla sijaitsevat jokikäytävissä, purolaaksoissa tai kallioperältään edullisilla metsäselänteillä. Lisäksi pieniä lehtolaikkuja tavataan yleisesti kalliojyrkänteiden juurella ja peltojen reunamilla. Rehevistä jokikäytävähaidoista merkittävin on epäilemättä Vestran-Mustakosken lehtoalue Luhtaanmäenjoen suuressa mutkassa. Jokikäytävien lehtoja on käsitelty laajemmin jokikäytävistä kertovassa luvussa. Vantaan arvokkaimpia lehtoja on kuvailtu tarkasti Hosiaisuoman (1988) laatimassa, pääkaupunkiseudun lehtoluonnon suojelua käsittelevässä julkaisussa.

Purolaaksojen lehdosta hienoin ja lajistollisesti edustavin lienee Herukkapuron valtakunnallisesti merkittäväksi arvioitu lehtoalue Vantaan länsikulmassa (kuva 38). Lehto sijaitsee kahden kallioselänteen välissä virtaavan puron ympärillä: puro saa vetensä Espoon puolella sijaitsevista lammista. Lehdon lajistoon kuuluu lukuisia erittäin vaateliaita kasvilajeja, kuten lehtosinijuuri (*Mercurialis perennis*), korpinurmi (*Poa remota*), tesmayrtti (*Adoxa moschatellina*) ja lehtoleinikki (*Ranunculus cassubicus*). Purontkon tuoreilla lehtorinteillä kasvaa hyvin runsaasti imikkää (*Pulmonaria obscura*) ja sinivuokkoa (*Hepatica nobilis*). Vaateliasta lajistoa edustavat lisäksi näsiä (*Daphne mezereum*), lehtokuusama (*Lonicera xylosteum*) ja kotkansiipi (*Matteuccia struthiopteris*). Luonteenomainen lehtolajisto (ks. luettelo 25 yleisintä lehtolajia, kasvupaikkakoodi MLEH, sivu 56) on Herukkapuron lehdossa tietysti hyvin edustettuna. Lehdon erikoisuuksiin kuuluu vanha ja luonnonmu-

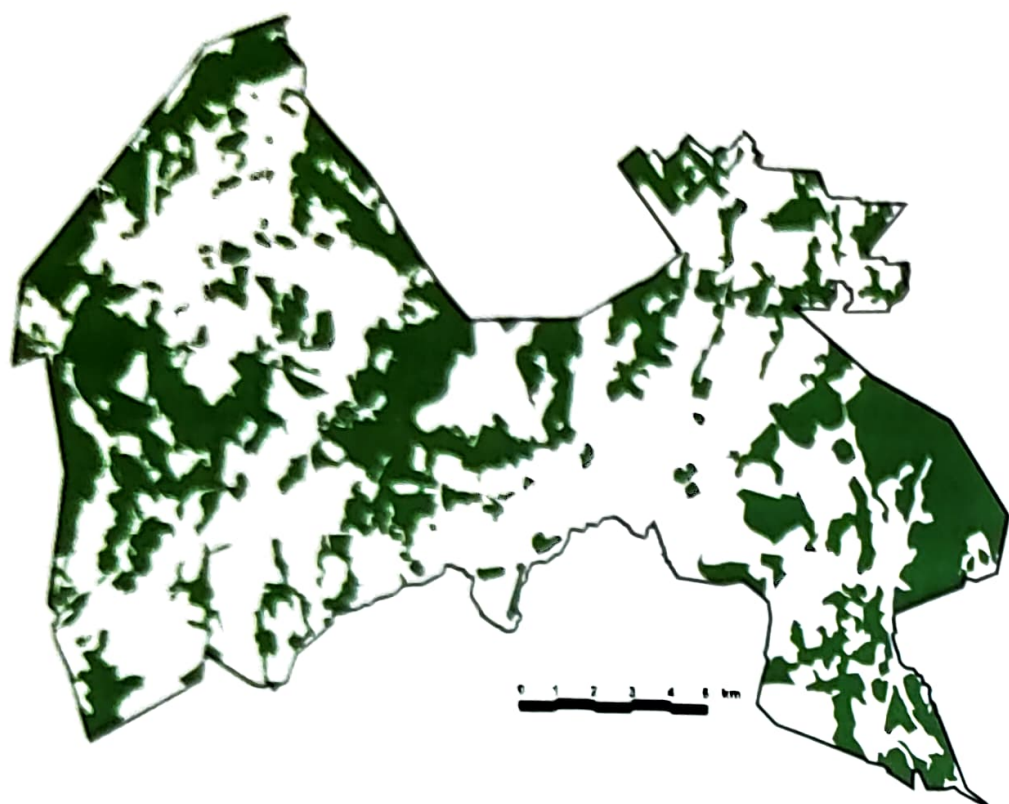

Kuva 35. Vanha metsä Katinmäessä. Fig. 35. Old forest at Katinmäki.

kainen puusto. Herukkapuron lehdosta on tavattu harvinaisia vanhan metsän kovakuoriaislajeja sekä eräs kääpälaji ainoana löytönä Suomesta. Kasvistoltaan erikoisia purolaaksojen lehtopuotteja tapaa esimerkiksi Tuusulaan jatkuvalla metsäalueella Riipilän itäpuolella. Metsäselänteiden läheisistä peltoaukeille laskevien kausipurojen varjoisilla esiintyy kivikkaisia lehtoja, joiden kasvillisuutta luonnehtivat suuret saniaiset. Näissä lehdossa kasvaa usein runsaasti melko harvinaista jänönsalaattia (*Mycelis muralis*), joskus myös lehtopalsamia (*Impatiens noli-tangere*) ja korpinurmikkaa (*Poa remota*).

Kallioselänteiden lehdot liittyvät usein kasvillisuuden kannalta keskimääräistä parempaan kivilajiin. Vantaan ja Helsingin rajalla sijaitseva Mustavuo-

emäksistä amfiboliittia sekä kalkkikiviesiintymiä. Mustavuoren lehtoaluetta luonnehtii poikkeuksellinen lehtotyyppien runsaus ja erittäin rikas kasvilajisto. Lajistollisesta merkityksestä kertoo sekin, että Mustavuoren kartoitusruutu ylsi korkeimpaan lajimäärään koko Vantaalla. Kasvilajistoon kuuluu eteläisiä, vaatelaita lehtokasveja, kuten lehtosinijuuri (*Mercurialis perennis*), lehtokieli (*Polygonatum multiflorum*), keltavuokko (*Anemone ranunculoides*), korpinurmikka (*Poa remota*) ja tesmayrtti (*Adoxa moschatellina*). Mustavuoren rinnelehtoja luonnehtii pähkinäpensa (Corylus avellana) ja sinivuokon (*Hepatica nobilis*) runsaus. Lakialueen entisissä kalkkikaivoksissa ja linnoituskaivannoissa kasvaa erikoista kalkkisammallajistoa.

Kuva 36. Vantaan metsät.

Fig. 36. Distribution of forests in Vantaa.

Edullisiin kivilajeihin perustuu myös Myyrymäen ja Marttilaakson alueen rehevien lehtolaikkujen synty. Nykyisin asutuksen saartamat lehtorinteet ovat säilyttäneet alkuperäisen luonteensa ja lajistonsa yllättävän hyvin. Parhaat lehtosaarekkeet sijaitsevat Raappavuoren rinteillä, Mäntäojan kosteikon ympäristössä ja Vaskivuoren alaosissa. Näiden lehtojen lajistoon kuuluvat mm. lehtopähkinä (*Stachys sylvatica*) ja mustakonnanmarja (*Actaea spicata*). Erikoisuutena Raappavuoren lehdossa tavataan harvinaista kämmekkää, lehtoneidonvaippaa (*Epipactis helleborine*).

Metsämäkien kuivahkoista lehdoista erikoisin ja näytävvin on Tammiston luonnonsuojelun alueen lehto Tammiston kaupunginosassa. Nimensä mukaisesti Tammiston lehdossa on säilynyt sirpale aitoa ja alkuperäistä järeää tammimetsää. Tammien ohella lehdossa kasvaa runsaasti pähkinäpensasta. Muu kasvillisuus on suhteellisen vaatimatonta, joskin sini- ja valkovuokon sekä kevätlinnunherneen (*Lathyrus vernus*) runsaus luovat kauniin kevätkukinnan tammien alle. Vantaan eteläosa kuuluu ns. tammivyöhykkeeseen, jossa tammi kasvoi aikaisemmin paljon nykyistä yleisempänä. Tammiston säilyminen ainoana pääkaupunkiseudun aikoinaan laajoista tammimetsistä perustuu sattuman oikkuihin.

Kuva 37. Koivukylän lahio metsää.

Fig. 37. Urban forest at Koivukylä.

Sen arvo huomattiin jo varhain ja alue rauhoitettiin virallisesti vuonna 1946.

Länsi-Vantaan viljelysalueiden reunamilla esiintyy paikoin varsin laajoja, kasvillisuudeltaan kiinnostavia lehtoalueita. Nämä usein savipohjaiset ja maanmuodoiltaan melko tasaiset tai loivarinteiset lehdot ovat jäänteitä viljelyn jalkoihin jääneistä laajemmista lehtometsistä. Edustava esimerkki pellonreunalehdoista on Viinikan metsän yli kilometrin mittainen lehtovyöhyke Seutulän peltoaukean itälaidassa.

Kuva 38. Vanhaa metsää Herukkapuron lehdossa. Fig. 38. Herb-rich old forest at Herukkapuro area.

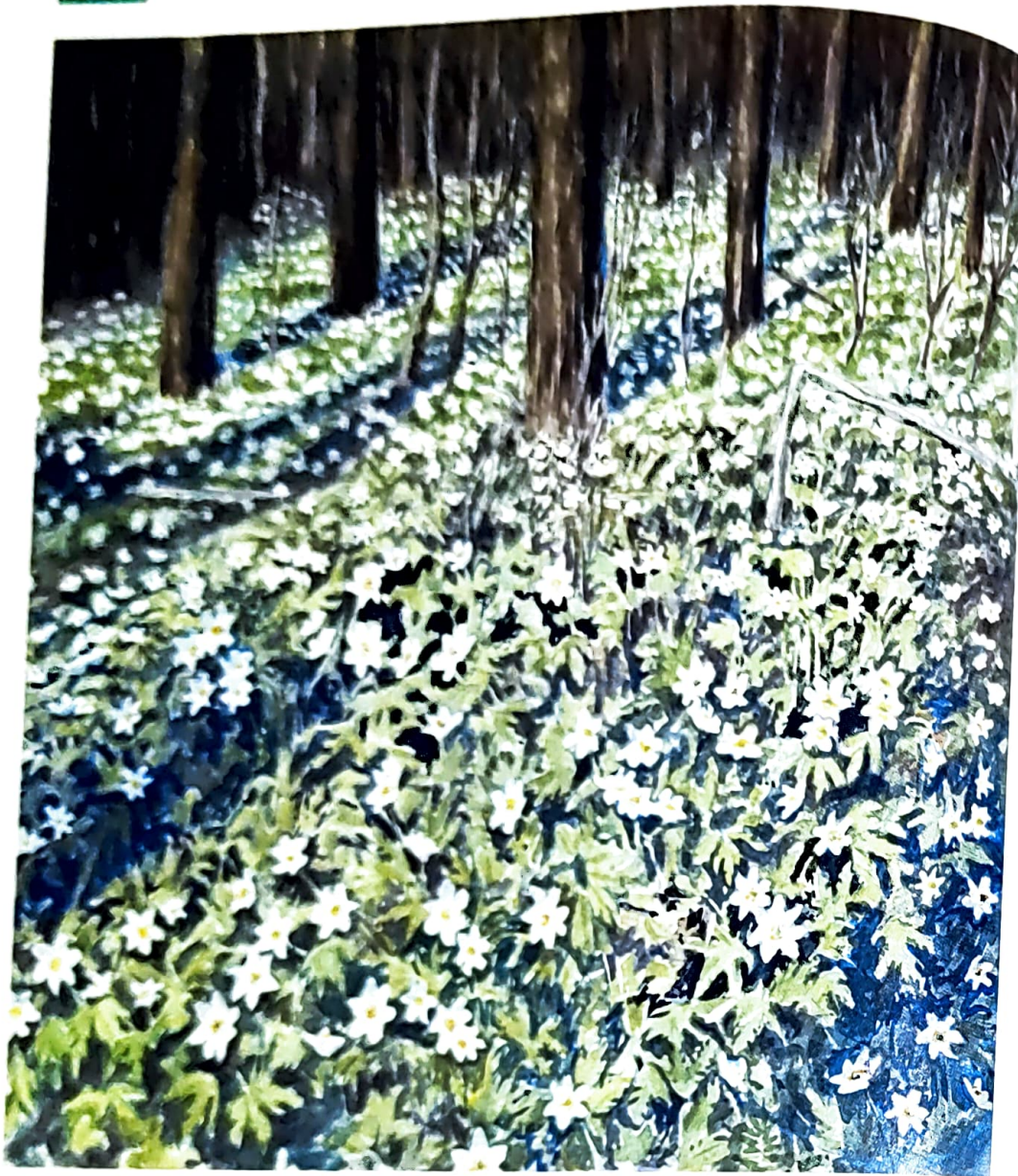
Viinikanmetsän lehtoon kuuluu monia erilaisia lehtotyypppejä. Alimpana purolaaksojen pohjalla esiintyy kosteita lehtojuotteja, joiden vaateliaaseen kasvistoon kuuluu mm. lehtokieli, tesmayrtti, lehtopähkämö ja lehtosinijuuri. Monin paikoin kasvillisuuden valtalajina esiintyy kookas lehtoheinä, tesma (*Milium effusum*). Rehevien rinteiden tuoreita lehtoja leimaa imikän (*Pulmonaria obscura*), sinivuokon, kevätlinnunhemeen ja lehtokuusaman runsaus; varsinkin imikkäkasvustot peittävät maata laajoilla alueilla. Rinnelehdossa kasvaa paikoin myös Vantaalla harvinaista lehto-orvokkia (*Viola mirabilis*). Viinikanmetsän lehdossa tavataan Vantaan komeimmat lehmusmetsiköt. Teollisuusalueen pohjoispuolisessa metsäniemekkeessä kasvaa lukuisia mahtavia lehmuksia, mutta tyypillisempiä ovat nuoret lehmusmetsiköt.

Länsi-Vantaalla sijaitseva Pyymosan lehto tunnetaan ennen kaikkea pähkinälehtona. Suuria pähkinäpensaita kasvaa lehtokuusikon alla. Lehdon hämärässä viihtyvät monet vaateliaat kasvilajit, kuten lehtosinijuuri, lehtokieli ja sinivuokko.

Kallionaluslehtoja tavataan Vantaan kaikissa osissa. Edustavia esimerkkejä tällaisista lehdoista löytyy

Luhtaanmäen ja Syväojan väliseltä metsäalueelta. Kasvistollisesti ja maisemallisestikin mielenkiintoinen on moottoritien sivuama, kaikista suunnista jyrkänteiden reunustama ”pöytävuori”. Sen alarinteillä kasvaa runsaasti sinivuokkoa, kevätlinnunhernettä ja paikoin myös lehto-orvokkia. Kallionaluslehdolle tyypillistä mustakannonmarjaa (*Actaea spicata*) ja lehmusta esiintyy myös. Kallion laelta avautuu laajoja näkymiä länteen, pohjoiseen ja itään.

Vantaalainen kangasmetsä ei tarjoa retkeilijälle suuria yllätyksiä. Maisemat ovat yleensä samankaltaisia kuin missä tahansa muualla eteläsuomalaisessa havumetsässä. Joskus sijainti tammivyöhykkeen rajalla ja vantaalaiseen kangasmetsään usein liittyvä rehevyys voivat tuottaa erikoista metsäkasvillisuutta. Valtaosa Vantaan kangasmetsistä edustaa erilaisia tuoreita kankaita. Varsinkin Länsi-Vantaalla kangasmetsät ovat usein melko lehtomaisia. Esimerkiksi Askistosta Vestraan ulottuvalla laajalla metsäselänteellä kuuluu valtaosa metsämaasta lehtomaisten kankaiden luokkaan. Kangasmetsien valtapuuston muodostavat yleensä kuusi tai rauduskoivu, mutta monin paikoin myös haapa. Joskus lehtomaisten kankaiden ja niihin liittyvien lehtolaikkujen puustossa voi olla suuria määriä leh-

Kuva 39. Valkovuokkamien kevaisessa lehdossa.

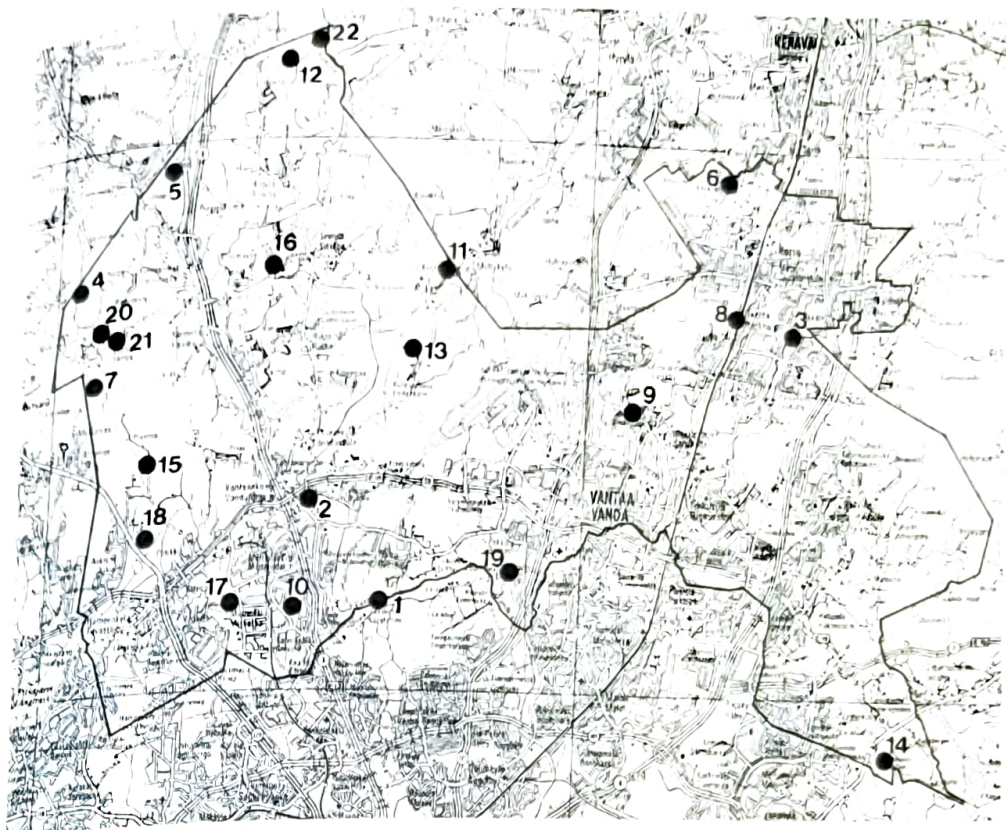
Fig. 39. Wood Anemones flower in a herb-rich wood.

musta ja vaahteraa. Tällainen jalopuiden leimaama ja osaksi hallitseminen metsäalue löytyy edustavimmillaan Länsi-Vantaan pohjoiskulmasta, Reunasta Nurmijärven Sudenkalliolle ulottuvan harjanteen itärinteiltä.

Lehmuksen ja vaahteran ohella Vantaan metsissä kasvaa toisinaan runsaasti nuorta tammea. Tammen alkuperäisyydestä Vantaan eri osissa on vaikea saada tarkkaa selkoa. Suuret puut ovat ylimalkaan harvinaisia ja nuorennokset tuntuvat keskittyvän puistopuiden ja metsiköiden lähimaastoon. Runsaita tamminuorennoksia esiintyy erityisesti Seutulassa Vantaanjoen suuren mutkan metsissä. Esimerkiksi Sotilaskorven metsäalueen pohjoisosassa ja Seutulän peltoaukean pohjoispuolisen metsäalueen eteläosassa tapaa tammen taimia

kaikkialla. Taimikoissa ja harvennettujen metsien alikasvoksessa tammi on vähitellen nousemassa mukana valta-puustoon. Tulevaisuudessa tammen osuus Vantaan metsien puustossa näyttää kasvavan merkittävästi.

Kangasmetsien kasvilajistossa Vantaalla (ks. luettelo s. 56) esiintyy vain vähän erikoisuuksia. Kangasmetsiä leimaa tietty tasalaatuisuus: erikoiset rakennetekijät, esimerkiksi harjumetsät ja vanhat aarnimetsät ovat harvinaisia. Siten niissä esiintyvää lajistoa tavataan niin ikään vähän. Vantaalla hyvin harvinaisia kasveja ovat esimerkiksi harjumetsien kangaskeltalieko (*Diphasiastrum complanatum*), kissankäpälä (*Antennaria dioica*) ja sianpuolukka (*Arctostaphylos uva-ursi*). Näidenkin lajien harvat esiintymät sijaitsevat yleensä

Kuva 40. Vantaan lehtoja. Fig. 40. Distribution of herb-rich woods in Vantaa.

1. Pitkäkosken lehto
2. Vantaankosken lehto
3. Matarinkosken lehto
4. Mustakosken lehto
5. Syväojan lehdot
6. Tussinkosken lehto
7. Herukkapuron lehto
8. Rekolanajan lehdot
9. Kylmäojan lehdot
10. Mätääojan lehdot
11. Hanskallion lehto
12. Reunan lehdot
13. Viinikan metsän lehto
14. Mustavuoren lehdot
15. Pyymosan lehto
16. Königstedtin lehto
17. Myyrmäen lehto
18. Frilmetsän lehto
19. Tammisto
20. Lepsämänjoen mutkan lehto
21. Vestran lehto
22. Rajakosken lehto

kallioilla. Mainittavaa hiekkamaiden harjumetsän kasvillisuutta on Vantaalla säilynyt lähinnä Ruskeasannassa Lentokentän itäpuolella. Muualla se on jäänyt rakentamisen ja soranoton jalkoihin.

Vanhojen aarnimetsien suojelun tavoitteena on säilyttää niille tyypillinen kasvi- ja eläinlajisto. Tähän lajiryhmään kuuluu hyvin vähän putkilokasveja, joista Vantaalla esiintyy oikeastaan vain yövilkka (*Goodyera repens*). Tämän vaatimattoman näköisen kämmekän mielimaastoa ovat paksusammaliset, vanhat kuusimetsät. Vantaalla yövilkkä kasvaa hyvin laikuttaisesti erilaisissa luonnonmukaissa kuusikoissa ja joskus kalliopainanteiden reheväkkoissa männikoissä. Yövilkka on yleinen esimerkiksi Sotilaskorven vanhoissa kuusimetsissä, Fågelbergin alueella Tuusulan rajalla ja Katinmäen aarnimetsässä. Kaikkia mainittuja alueita leimaa poikkeuksellisen luonnontilainen metsäkuva. Varsinkin Katinmäen aarnimetsä tarjoaa pienestä pinta-alastaan huolimatta jännittävän välähdyksen siitä, millaista eteläsuomalainen aarnimetsä kenties joskus oli. Kookkaiden kuusten ja koivujen joukossa kasvaa yllättäin vähäoksaista ja suorarunkoisia tammia, lehmuksia ja raitoja. Maassa makaa koivun ja kuusen runkoja kääpiineen ja sammalpeitteineen.

Tuoreen ja lehtomaisen kankaan jälkeen Vantaan tärkeimmän metsätyypin muodostaa mäenlakien kalliometsä. Vantaan oloissa rinteiden rehevänpuoleinen kuusikko vaihtuu usein suoraan kallioperäisen laen harvaksi ja aukkoiseksi männiköksi. Kallionla-

**KASVUPAIKKAKOODI:
MUKKA (METSÄ, KULIVA
KANGAS) YLEISIMMÄT 25
LAJIA**

- 1 mänty
- 2 puolukka
- 3 metsälauha
- 4 kanerva
- 5 kangasmaitikka
- 6 kevättähti
- 7 kielto
- 8 sananjalka
- 9 mustikka
- 10 metsätähti
- 11 kultapiisku
- 12 pihlaja
- 13 kielto
- 14 kuusi
- 15 oravanmarja
- 16 liljuka
- 17 rauduskoivu
- 18 lehtomaisena
- 19 metsäkastikka
- 20 vanamo
- 21 punamata
- 22 rohtotädyke
- 23 maitohorsma
- 24 ahomansikka
- 25 nuokkukalvikki

**KASVUPAIKKAKOODI:
MLKA (METSÄ,
LEHTOMAINEN KANGAS)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA**

- 1 kuusi
- 2 nuokkuhelmiikka
- 3 käenkaali
- 4 kielto
- 5 valkovuokko
- 6 rauduskoivu
- 7 mustikka
- 8 oravanmarja
- 9 pihlaja
- 10 metsäorvokki
- 11 metsämarja
- 12 haapa
- 13 hieskoivu
- 14 taiknamana
- 15 metsätähti
- 16 sananjalka
- 17 liljuka
- 18 kultapiisku
- 19 metsäkastikka
- 20 ahomansikka
- 21 kevätpiippo
- 22 metsämaitikka
- 23 metsäalvejuun
- 24 hamaaleppä
- 25 kevättähti

**KASVUPAIKKAKOODI:
MMUU (METSÄ,
MUUNTYYPPIINEN)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA**

- 1 hieskoivu
- 2 haapa
- 3 rauduskoivu
- 4 nokkonen
- 5 hamaaleppä
- 6 vuohenputki
- 7 vadelma
- 8 altoivima
- 9 metsäalvejuun
- 10 raita
- 11 kiillopaju
- 12 poimulehti
- 13 ahomansikka
- 14 lehtonurmikka
- 15 numitädye
- 16 metsäkorte
- 17 kuusi
- 18 terttuselja
- 19 kevättähti
- 20 ahomata
- 21 pihlaja
- 22 valkovuokko
- 23 metsäkastikka
- 24 kielto
- 25 ojakellukka

**KASVUPAIKKAKOODI:
MTKA (METSÄ, TUORE
KANGAS) YLEISIMMÄT 25
LAJIA**

- 1 mustikka
- 2 kuusi
- 3 metsäkastikka
- 4 rauduskoivu
- 5 mänty
- 6 puolukka
- 7 kevätpiippo
- 8 kangasmaitikka
- 9 metsätähti
- 10 metsälauna
- 11 pihlaja
- 12 oravanmarja
- 13 sananjalka
- 14 hieskoivu
- 15 haapa
- 16 liljuka
- 17 kultapiisku
- 18 metsämaitikka
- 19 metsäalvejuun
- 20 kielto
- 21 metsämarja
- 22 käenkaali
- 23 vanamo
- 24 nuokkukalvikki
- 25 valkovuokko

**KASVUPAIKKAKOODI:
MLEH (METSÄ, LEHTO)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA**

- 1 valkovuokko
- 2 tuomi
- 3 vaahtera
- 4 hienporras
- 5 vuohenputki
- 6 haapa
- 7 taiknamana
- 8 hamaaleppä
- 9 kielto
- 10 käenkaali
- 11 sudenmarja
- 12 metsäkorte
- 13 metsäkurjenpolvi
- 14 kuusi
- 15 lehtonurmikka
- 16 ahomansikka
- 17 nuokkuhelmiikka
- 18 kevättähti
- 19 metsäalvejuun
- 20 mesiangervo
- 21 tesma
- 22 ojakellukka
- 23 metsäorvokki
- 24 sinivuokko
- 25 kevätiehtoieinikki

kimetsien kasvillisuus on luontaisestikin niukkalajista. Valtalajeina kasvavat kanerva (*Calluna vulgaris*), puolukka (*Vaccinium vitis-idea*), metsälauha (*Deschampsia flexuosa*). Varsinkin Itä-Vantaalla kasvillisuus on paikoin saattanut yksipuolistua ja köyhtyä ilmansaasteiden vaikutuksesta. Saasteiden vaikutus näkyy usein metsälauhan voimakkaana runsastumisena.

Kalliometsien valta on suurinta Sipoonkorvessa. Laajoilla alueilla vallitsevat kalliometsät ja niiden väliin jäävät räme- ja korpjuotit. Vantaan kasvillisuus saavuttaa karuimman ääripäänsä Holonmossenin-Hattmossenin selänteillä, missä lehtomainen kasvillisuus puuttuu käytännössä kokonaan.

Vantaalla liikkuva kehäteiden kulkija kiinnittää ennen pitkää huomiota laajoihin, nuoriin lehtimetsiin, jotka täyttävät taajamien ja tiealueiden väli- maastoja. Nämä yleensä hylätyille pelloille syntyneet uusmetsät muodostavat omanlaisensa lisän perinteiseen metsätyypipiilokitukseen. Tyypillinen uusmetsä on metsää vain rakenteellisessa mielessä: tiheän, sulkeutuneen puuston alla ei välttämättä kasva yhtään varsinaista metsälajia. Jos uusmetsä rajautuu jossain kohtaa "tavalliseen" metsään, syntyy uusmetsän reunaan omalaatuisia lehto- ja niittykasvien muodostamia kasvillisuuslaikkuja.

Kuva 41. Voikukkaniitty Keravanjoen rannassa. Fig. 41. Dandelions flower on a meadow near Keravanjoki river.

Tavallisesti uusmetsän kasvillisuudessa vallitsevat erilaiset kookkaat niittyjen ja piennarten kasvit (ks. lajilistat ed. sivulla). Toisaalta kasvillisuus vaihtelee suuresti sen mukaan, millaista kasvillisuutta paikalla oli ennen metsän nousua. Usein entisten pellonojen tukkeutuminen luo kosteita, jopa vetisiä uusmetsiä, missä voi kasvaa vaatelaita kosteikkokasveja. Esimerkiksi suokorte (*Equisetum palustre*) ja kaislasara (*Carex rhynophysa*) on tavattu entiselle pellolle syntyneestä uusmetsästä. Toisinaan uusmetsään voi levitä lehtomaisten metsien kasveja, kuten kevättähtimöä (*Stellaria holostea*) ja valkovuokkoa (*Anemone nemorosa*).

4.3.5. Niityt

Käsitteeseen "niitty" sisältyy hyvin vaihteleva joukko erilaisia avoimia tai puoliavoimia, puuttoman kasvillisuuden peittamia alueita. Perinteisesti niitty tuo mieleen kukkivat niittokasvien ja heinien peittämän keldon tai matalaksi leiketyn laitumen. Nykyisin maatalouden luomat niityt ovat lähes kadonneet ja niillä viihtyneiden kasvilajien on etsittävä kasvupaikkansa muualta. Niittyjä on laajalti teiden varsilla, mutta niitä käsitellään liikennealueiden yhteydessä. Jokivarsien niityt esitellään jokikäytävien yhteydessä.

Niittymäistä kasvillisuutta esiintyy Vantaalla laajoilla alueilla, mutta kasvillisuuden luonne on täysin muuttunut viimeisten sadan vuoden aikana. Vielä vuosisadan vaihteessa nykyisen Vantaan maisemakuvaan kuuluivat laajat jokilaaksojen laidunniityt, laidunnetut kalliomäet ja metsälaitumet. Jokseenkin kaikki tämäntyyppiset ympäristöt hävisivät maatalouden murroksen myötä, erityisesti karjattomaan maatalouteen siirtymisen seurauksena 1950-luvulle tultaessa. Tasaisilla savimailla entiset niityt otettiin viljelykäyttöön, kallioisilla mailla ne hylättiinä metsittyivät ja jokilaaksojen jyrkillä rinteillä ne jäivät pensoittumaan oman onnensa nojassa.

Kaupungistumisen seurauksena asutuksen sekaan jääviä peltoja hylättiin, jolloin peltoheitoille alkoi kehittyä uudenlaisia niitty-ympäristöjä. Reheväpohjainen, sankkaa suuruuhostoa kasvava entinen pelto ei aina hevilla metsity, vaan saattaa säilyä pääosin puuttomana vuosikymmeniä. Tällainen puolivakiintuneeseen tilaan asettunut entinen peltoalue onkin tyypillinen vantaalainen uusniitty, joka hallitsee laajoja maisema-alueita esimerkiksi Kirkonkylän seudulla ja Ylästössä. Joskus niitty alkaa sarkaojen umpeutuessa vettyä, jolloin paikalle usein ilmestyy erikoista kasvilajistoa, kuten suokortetta (*Equisetum palustre*), keltasaraa (*Carex flava*) tai runsaasti mesimarjaa (*Rubus arcticus*).

Tallarsa paikkoja on mm. Itä-Vantaalla Nybyggetin länsipuolella. Pyymsen peltolaakson pohjoispään niityillä ja Luhtaanmäen alueen hylätyillä peltosaroilla.

Kunnen maiden kukkivat kedot monine kauniine kasveineen ovat nykyään Vantaalla suuria harvinaisuuksia. Tavallisesti ketomaista kasvillisuutta näkee vain teiden hiekkaisilla pientareilla ja luiskilla. Joskus pieniä ketolaikkuja tapaa peltokallioiden reunamilla ja asutuksen tuntumassa entisillä maatalousalueilla. Varsinaisia laidunniittyjä on Vantaalla säilynyt lähinnä Sotungissa ja Jokivarressa. Perinteisten niittyjen pitäminen avoimena edellyttää aktiivista hoitoa.

Niittykasvillisuuden yleisestä murroksesta huolimatta Vantaalla on edelleen runsaasti kasvillisuudeltaan mielenkiintoisia ja maisemallisesti miellyttäviä niittyalueita. Niittykasvillisuuden lajimäärä (taulukko alla) on varsin korkea ja lajistoon kuuluu joitain varsin harvinaisia ja vaatelehtia niittykasveja. Niinpä Pyymsen luonnonsuojelualueen eteläpuolisella piennarniityllä kasvaa hyvin harvinaista hirvenkelloa (*Campanula cervicaria*). Jokivarren niityillä Keravanjoen ja vanhan Lahdentien välissä mm. kesämaitiaista (*Leontodon hispidus*), Petikon Kakolanmäen kedoilla ahdekauraa (*Avenula pubescens*), Vaaralassa keltanokitkeröä (*Picris hieracioides*) ja Ylästössä tummatulikukkaa (*Verbascum nigrum*).

Useita kuiviin tienvarsiin ja peltokallioihin liittyviä ketolaikkuja tapaa Katrinan sairaalan ja Katinmäen ympäristössä Seutulassa. Näitä heinäkuussa hyvin kauniisti kukkivia niittyjä luonnehtivat monet harvinaistuneet ketokasvit, jotka täällä kasvavat paikallisesti runsaina. Luonteenomaista lajistoa edustavat:

ahdekaunokki (*Centaurea jacea*)
niittynätkelmä (*Lathyrus pratensis*)
aholeinikki (*Ranunculus polyanthemos*)
nurmipuntarpää (*Alopecurus pratensis*)
ahomatara (*Galium boreale*)
nurmioroli (*Agrostis capillaris*)
heinätähtimö (*Stellaria graminea*)
paimenmatara (*Galium album*)
hiirenvirna (*Vicia cracca*)
peurankello (*Campanula glomerata*)
keltamatara (*Galium verum*)
pukinjuuri (*Pimpinella saxifraga*)
ketoneilikka (*Dianthus deltoides*)
punanata (*Festuca rubra*)
kissankello (*Campanula rotundifolia*)
paivankakkara (*Leucanthemum vulgare*)
koiranheinä (*Dactylis glomerata*)
siankärsämä (*Achillea millefolium*)
kultapiisku (*Solidago virgaurea*)
sarmakuisma (*Hypericum maculatum*)

Seutulan ketoihin liittyvien kalliopaljastumien reunamilla kukkii keväisin yksivuotisia, vaatelehtia muotoisia kalliokasveja. Tyypillisiä lajeja ovat kevättädyke (*Veronica verna*), hietalemmikki (*Myosotis stricta*), kevätksynimö (*Erophila verna*) ja ketotädyke (*Veronica arvensis*). Usein näillä kalliopinnoilla kasvaa myös viherjäsenruohoa (*Scleranthus annuus*), pello-orvokkia (*Viola arvensis*), mäkikuismaa (*Hypericum perforatum*), hopeahanhikkia (*Potentilla argentea*), maksaruohoja (*Sedum*) sekä poimulehtien (*Alchemilla*) ja keltanoiden (*Hieracium*) kedoille luonteenomaisia lajeja.

Kuninkaanmäen pohjoispuolella sijaitseva laaja rinnen niitty edustaa lajistollisesti monipuolisia, entisille pelloille syntyneitä niittyalueita. Kostealla niityllä kasvavat valtalajeina mm.:

harakankello (*Campanula patula*)
niittynätkelmä (*Lathyrus pratensis*)
hiirenvirna (*Vicia cracca*)
niittysuolaheinä (*Rumex acetosa*)
jokapaikansara (*Carex nigra*)
nurmipiippo (*Luzula multiflora*)
korpikaisla (*Scirpus sylvaticus*)
ojakärsämä (*Achillea ptarmica*)
käenkukka (*Lychnis flos-cuculi*)
röyhäviivilä (*Juncus effusus*)
luhtamatara (*Galium uliginosum*)
suo-ohdake (*Cirsium palustre*)
mesiangervo (*Filipendula ulmaria*)
suo-orvokki (*Viola palustris*)
niittylauha (*Deschampsia cespitosa*)
tuoksumaarianheinä (*Hierochloa odorata*)
niittyleinikki (*Ranunculus acris*)

Asolan Isoniittu on laaja ja kasvillisuudeltaan monimuotoinen niittyalue. Siihen sisältyy sekä kuivia piennarosia että kosteita painanteita ja ojanvarsia. Lajistoon kuuluvat mm.:

ahomatara (*Galium album*)
niittylauha (*Deschampsia cespitosa*)
aitovirna (*Vicia sepium*)
niittynätkelmä (*Lathyrus pratensis*)
heinätähtimö (*Stellaria graminea*)
nurmipuntarpää (*Alopecurus pratensis*)
hiirenvirna (*Vicia cracca*)
nurmitädyke (*Veronica chamaedrys*)
karhunputki (*Angelica sylvestris*)
paimenmatara (*Galium boreale*)
ketoneilikka (*Dianthus deltoides*)
pello-ohdake (*Cirsium arvense*)
mesiangervo (*Filipendula ulmaria*)
rohtovirmajuuri (*Valeriana officinalis*)

Kuva 42. Kosteaa niittyä Rekolanojan varressa, valtalajeina metsäkurjenpolvi (*Geranium sylvaticum*), huopaohdake (*Cirsium helenoides*), koiranputki (*Anthriscus sylvestris*) ja mesiangervo (*Filipendula ulmaria*). Joukossa myös kulleroa (*Trollius europaeus*).

Fig. 42. Damp meadow along Rekolanoja brook with Meadow Crane's-bill, Melancholy Tistle, Cow parsley and Meadow Sweet. Also Globeflower grows in the meadow.

4.3.6. Kalliot

Muista lajistollisesti ja maisemallisesti merkittävistä vantaalaisista niityistä voidaan mainita Sipoon-tien varren niittyalueet (sekä laidunnettua että laiduntamatonta) Sipoon rajan tuntumassa, Mustavuoren eteläpuolinen kostea niittyalue sekä Kakolanmäen kuivat niityt Petikossa. Melko laajoja ja lajistollisesti kiinnostavia kallioketoja on Porvarinlahden rannalla Vikkullan kohdalla.

Vantaan kalliokasveja ei vaivaa kasvupaikkojen puute. Kalliopaljastumia on hyvin runsaasti etenkin kaupungin itä- ja länsilaitojen metsäalueilla. Siitä huolimatta kalliokasvillisuus on heikosti kehittyntä ja lajisto niukkaa. Etenkin asutuksen lähellä sijaitsevilla kallioilla siihen on ilmeinen syy: ihmisen aiheuttama kulutus. Ratkaisevimpana tekijänä vaikuttaa kuitenkin kallio-perä, joka Vantaalla on kovaa, hapanta ja niukkaravinteista. Kasvien käytettäväksi ei paljon ravinteita liuke-ne. Ero on selvä, jos vertaa Vantaan kalliokasvillisuutta esimerkiksi Etelä-Suomen liuskealueiden kanssa. Kasvien kannalta edullisimpia ovat melko helposti rapautuvat kivilajit, joista rapautumisen yhteydessä irttaa melko runsaasti ravinteita. Kalkkikivi on tässä suhteessa parasta (tosin jotkut kasvit ovat kalkkinkartta-jia). Kuinka erilaisia Vantaan kasvillisuus ja lajisto olisivatkaan, jos Viron rannikolla vallitseva kerrostu-nut kalkkikivi olisi ulottunut muutamia kymmeniä kilometrejä pohjoisemmaksi! Kalkkikiven jälkeen edul-lisia kivilajeja ovat tummista mineraaleista pääosin koostuvat gabro ja peridotiitti sekä niiden jälkeen erilaiset liuskeet. Graniitti kuuluu tässä mielessä epä-edullisimpiin kivilajeihin.

KASVUPAIKKAKOODI

NIIT (NIITTY)

YLEISIMMÄT 25 LAJIA

1. timotei
2. nurmipuntarpää
3. niittynätkelmä
4. nurmilauha
5. hiirenvirna
6. nurmirölli
7. koiranputki
8. karhunputki
9. siiankärsä
10. niittyleinikki
11. paimenmatara

12. poimulehti
13. puna-apila
14. juolavehnä
15. nurmitädyke
16. niittynurmikka
17. harakankello
18. maitohorsma
19. nurminata
20. särmäkuisma
21. alsikeapila
22. ojankärsä
23. heinätahtimo
24. ahdekaunokki
25. niittysuolaheina

Kuva 43. Rakkasruoho, eli viikatelelele ja vasem-
malla oikealla kalliomarre (Polypodium vulgare),
tummarauuniainen (Asplenium trichomanes),
liuskarauuniainen (Asplenium septentrionale),
haurasloikka (Cystopteris fragilis) ja karvakivi-
tytti (Woodsia ilvensis).

Fig. 43. Mosses that grow in rock crevices. Species
from top to bottom.

Putkilokasvit eivät voi kasvaa suoraan kiveen kiinnitty-
neinä. Niiden on työnnettävä juurensa jonkin kalli-
onrakoon tai kalliion syvennykseen kertyneeseen ohueen
maakerrokseen. Kalliionraoissa kasvavat säännöllisesti
vain rakosaniaiset, joita ovat liuskarauuniainen
(*Asplenium septentrionale*), tummarauuniainen
(*Asplenium trichomanes*), karvakivetytti (*Woodsia il-*
vensis), haurasloikka (*Cystopteris fragilis*) ja kallioma-
rre (*Polypodium vulgare*) (kuva 43). Näistä kallioma-
rre on vähiten kalliionrakoihin sitoutunut.

Vantaalla on runsaasti kalliopaljastumia, joissa ei
kasva lainkaan kalliokasveja. Niukimmillaan kalli-
oilla tavataan vain ahosuolaheinää (*Rumex aceto-*
sella) ja kanervaa (*Calluna vulgaris*). Varsin tyy-
pillinen kalliokasviyhdistelmä on kalliohahtikka (*Sper-*
gula morisonii) ja jäykkärölli (*Agrostis vinealis*).
Muualla tavanomaiset kalliokasvit kuten makiterva-

tti (*Lichnis viscaria*) ja maksaruohot (*Sedum*)
eivät kasva läheskään kaikilla kallioilla.

Kaivoksen kirkon kalliolla kalliokasvillisuus kukois-
taa Vantaalla epätavallisen monipuolisena. Kasvupa-
ikan edullisuus johtunee Kaivoksen historiallisen
kaivosalueen aiheuttamasta kulttuurivaikutuksesta sekä
itse kallioperän ominaisuuksista. Avoimilla kalliorin-
teillä ja kalliohytyillä kasvaa runsaasti keto-orvokkia
(*Viola tricolor*) ja ruotsinpitkäpalkoa (*Arabidopsis*
suecica). Muista kalliokasveista mainittakoon hietä-
lemmikki (*Myosotis stricta*), karvakivetytti (*Woodsia*
ilvensis) ja kevättädyke (*Veronica verna*). Myös Van-
taalla harvinainen mäkiemmikki (*Myosotis ramosissi-*
ma) viihtyy näillä osaksi hiekan peittämällä kallioilla.

Keväiset "orvokkimeret" ovat tyyppisiä rannikko-
seudun kallioille (kuva 44). Tällaista näkyä voi
käydä ihailemassa Vesterkullan peltojen itäpuolisil-
la kallioilla Mustavuoren pohjoispuolella.

Avokallioiden laidoilla on yleensä ainakin kapea
ohuen maaperän alue, jolle kehittyy kallioketoa.
Rajanveto näyttyyhin on usein tulkinnanvaraista. Laajat
kalliokedot ovat Vantaalla harvinaisia. Vantaan kas-
vistollisesti edustavin kallioketo on säilynyt Voutilas-
sa. Omakoti- ja teollisuusalueen keskelle jääneellä
kalliokumpareella esiintyy rehevän, lievästi kalkkivai-
kutteisen kalliokedon kasvillisuutta useiden aarien
alueella. Kedon lajistoon kuuluu Vantaalla hyvin
harvinaista lajistoa, kuten ketokäenminttu (*Satureja*
acinas), heinäratamo (*Plantago lanceolata*) ja pen-
saikkotatar (*Fallopia dumetorum*). Lajisto on muu-
tenkin edustavaa, paikalla viihtyvät mm.:

ketoneilikka (*Dianthus deltoides*)
ketotädyke (*Veronica arvensis*)
peltovirviä (*Vicia hirsuta*)
keltamatar (*Galium verum*)
makiarho (*Arenaria serpyllifolia*)
orjanruusu (*Rosa dumalis*)
katkeramaksaruoho (*Sedum acre*)
ruotsinpitkäpalko (*Arabidopsis suecica*)
isomaksaruoho (*Sedum telephium*)
kalliohahtikka (*Spergula morisonii*)
kevättaskuruoho (*Thlaspi alpestre*)
hakarasara (*Carex spicata*)
makiterväkko (*Lichnis viscaria*)
polkkiruoho (*Arabis glabra*)
keltamo (*Chelidonium majus*)
ketokeltto (*Crepis tectorum*)
haurasloikka (*Cystopteris fragilis*)
kevatkynsimo (*Erophila verna*)
jäkki (*Nardus stricta*)
pukinuuti (*Pimpinella saxifraga*)

Kuva 44. Keto-orvokki (*Viola tricolor*).
Fig. 44. Wild Pansy.

KASVUPAIKKAKOODI:
KALL (KALLIO)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

1. ahosuolaheinä
2. kanerva
3. kataja
4. kalliomarre
5. leveämaksaruoho
6. metsälauha
7. mänty
8. puolukka
9. tuoksusimake
10. kivikkoalvejuuri
11. kalliohatikka
12. jäykkärölli
13. makitervakko
14. kalliokielo
15. pihlaja
16. lampaannata
17. hopeahanhikki
18. rohtolädyke
19. kangasmaitikka
20. lehtoarho
21. kultapiisku
22. keltamaksaruoho
23. jänönsara
24. virnasara
25. tammi

4.3.7. Maatalousalueet, puutarhat ja puistot

Suomen pääkaupunkiseudulla harjoitettava maatalous poikkeaa melkoisesti esimerkiksi Keski-Euroopan suurkaupunkien ympäristöjen maataloudesta. Keski-Euroopan kaupunkiseutujen pellot tuottavat vihanneksia, hedelmiä ja marjoja kaupunkien tarpeisiin. Suomessa sen sijaan viljellään massatuotetta vehnää. Kerrostalojen juurella levittäytyvät vehnäpellot eivät ole kasvistollisesti kiinnostavia alueita. Siitä pitävät viljan viljelyssä käytettävät menetelmät huolen. Vehnäpelloilla muilla lajeilla ei ole elintilaa. Suurin osa kasvupaikkakoodilla PELT merkityistä lajeista on peräisin ensimmäistä vuotta viljelemättömänä olleilta pelloilta. Viljelyiltä pelloilta lajistoa löytyy vain ojanvarsilta, pientareilta ja mahdollisesti viljelemättä jääneiltä saarekkeilta kallioiden ja kivikoiden reunoilta.

Maatalousavikolla on sentään muutamia keitaitakin. Suurin niistä sijaitsee Kalkkikallion länsipuolella Helsingin rajalla. Alueella viljellään luonnonmukaisesti juuri sitä, mitä pääkaupunkiseudun pelloilla olettaisikin viljeltävän: vihanneksia, juureksia ja maustekasveja. Viljeltävien kasvien välissä on ihan oikeita rikkaruohoja ja nykyisin varsin harvoin nähtyjä lajeja: rautanokkosta (*Urtica urens*), punasavikkaa (*Chenopodium rubrum*), valkoailakkia (*Silene latifolia*) ja mustakoisoa (*Solanum nigrum*). Viljelypalstat ovat toinen alue, joilla rikkaruohoilakin on elintilaa. Useimmat vanhat rikkaruoholajit ovat Vantaalta kuten lähes kaikkialta muualtakin jo hävinneet.

Vantaan kaupunkirakenne on nuorta ja suurelta osin aluerakentamisen kauden tuotetta. Vanhan kaupunkirakenteen puuttuminen ja lähiöympäristöjä pitkään leimannut keskeneräisyys näkyy rakennettujen puistojen harvinaisuutena. Vantaalla on vähän todella urbaania, tekemällä tehtyä kaupunkipuistoa. Tällaista edustavat parhaiten Keravanjoen varren puistot Tikkurilassa. Tyypillisempiä ovat lähiöihin sisältyvät erilaiset pensasestutukset, nurmilaikut ja katuvarsien puurit sekä lähiökeskustojen istutuslaatikot ja viherlaikut.

Nuorten ja osaksi vakiintumattomien puistojen kasvilaisuus on vaihtelevaa ja kausiluontoista. Mullan ja nurmikeosten mukana saapuvat satunnaislajit tulevat ja menevät, mutta vain jotkut harvat vakiintuvat. Tyypillisiä puistotutusten rikkakasveja Vantaalla ovat rikkaniemi (*Rorippa sulvestris*) ja rikkapalsami (*Impatiens parviflora*). Toisinaan istutusten seassa ja uusissa nurmikoissa kasvaa esimerkiksi punasavikkaa (*Chenopodium rubrum*), hentosavikkaa (*Chenopodium polusperrum*) tai sinisavikkaa (*Chenopodium glaucum*). Joskus nurmikon siemenen mukana tulee eksoottisia kasveja, kuten piikkisalaattia (*Lactuca serriola*) ja *Bromus carinatus* -niminen. Suomelle uusi kattaralaji Myrmaen keskustassa.

Vantaalla suosittujen luonnonmukaisten lähiöpuistojen kasvilajisto ei aina paljonkaan poikkea luonnonkasvillisuudesta. Usein perusnurmikko vaihtuu suoraan enemmän tai vähemmän kuluneeseen kangasmetsäkasvillisuuteen. Ääntapauksessa kanosoittaa vain nimi kartalla: esimerkiksi Paalupuisto Itä-Hakkilassa on todellisuudessa kuivahtanut räme, josta kenttäkeroksen vallitseva laji on yllättäen siniheinä (*Molinia caerulea*).

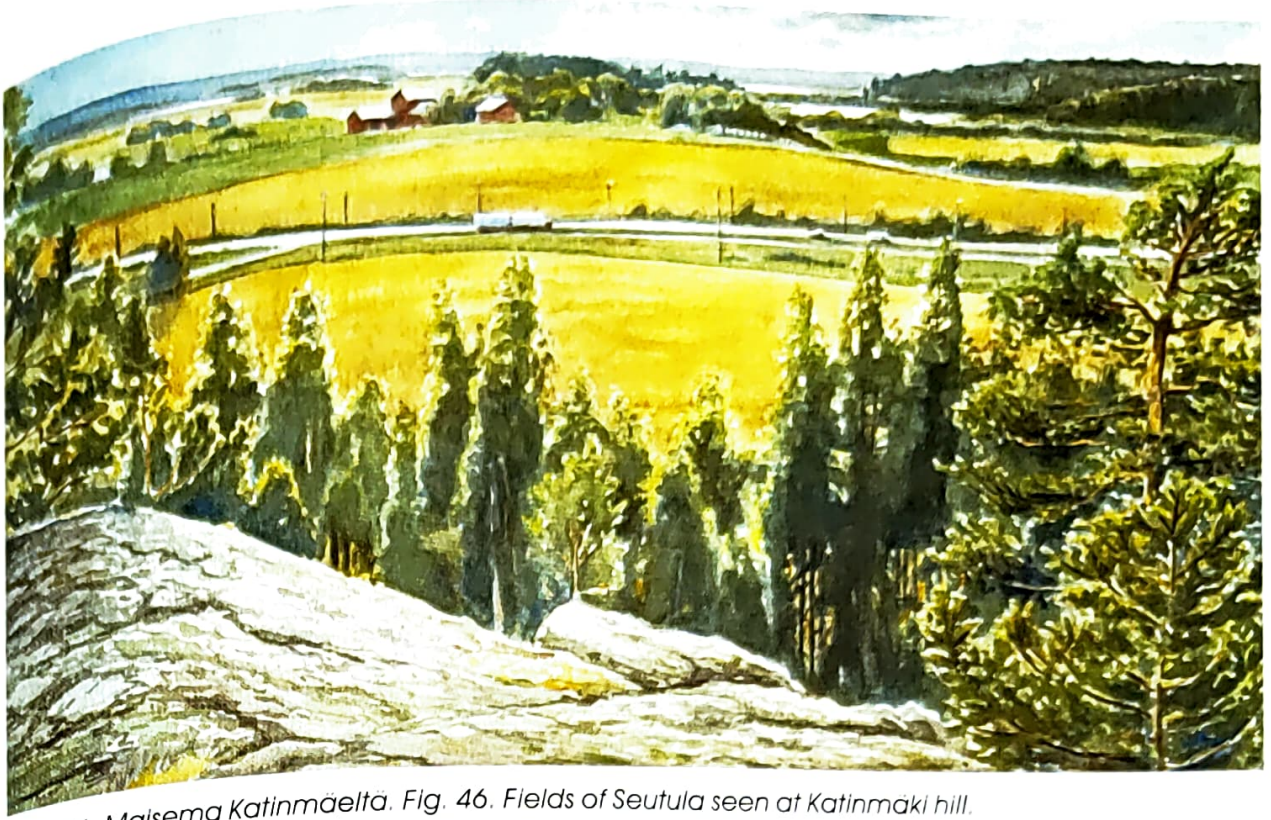
KASVUPAIKKAKOODI
PELT (PELTO)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

- 1 peltoemäkki
- 2 peltohatikka
- 3 peltopillike
- 4 pelto-orvokki
- 5 peltolemmikki
- 6 pihatahtimö
- 7 kirjopillike
- 8 peltosaunio
- 9 jauhosavikka
- 10 linnunkaali
- 11 peltoukonnauns
- 12 ukontatar

- 13 peltoretikka
- 14 peltovalvatti
- 15 lutukka
- 16 kiertotatar
- 17 savijakkara
- 18 pelto-ohdake
- 19 punapeippi
- 20 peltopähkämä
- 21 pihasaunio
- 22 otavalvatti
- 23 pihatatar
- 24 karheapillike
- 25 kannusruoho

Kuva 45. Auringonkukkia maisenapelloilla. Fig. 45. Sunflowers are grown for aesthetic reason.

Kuva 46. Maisema Katinmäeltä. Fig. 46. Fields of Seutula seen at Katinmäki hill.

KASVUPAIKKAKOODI:
PUUT (PUUTARHA)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

1. kylänurmikka
2. pihatatar
3. pihasyreeni
4. valkoapila
5. englanninraiheina
6. linnunkaali
7. syysmaitiainen
8. italianraiheina
9. seittitakiainen
10. kiertotatar
11. peltoemäkki
12. punapeippi
13. kannusruoho
14. niittyhumala
15. peltohatikka
16. pihatahtimo
17. siankärsämo
18. kylämaltsa
19. peltokanankaali
20. peltoukonauris
21. valkopeippi
22. pihasaunio
23. ukontatar
24. peltohanhikki
25. tammi

KASVUPAIKKAKOODI:
PUIS (PUISTO)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

1. rikkänenätti
2. valkopeippi
3. poimulehti
4. kirjopillike
5. syysmaitiainen
6. pihatatar
7. ukontatar
8. voikukka
9. valkoapila
10. vuohenputki
11. lutukka
12. hentosavikka
13. punasavikka
14. amerikanhorsma
15. peltoukonauris
16. kiertotatar
17. lampaannata
18. savijäkkä
19. ketohanhikki
20. hopeahanhikki
21. tahmavillakko
22. peltovillakko
23. kultapiisku
24. peltohatikka
25. peltopähkämo

Viime vuosina on viljelykäytöstä poistuneita peltoja otettu uudiskäyttöön. Kauniskukkaisia kasveja istuttamalla niistä on tehty maisemapeltoja. Niille on kylvetty mm. auringonkukkaa (*Helianthus annuus*) ja hunajakukkaa (*Phacelia tanacetifolia*). Maisemapeltojen rikkaruohoina tavataan mm. keltalupii-
nia (*Lupinus luteus*), rohtovuohenhernettä (*Galega officinalis*), viljatatarta (*Fagopyrum esculentum*) ja rikkasinappia (*Sinapis arvensis*).

SEUTULAN PELTOJEN
RIKKARUOHOLAJISTOA

hyvin yleiset:

peltohatikka
savijäkkä
ukontatar
pihatahtimo
kiertotatar
peltolemmikki
pelto-ohdake
peltosaunio
peltokorte
peltovalvatti
peltoemäkki
peltoretikka
peltoukonauris
leskenlehti
peltopillike
kirjopillike
linnunkaali
orvontädyke
jauhosavikka

melko yleiset:

lutukka
peltomatara
pelto-orvokki
valkoapila
nurmiharkki
otavalvatti
karheapillike
kannusruoho
hiirenvirna
rantaminttu
peltopähkämo

harvinaiset:

peltosauramo
ruiskaunokki
ketotädyke
kaalivalvatti

4.3.8. Liikennealueet

Vantaalla liikennealueita on tavallista runsaammin, koska Vantaan läpi kulkee useita koko pääkaupunkiseutua palvelevia liikenneväyliä. Helsingistä viuhkamaisesti eri puolille maata johtavat tiet alkavat hajautua eri suuntiin Vantaan alueella. Suurin liikennealue on Helsinki-Vantaan lentoasema, mutta se on rajattu tämän kartoituksen ulkopuolelle eikä lentoliikenteellä ole samanlaista kasvistollista merkitystä kuin muilla liikennemuodoilla.

Monet kasvit ovat saapuneet Suomeen eri liikenne-
muotojen tuomina. Sillanpääasemistaan kasvit ovat
sitten levinneet eteenpäin liikenteen kuljettamina. Sa-
tamien kautta on Suomeen tullut runsaasti lajistoa ja
yhä edelleen satunnaiskasveja tulee maahan esimerkik-
si vihäläivojen mukana. Entisaikoina satamilla ja laiva-
liikenteellä oli aivan toisenlainen merkitys uusien
kasvien tuojina kuin nykyisin. Satamat eivät olleet
asfalttoja eikä tavaraa tuotu suljetuissa konteissa.
Sopivaa kasvualustaa oli tarjolla heti lastauslaitureiden
vieressä. Puhteläivojen aikana laivat käyttivät en puo-
lilta maailmaa mukaan otettua painolastia, joka sitten
lapiottiin kasoiksi päätesatamassa. Näillä kasoilla kas-

voi monia uusia kasveja ja muutamissa paikoissa on
vielä jäljellä merkkejä painolastikasojen lajistosta (esim.
Porin Reposaareissa ja Ahvenanmaalla).

Satamien merkitys on vähentynyt sitä mukaa kun
satamat ovat mekanisoituneet ja hygienisoituneet.
Viime vuosisadalta alkaen rautatiet nousivat mer-
kittäviksi kasvien kuljettajiksi ja tuojiksi. Vantaa oli
mukana alusta alkaen, koska Suomen ensimmäinen
rautatie kulkee Vantaan kautta. Kasvistollisesti
merkittävä oli ratayhteys itään Venäjälle. Suomi
yhdistyi silloin valtavaan ja jatkuvasti laajenevaan
rautatieverkkoon, jonka varrella kasvoi hyvin
monenlaista kasvillisuutta. Suomen puolelle tulleet
venäläiset vaunut ovat saattaneet olla aikaisemmin
liikenteessä Etelä-Venäjän aroilla, Siperiassa tai
ehkä Kiinan rajoilla saakka. Kun vaunuja tai
puretaan ja puhdistetaan Suomen ratapihoilla, tar-
joutuu mukana kulkeutuneille siemenille mahdolli-
suus itää ja kasvaa ainakin talven tuloon saakka.
Muutamat vieraat kasvit saattoivat vakiintuakin.
Rautateillä on ollut suuri merkitys eräiden lajien
yleistymisessä Suomessa. Esimerkkeinä voi maini-
ta pihasaunion (*Matricaria matricarioides*) ja tah-
mavillakon (*Senecio viscosus*).

Kuva 47. Kehä III Kalkkikallion länsipuolella.

Fig. 47. The Belt road of Helsinki passes through Vantaa.

Rautateiden merkitys uusien kasvien tuojina on myös kovasti vähentynyt, osittain samankaltaisista syistä kuin satamienkin. Lisäksi ratapihojen rikkaruohoja myrkytetään. Kansainvälisessä junaliikenteessä rahtitavaraa käsitellään eri tavoin kuin ennen, eikä siemeniä pääse karisemaan radanvierille entisaikojen tapaan.

Maantieliikenteen mukana kasvit siirtyvät paikasta toiseen sekä vapaamatkustajina että omin avuin tienvarsia pitkin. Maantieverkosto on muutamassa vuosikymmenessä kokenut perinpohjaisia muutoksia, eikä kehityksellä (tai ainakin muutoksilla) näy mitään rajoja. Nykyisillä liikenneväylillä on laajoja oheisalueita, jotka tarjoavat kasveille runsaasti kasvuympäristöjä. Paljon maata on paitsi asfaltin alla niin myös erilaisina pientareina ja luiskina. Kasvit ovat tietysti vallanneet nämä uudet alueet.

Tienvarsiin kasvien kasvuympäristöinä pätee jälleen sama perussääntö kuin moniin muihinkin kaupunkibiotooppeihin. Ne on rakennettu tarkoituksenmukaisiksi ihmisen ehdoilla ja ihmisen silmää miellyttämään. Useinkaan ei tyydytä siihen, että kasvit saisivat itsekseen vallata teiden pientareet, vaan niihin istutetaan ihmisen mielestä sopivia kasveja. Pientareet kasvitetaan kylvämällä niihin tarkoitusta varten tehtyjä siemenseoksia, joiden alkuperä on usein ulkomailla. Tienvarsiin alkaa sitten nousta outoa lajistoa, jonka (alkuperäinen) kotiseutu voi olla vaikkapa Pohjois-Amerikassa Tyynen valtameren rannalla. Etenkin uusilla tienpientareilla voi tavata varsin erikoisia kasveja, jotka kuitenkin muutaman vuoden kuluttua karsiutuvat.

Tienpientareet muistuttavat ympäristöolosuhteiltaan usein niittyjä ja ketoja. Puuston kasvu yleensä estetään ja pientareita leikataan aika ajoin matalammiksi. Tienvarsilajistossa onkin useita niittykasveja, joskin lajisto muistuttaa myös automaiden lajistoa (ks. yleisimpien lajien luettelo). Tie on kuitenkin enemmän kuin asfalttia reunustavat pientareet. Tiet ovat itse asiassa nauhamaisia ekosysteemejä ja voidaankin hyvin puhua tiekäytävien kimppuina samansuuntaisia, kapeita biotooppinahoja. Perusolemukseltaan ne muistuttavat paljon jokikäytäviä (kuva 48).

Kasvien kannalta tiekäytävässä voidaan erottaa kapea reunus asfaltin ulkolaidassa. Sillä kasvavien kasvien tulee kestää kuivuutta, kuumuutta, maantiesuolaa ja ajoittaista yliajoa. Lajisto ei ole runsas: pihatatar (*Polygonum aviculare*), syysmaitiainen (*Leontodon*

autumnalis) ja tahmavillakko (*Senecio viscosus*) voivat kasvaa reunuksen vaikeissa olosuhteissa. Reunuksen ulkopuolella alkaa sisäluiska, jossa kasvuolosuhteet muistuttavat niittyä, mutta tien vaikutus tuntuu vielä selvästi. Sisäluiskan kasveilla on suuri riski joutua ruohonleikkukoneen tai vesurin muotoilemiksi. Liikenneväylältä peräisin oleva kemiallinen kuormitus tuntuu myös voimakkaana sisäluiskassa.

Kuva 48. Tiekäytävän rakenne.

Fig. 48. Different sections of road corridor.

Siirryttäessä kauemmaksi asfaltista tulee usein vastaan oja, joka tarjoaa kasvupaikkoja eri kasveille kuin niittymäiset luiskat. Ojakasvien kannalta tärkeää on ojan kosteus. Kausikosteassa ojassa kasvaa eri lajeja kuin ainakosteassa. Tienvarsioidissa viihtyvät mm. amerikanhorsma (*Epilobium adenocaulon*), röyhyvihvilä (*Juncus effusus*), ranta-alpi (*Lysimachia vulgaris*), tummarusokki (*Bidens tripartita*), korpikaisla (*Scirpus sylvaticus*), rantaluikka (*Eleocharis palustris*) ja mesiangervo (*Filipendula ulmaria*). Joskus yrittävät leveäosmankäämit (*Typha latifolia*) nostaa päätään.

Tiekäytävän ulkolaidan muodostaa ulkoluiska, jossa kasveilla on yleensä melko vakaat olosuhteet. Tievaikutus ei tunnu enää kovin voimakkaana eikä riski joutua tienpitäjien silmätikuksi ole enää niin suuri kuin sisäluiskassa. Lajisto onkin usein monipuolista ja värikästä. Kasvistollisesti se muodostuisi vieläkin kiinnostavammaksi, jos maalajeina käytettäisiin tietä rakennettaessa vettäläpäiseviä, niukkaravinteisia mutta kalkkipitoisia maalajeja.

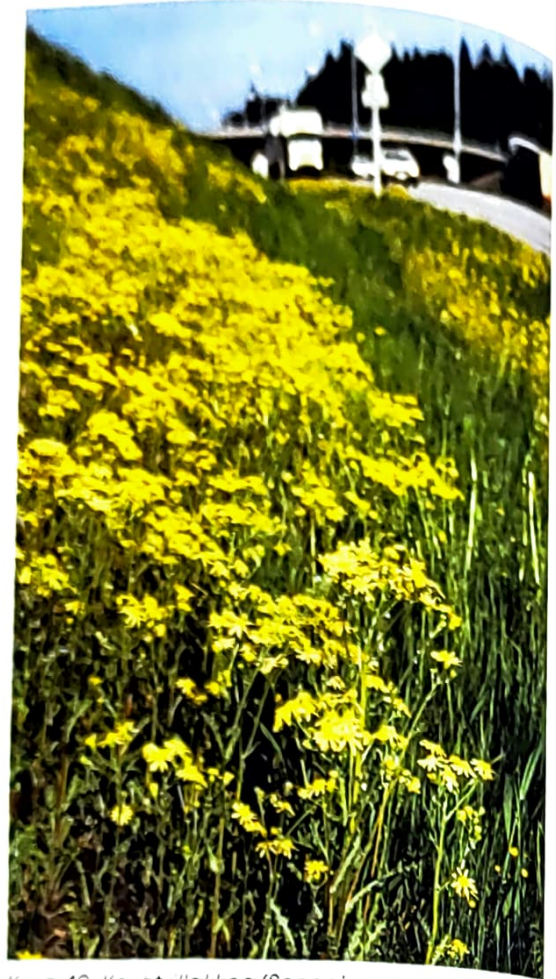
Arvioitaessa tiestön luonnonsuojelubiologista merkitystä on otettava huomioon tiestön merkitys sekä

yhdistetään että eristämällä Jämsä leviämismahdollisuuksien tarve on pienempi kuin se, mitä eristävien haittojen aiheuttamien vaikutusten suuruus on. Leviämismahdollisuudet ovat sen sijaan tiensä kohtisuoraan tarkkavasta vastaan. Tiesten haittojen vaikutuksesta eli elinympäristöistä pirstoista ja pirstoista eristävistä vaikutuksista on tehty tutkimuksia jonkin verran, etenkin ulkomailla. Useimmat tutkimukset koskevat eläimiä, mutta vaikutukset kohdistuvat myös kasveihin.

Vantaan tarkkavakasvien erikoisuuksiin kuuluvat mm. Kehä III:n varrella tavattavat kevätvillakot (*Senecio vernalis*) (kuva 49), pikkuanilat (*Tritolium dubium*), mäkikattarat (*Bromus hordeaceus*), heinaretarit (*Plantago lanceolata*) ja piennarkelot (*Crepis biennis*). Kaikkialla on kohdalla joukkoon tulee myös pikkusalaatti (*Lactuca serriola*), joka on komea ja kookas mukerukkainen. Se on Keski-Euroopassa yleinen rautomaiden ja tienvarien kasvi ja nähtävää, alkaisiko se vieraileva meilläkin.

Kun päivävilja siirtyy kadunvarsille tulee mukana lisää lajistoa. Vantossa kukoistavat teollisuusalueiden kadunvarrella hoikkakelot (*Crepis capillaris*) ja keltaista väriä löytyy myös Tikkurilantien varrellä, missä on suurehko helokkiesiintymä (*Oenothera biennis*). Helokkien luokittelusta on vaihtelevia käsityksiä, mutta Tikkurilantien helokit kuuluvat selvästi lajiin taplahelokki (*Oenothera rubricaulis*), mikäli sellainen halutaan erottaa. Sama koskee myös Kiviston helokkiesiintymää. Kaikki tienvarsien siikkukaiset virmat eivät ole Vantaan yleisintä kasvia eli hienervirmaa (*Vicia cracca*). Joukossa on siellä täällä myös ruusivirmaa (*Vicia villosa*), joka eroaa hienervirmasta mm. karvaisuutensa sekä kukkien värin ja koon perusteella.

Katujen varsille ilmaantuu monia muitakin sinne enemmän tai vähemmän kuuluvia kasveja. Niiden alkuperänä voivat olla tienvarsimurrien siemenseokset tai sitten ohikulkeva liikenne. Siellä täällä kukkii tienvarressa yksittäinen auringonkukka (*Helianthus annuus*). Betoniporsaaseen nojaava sini-kukkainen kasvi on peltorasti (*Anchusa arvensis*). Jauhosavikoiden seassa kasvaa muutama yksilö sinisavikka (*Chenopodium glaucum*). Liikennealueiksi on katsottava myös erilaiset pysäköintialueet. Niiltä löytyy melko usein kanadankoiransilmää (*Conyza canadensis*) ja kissankitaa (*Chaenorrhinum minus*).

Kuva 49. Kevätvillakkoa (*Senecio vernalis*) Kehä III:n varrella.

Fig. 49. Spring Groundsel in a road corridor.

Tiet eivät suinkaan pääty varsinaisen kaupunkiasutuksen laidalle, vaan ulottuvat metsäautoteinä ja viimein polkuina syrjäisimpiinkin metsiin. Metsäautotien ja polun mukana tulee metsäiselle kartoitusrudulle joukko lajeja, jotka ilman kyseistä kulkuväylää jäisivät sieltä puuttumaan (ks. lajiluettelot kappaleen lopussa).

Vantaan halki kulkevat rautatiet eivät näytä yltävän lajistollisessa kiinnostavuudessa maantieteliikennealueiden tasolle. Pääradan varressa on esimerkiksi Riihimäen eteläpuolella melkoista kukkalajien ja keltasauramon (*Anthemis tinctoria*) (kuva 51) lukinta-aikaan, mutta Vantaalla se kuuluu nipin napin kaupungin lajistoon. Selväksi ratakasviksi se sen sijaan luettava ketomaru (*Artemisia campestris*).

Kuva 50. Helokki (*Oenothera biennis*).
Fig. 50. Common Evening-primrose.

Kuva 51. Keltasauramo (*Anthemis tinctoria*).
Fig. 51. Yellow Chamomile.

KASVUPAIKKAKOODI:
LMAA (LIIKENNEALUE,
MAANTIE/KATU)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

1. pujo
2. piharatamo
3. syysmaitiainen
4. voikukka
5. kylänurmikka
6. pihatatar
7. valkoapila
8. pietäryrtti
9. hietakastikka
10. siiankärsä
11. ketohanhikki
12. kannusruoho
13. leskenlehti
14. juolavehna
15. punanata
16. niittynurmikka
17. maitohorsma
18. koiranputki
19. pihasaunio
20. peltosaunio
21. timotei
22. ojakärsä
23. hiirenvirna
24. pelto-ohdake
25. ahdekaunokki

KASVUPAIKKAKOODI:
LRAT (LIIKENNEALUE,
RAUTATIE)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

1. tahmavillakko
2. ketomaruna
3. maitohorsma
4. hietakastikka
5. ketokeltto
6. kannusruoho
7. hopeahanhikki
8. karheanurmikka
9. ahosuolaheinä
10. raita
11. pujo
12. pelto-ohdake
13. karvaskallioinen
14. ratakrassi
15. litteänurmikka
16. pietäryrtti
17. pukinparta
18. kanadankoiransilma
19. peltokorte
20. sarjakeltano
21. komealupiini
22. pihasaunio
23. valkomesikka
24. peltovalvatti
25. kevattaskuruoho

KASVUPAIKKAKOODI:
LPOL (LIIKENNEALUE,
POLKU)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

1. kylänurmikka
2. piharatamo
3. niittyhumala
4. jänönsara
5. konnanvihvila
6. pihatatar
7. kalvassara
8. pihatahtimo
9. syysmaitiainen
10. valkoapila
11. savijakkara
12. harmaasara
13. rantaminttu
14. poimulehti
15. kalvaspiippo
16. polkusara
17. nurmiharkki
18. ketosilmäruoho
19. pihasaunio
20. katkeratatar
21. ronsyleinikki
22. pikkulaukku
23. rentohaarikko
24. orvontadyke
25. ojakärsä

KASVUPAIKKAKOODI:
LMET (LIIKENNEALUE,
METSÄAUTOTIE)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

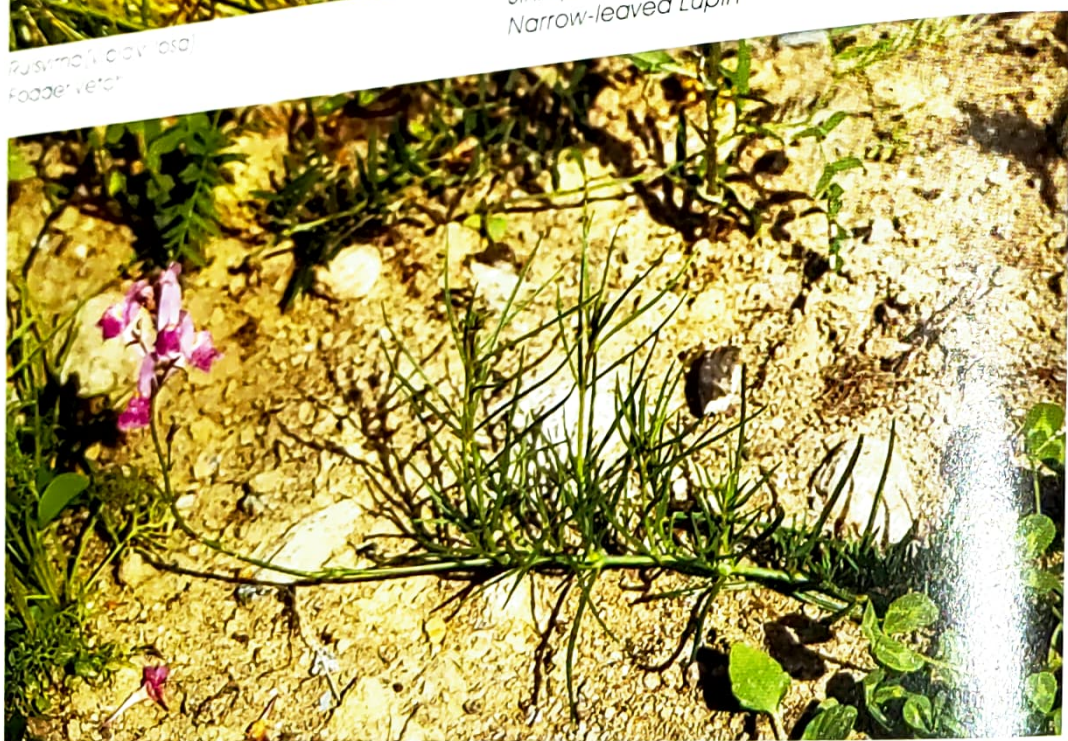
1. niittyhumala
2. konnanvihvila
3. jänönsara
4. ahojakkara
5. piharatamo
6. katkeratatar
7. kylänurmikka
8. pihatatar
9. polvipuntarpää
10. syysmaitiainen
11. rantaminttu
12. pihasaunio
13. valkoapila
14. ratväna
15. kalvassara
16. nurmipiippo
17. nurmiharkki
18. ketosilmäruoho
19. jouhivihvila
20. harmaasara
21. luhtarölli
22. pikkulaukku
23. rentohaarikko
24. nurmirölli
25. siiankärsä

Rusvina (Lupinus albus)
Foddervetter

Sinilupiini (Lupinus angustifolius)
Narrow-leaved Lupin

Tarhakannusruoho (Linaria incarnata)

Sinisavikka (*Chenopodium glaucum*)
Glaucous Goosefoot

Piikkisalaatti (*Lactuca serriola*)
Prickly Lettuce

Ukonpalko (*Bunias orientalis*)
Warted Bunias

Kuva 52. Simankylän täyttömäki. Fig. 52. "Artificial hills" of this kind are common in Vantaa.

4.3.9. Joutomaat

Joutomailla tarkoitetaan läjitysalueita, täyttömäkiä, keskeneräisiä maanrakennuskohteita ja rappeutuneita teollisuusalueita. Yhteistä niille on kasvillisuuden vakiintumattomuus ja lyhyt aika viimeisestä maanpinnan muokkauksesta, oli se sitten kaivamista tai lajittamista. Mikäli joutomaatkin muuttuvat joutaviksi eli niitä ei enää käytetä (eikä kasvillisuuden kehittymistä häiritä), alkaa niille kehittyä yhä vakiintuneempaa ja tiheämpää kasvillisuutta. Monien muutosten eli sukkessiovaiheiden kautta päädytään lopulta metsän kehittymiseen joutomaalle.

Joutomaiden lajistossa painottuvat kaupunkiolosuhteissa menestyvät kasvit eli ne, jotka siirtyvät helposti kuorma-auton lavalla paikasta toiseen. Siirtyminen tapahtuu joko maavarsien kappaleina tai siemeninä. Joutomailla on useita muidenkin kaupunkikasvupaikkojen piirteitä: kehittymättömät maannokset, hyvä veden läpäisevyys (mikäli savea ei ole runsaasti), runsas valo ja harva kasvipeite. Joutomaat voivat olla myös varsin monipuolisia mikäli niihin liittyy kosteikkoja. Jos kaivaminen on ulotettu pohjaveteen saakka, muodostuvat lammikot pysyvävetisiksi. Jos ravinteita on riittävästi, alkavat ne vähitellen täyttyä vesikasvillisuudesta tai jopa soistua. Vierekkäin voi

siis olla kuivia rinteitä kangaskortteineen (*Equisetum hyemale*), litteänurmikoineen (*Poa compressa*) ja tannervihvilöineen (*Juncus compressus*) sekä reheviä osmankäämien (*Typha*) ja palpakoiden (*Sparganium*) täyttämiä lampia. Tällainen alue on Vantaalla Ruskeasannassa lentokentän itäpuolella (kuva 53).

Joutomailla kasvillisuuden peittävyys jää alhaiseksi. Suuri osa maanpinnasta on paljaana tai kasvipeite on harvaa. Kasvillisuuden lajikoostumus ja rakenne vaihtelevat paljon joutomaatyypin mukaan. Hautausmaan takana olevilla multakasoilla tavataan erilaista kasvillisuutta kuin rakennustyömailta peräisin olevien maa-aineksien läjityspaikoilla. Lajitettävän aineksen laatu ja alkuperä ovatkin ratkaisevia joutomaalla tavattavan lajiston kannalta. Lajitollisesti tavanomaisimpia ovat ne läjitysalueet, joille tuodaan maata rakennustyömailta. Tosin silloinkin mukana tulee maassa siemenpankissa olleita siemeniä, jotka saattavat itää uusiin olosuhteisiin päädyttyään.

Lajiston koostumus muuttuu olennaisesti, jos mukana on puutarha- ja puistojätettä. Silloin joutomalla kukkivat monet puutarhakasvit. Näkyvimpiä ja yleisimpiä ovat jättipalsami (*Impatiens glandulifera*), kukanlehtiruusu (*Rosa rugosa*), komealupiini (*Lupinus polyphyllos*), piparjuuri (*Armoracia rusticana*), keltamo

Kuva 53. Ruskeasannan hylätyillä teollisuusalueilla on laajoja joutomaita.
Fig. 53. Urban wasteland; abandoned industrial area near the airport.

(*Chelidonium majus*), suopayrtti (*Saponaria officinalis*), auringonkukka (*Helianthus annuus*) ja karkunköynnös (*Calystegia sepium*). Puhdistamolietteen paljastavat ne lajit, joiden siemenet selviävät itämiskykyisinä läpi koko ketjun ruokapöydästä puhdistamolietteen kautta joutomaalle. Tomaatti (*Lycopersicon esculentum*) kasvaa usein runsaana niillä joutomailla, joille tuodaan puhdistamolietettä. Lietteen mukana ovat ilmeisesti tulleet myös karviaiskoiset (*Physalis peruviana*) Pitkäsuon läjitysalueelle.

Yleisiä ovat erilaisten rakennustöiden yhteydessä syntyneet joutomaat. Töiden varsille, purkutalojen paikoille ja uusien teollisuusalueiden liepeille kasataan pienehköjä määriä tai jääneitä maamassoja, joilla kasvillisuus pysyy awduma joitakin vuosia. Tyypillisesti tähän ryhmään kuuluva joutomaa sijaitsee Kuriiritien pohjoispuolella noin Kehä III:n laidassa (kuva 55). Kesällä 1995 tsfä joutomaalla kukoistivat:

siiankarsamo (*Achillea millefolium*)
punapeippi (*Lamium purpureum*)
ojakarsamo (*Achillea ptarmica*)
niittynätkelmä (*Lathyrus pratensis*)
nurmipuntarpää (*Alopecurus pratensis*)
kannusruoho (*Linaria vulgaris*)
seittitakiainen (*Arctium tomentosum*)
piharatamo (*Plantago major*)
kylämaltso (*Atriplex patula*)
karheanurmikka (*Poa trivialis*)
peltokanankaali (*Barbarea vulgaris*)
pihatatar (*Polygonum aviculare*)
nurmihärkki (*Cerastium fontanum*)
ahosuolaheinä (*Rumex acetosella*)
jauhosavikka (*Chenopodium album*)
hevonhierakka (*Rumex longifolius*)
pelto-ohdake (*Cirsium arvense*)
rentohaarikko (*Sagina procumbens*)
peltokorte (*Equisetum arvense*)
terttuselja (*Sambucus racemosa*)
peltoukonnauris (*Erysimum cheiranthoides*)
punakoiso (*Solanum dulcamara*)
kiertotatar (*Fallopia convolvulus*)
peltovalvatti (*Sonchus arvensis*)
kirjopillike (*Galeopsis speciosa*)
pihatahtimö (*Stellaria media*)
ahomatara (*Galium boreale*)

Kuva 56. Monimuotoista joutomaa-aluetta lentokentän itäpuolella.
Fig. 56. Species-rich wasteland area east of the airport.

kukkii yksittäisiä myskimalvoja (*Malva moschata*).

Vantaan kasvistollisesti kiinnostavin joutomaa sijaitsee Veromiehenkylässä puretun teollisuusrakennuksen paikalla. Kesällä 1994 löytyneellä alueella kasvoi useita Vantaalla harvinaisia kasveja. Eniten huomiota kiinnittivät komeat hullukaalin ruusukkeet, siniseen kukkivat neidonkielet (*Echium vulgare*), rohtomesikät (*Melilotus officinalis*) ja punasavikat (*Chenopodium rubrum*). Alueen tarkemmassa läpikäynnissä havaittiin neidonunikko (*Glaucium corniculatum*) (kuva 54), amerikkalaispiaisyrtti (*Dracocephalum parviflorum*), keltapöytäruusu (*Stachys annua*), liuskalehtihäränsilmä (*Chamaechaeris radicata*), keltareseda (*Reseda lutea*) ja voikailakki (*Silene latifolia*). Lajisto lieenee perinteisellä paikalla olleesta kanalasta ja siellä käytetystä kiviaineksesta. Aluetta tasoitettaessa siemenpankkiin jäivät siemenet alkoivat itää. Jo kesällä 1995 lajisto oli selvästi niukempi.

Hiekkaharjussa kasvoi kauan sitten puretun omakotitalon paikalla ohrua (*Neslia paniculata*)

useiden vuosien ajan. Ohrua on kovasti harvinaistunut rikkaruoho ja se muuttui entistäkin harvinaisemmaksi kesällä 1995 kun pieni esiintymä jäi parkkipaikan alle. Muutama metri voi olla ratkaisevaa lajin säilymisen tai häviämisen kannalta.

KASVUPAIKKAKOODI:
JOUT (JOUTOMAA)
YLEISIMMÄT 25 LAJIA

1. peltosaunio
2. jauhosavikka
3. kirjopillike
4. peltopillike
5. peltokanakaali
6. pelto-orvokki
7. lutukka
8. peltohatikka
9. ukontatar
10. pujo
11. peltoukonnauris
12. linnunkaali

13. leskenlehti
14. kiertotatar
15. peltotaskuruoho
16. savijakkara
17. maitohorsma
18. peltovalvatti
19. pihatahtimo
20. kylämaltsa
21. pelto-ohdake
22. peltolemmikki
23. seittitakiainen
24. peltohanhikki
25. voikukka

5. Lajisto

5.1. LUKUOHJE

Lajisto-kappaleessa esitellään kaikki tässä kartoituksessa Vantaalla tavatut lajit. Esittely on vakio-tyylinen siten, että jokaisesta lajista on laadittu ns. lajiprofiili. Siihen kuuluvat levinneisyyskartan lisäksi tiedot frekvenssistä, alkuperästä ja kasvupaikkakoodista sekä levinneisyys Suomessa eliömaakunnittain. Osasta lajeja on lisäksi mukana koko sivun mittainen esittely, johon liittyy lyhyt englanninkielinen tiivistelmä ja yleensä kuva kyseisestä lajista. Laajaan esittelyyn on valittu sellaisia lajeja, joista on erityistä kerrottavaa nimenomaan Vantaan näkökulmasta. Kerrottavaa olisi löytynyt monesta lyhytkuvaukseenkin jääneestä lajista, mutta tilasyistä on ollut pakko tehdä karsintaa.

Tietyt lajiryhmät on käsitelty kollektiivisesti. Ne ovat: 1) kevätleinikit (*Ranunculus auricomus*-ryhmä). Ryhmä käsitellään perinteellisesti kolmena ryhmänä, eli kevätleinikit (*Ranunculus auricomus*), lajina, eli kevätleinikit (*Ranunculus fallax*) ja lehtoleinikit (*Ranunculus cassubicus*). Nykyisen käsityksen mukaan ryhmä koostuu useasta kymmenestä apomiktisestä lajista.

2) poimulehdet (*Alchemilla*). Kaikki Vantaalla tavatut poimulehdet on tässä kirjassa käsitelty nimellä *Alchemilla vulgaris*.

3) voikukat (*Taraxacum*). Suomessa tavataan n. 500 apomiktista voikukkalajia. Tässä kirjassa voikukat käsitellään yhteisellä nimellä *Taraxacum sp.*

4) keltanot (*Hieracium*). Keltanot ryhmitetään usein kahdeksi suvuksi; *Pilosella* ja *Hieracium*. Molemmissa ryhmissä on runsaasti lajeja, yhteensä yli 500. Harakankeltanot on käsitelty nimellä *Pilosella sp.* Ukonkeltanot on käsitelty seuraavasti; *Umbellata*-ryhmä nimellä *Hieracium umbellatum*, *Sylvatica*-ryhmä nimellä *Hieracium sylvaticum*. Muita keltanoryhmiä ei tässä kirjassa käsitellä.

Seuraavat lajiparit ja lajiryhmät on käsitelty yhdessä: *vesitähnilajit (isovesitähni *Callitriche cophocarpa* ja pikkuvesitähni *C. palustris*) käsitellään tässä kirjassa nimellä *Callitriche sp.*

*tatarlajit (pihatatar *Polygonum aviculare* ja tanner-tatar *P. arinistrum*) nimellä *Polygonum aviculare*.

*silmäruoholajit (ketosilmäruoho *Euphrasia stricta* ja tanakkasilmäruoho *E. nemorosa*) nimellä *Euphrasia sp.*

*nurmikkalajit (hoikkonurmikka *Poa angustifolia* ja niittynurmikka *P. pratensis*) nimellä *Poa pratensis*.

*helokit (*Oenothera*) nimellä *Oenothera biennis*. Käsitykset helokkien nomenklatuurista ovat vakiintumattomat.

Muut yksityiskohdat ovat lajien kuvauksista.

Lajiesittelyt ovat tieteellisten nimien mukaisessa aakkosjärjestyksessä. Ennen esittelyjen alkua on suomenkieliseen nimeen perustuva hakemisto, joka helpottaa lajinkuvausten löytymistä jos kasvien tieteelliset nimet eivät ole kovin tuttuja. Koko sivun laajuisia tekstejä ei taittoesitystä ole voinut sijoittaa täsmälleen aakkosjärjestyksen edellyttämälle paikalle. Lyhytkuvausten seassa olevat lajinimet mustalla pohjalla tarkoittavat, että laaja kuvaus löytyy seuraavalta/seuraavilta sivuilta.

Lajiprofiileissa on heimon suomenkielisen ja tieteellisen nimen jälkeen frekvenssi. Ensiksi on ilmoitettu frekvenssi prosenttilukuna (havaintoruutujen prosenttiosuus ruutujen kokonaismäärästä) sekä suluissa havaintoruutujen lukumäärä ja kartoitusruutujen kokonaismäärä, esimerkiksi 5,7 % (14/246). Alkuperä perustuu Retkeilykasvion 3. painoksen kartoissa käytettyihin symboleihin. Alkuperä-kohdassa käytetään seuraavia numerokodeja:

- 1 alkuperäinen
- 2 muinaistulokas eli arkeofyytti
- 3 uustulokas (vakiintunut tai satunnainen)
- 4 koristekasvi (viljelykarkulainen tai viljelyjäänne)

Kasvupaikkakoodien kohdalla mainitaan ensin suluissa kyseiselle lajille merkittyjen koodihavaintojen kokonaismäärä ja sen jälkeen viisi runsainta kasvupaikkakoodia suurusjärjestyksessä. Kunkin koodin kohdalle on merkitty koodin prosenttiosuus koodien kokonaismäärästä. Lopuksi esitetään lajin levinneisyys Suomessa Retkeilykasvion 3. painoksen levinneisyyskarttojen mukaisesti. Kukin numero tarkoittaa eliömaakuntaa siten, että 1 on Ahvenanmaa ja 20 Inarin Lappi. Laatokan Karjala on yhdistetty Etelä-Savon eliömaakuntaan. Eliömaakuntien rajat ja numerot ilmenevät kuvasta 57. Laji on merkitty tavatuksi eliömaakunnassa, jos Retkeilykasvion kartoissa on kyseisen maakunnan kohdalla ollut jokin merkki. Useita lajeja tavataan alkuperäisinä Etelä-Suomen eliömaakunnissa, mutta satunnaisina pohjoisempaan. Lajiprofiilien levinneisyystiedoissa nämä tiedot ovat mukana erittelemättöminä. Vanhoja ja uusia havaintoja satunnaiskasveista ei ole myöskään eritelty. Retkeilykasvion kartoissa mukana oleva hienosäätö puuttuu siis lajiprofiilien levinneisyystiedoista. Ne onkin tarkoitettu antamaan karkea yleiskuva lajin levinneisyydestä Suomessa. Mikäli yksityiskohtaisempaa tietoa tarvitaan, on syytä perehtyä alkuperäisiin Retkeilykasvion karttoihin tai muihin tietolähteisiin.

"Levinneisykartoien aineisto perustuu valokoidulla työpanoksella (yksi "kasvikartoittajan" työpäivä) koottuun aineistoon. En systä, kuten tallennusvirheistä ja maastomerkinneen unohtamisesta johtuvaksi virhemarginaaliksi on arvioitu noin 2-3 %. Koko Vantaan mitassa luku vastaa noin viittä ruutua. Virhemarginaali näkyy siten selvimminkin yksimppien lajen levinneisyyskartoissa. Vertailukelpoisuuden säilyttämiseksi ei myöhemmin tehtyjen levinneisyyskartoitusten aineisto sisälly tässä kirjassa käsiteltävään tietokantaan, eikä siitä tehtyihin analyysiin."

Artbeskrivningar - instruktioner för läsaren

I kapitel 5 finns en beskrivning av alla påträffade växter i Vanda under karteringsperioden. Artlistorna är i alfabetisk ordning enligt de vetenskapliga namnen. Varje art har en sk. artprofil ("LAJIPROFILI") som ger läsaren grundläggande information om arten:

Heimo: Family

Frekvenssi: Frekvens först i procent, sedan det absoluta antalet kvadrater där arten påträffats. Till exempel 14/246 betyder att arten har påträffats i 14 kvadrater av det totala antalet kvadrater (246).

Alkuperä: Ursprung (1 = ursprunglig, 2 = arkeofyt, 3 = adventiv, 4 = prydnads-/odlings växt). Data om ursprungligheten baserar sig på Retkeilykasvion 3. upplaga (Exkursionsflora).

Kasvupaikkakoodi: En kod för växtplatsen (habitatkod). De fem vanligaste koderna är givna. Till exempel "MTKA" betyder granskog av blåbärstyp.

Levinneisyys Suomessa: Utbredning i Finland. Siffrorna från 1-20 (se bild 57) hänvisar till de 20 biogeografiska provinser enligt Retkeilykasvion 3. upplaga. (Exkursionsflora).

Uvalda arter, som är märkta med svart bakgrund, är mera ingående presenterade. I samband med beskrivningen är arten oftast illustrerad med fotografi eller teckning/ målning.

How to read the descriptions of species

Chapter 5 contains in concentrated form a description of every vascular plant species, that has been found in Vantaa during this mapping project. The species are listed in alphabetic order according to the scientific names. Every species description has sk. species profile ("LAJIPROFILI"), that gives the basic information:

Heimo: Family

Frekvenssi: Frequency (first the percentage and then the absolute numbers, for example 14/246 means, that the species has been found in 14 quadrats of the total number of 246)

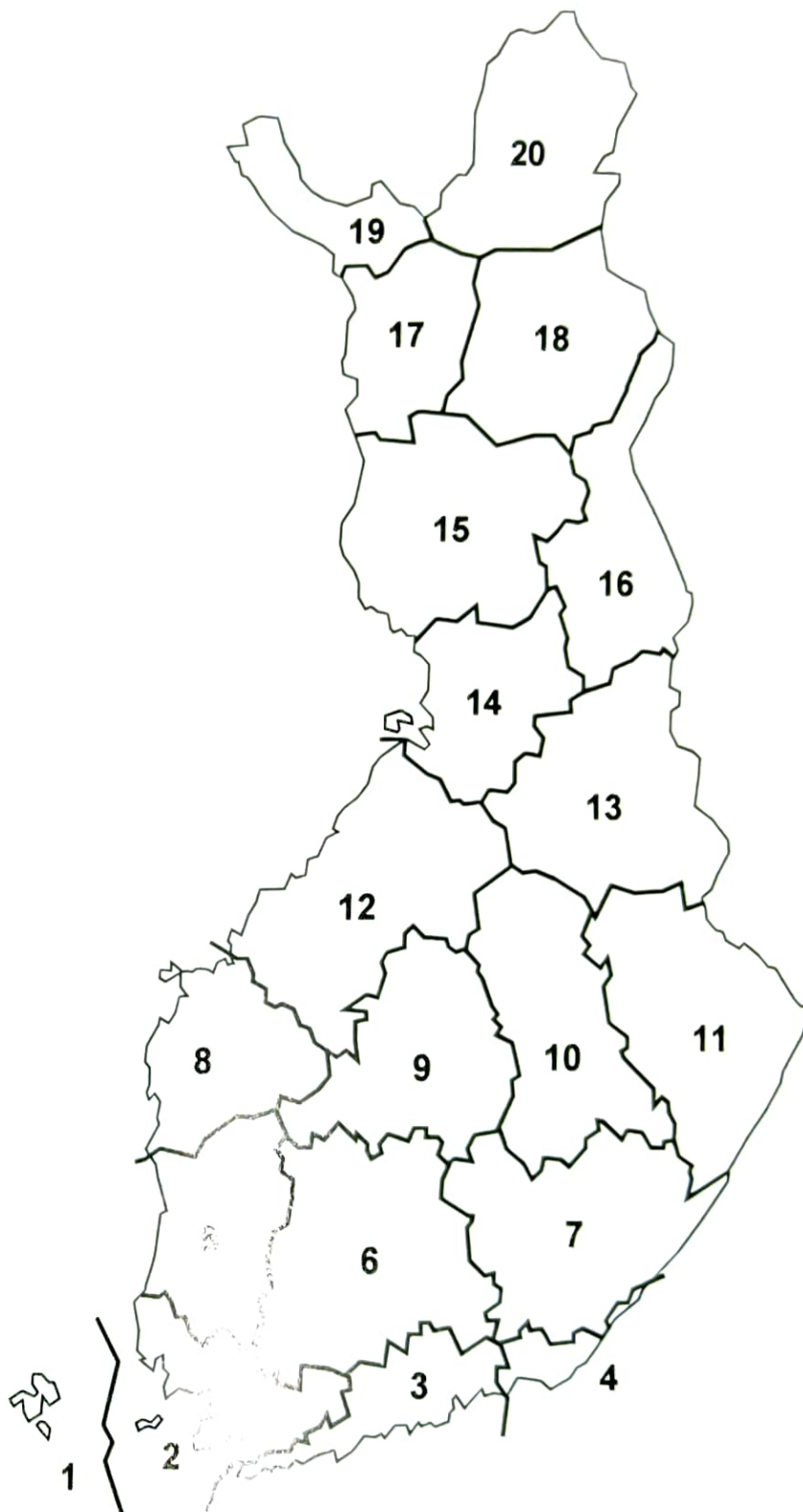
Alkuperä: Origin (1 = native, 2 = archaeophyte, 3 = alien and 4 = cultivated plant). The source of information is the Field Flora of Finland (Retkeilykasvio)

Kasvupaikkakoodit: Habitat codes. Five most abundant habitat codes and percentage of the total number of code observations (for more information about habitat codes, see the general summary of the project in the beginning of the book)

Levinneisyys Suomessa: Distribution in Finland in the 20 biogeographic provinces (see fig. 57). The source of information is the Field Flora of Finland (Retkeilykasvio). No difference is made if the plant occurs in a province as native or casual alien, for example. For more details, please consult the original source.

Distribution is a part of the species profile. The quadrats where the species in question has been observed, are green on the map. The size of every quadrat is 1 km².

Selected species are discussed more widely, usually with photograph or line-drawing. There is also a short English summary of each description.

1	A	Ålänmaa
	Al	Ålandia
2	V	Väinöläis-vaivastuomi
	Ab	Regio abersensis
3	U	Uusimaa
	N	Nyländia
4	EK	Etelä-Karjala
	Ka	Karelia australis
5	St	Satakunta
6	EH	Etelä-Häme
	Ta	Tavastia australis
7	ES	Etelä-Savo
	Sa	Savonia australis
8	EP	Etelä-Pohjanmaa
	Oa	Ostrobothnia australis
9	PH	Pohjois-Häme
	Tb	Tavastia borealis
10	PS	Pohjois-Savo
	Sb	Savonia borealis
11	PK	Pohjois-Karjala
	Kb	Karelia borealis
12	KP	Keski-Pohjanmaa
	Om	Ostrobothnia media
13	Kn	Kainuu
	Ok	Ostrobothnia kajanaensis
14	OP	Oulun Pohjanmaa
	Obo	Ostrobothnia ouluensis
15	PeP	Pää-Pohjanmaa
	Obu	Ostrobothnia ultima
	14-15	PP Pohjois-Pohjanmaa
	Ob	Ostrobothnia borealis
16	Ks	Koivismaa
	Ks	Regio kuusamoensis
17	KiL	Kittilän Lappi
	Lkk	Laponia kittilensis
18	SoL	Sompion Lappi
	Lks	Laponia sompiensis
	17-18	KemL Kemän Lappi
	Lk	Laponia kemensis
19	EnL	Enontekiön Lappi
	Lc	Laponia enontekiensis
20	InL	Inarin Lappi
	Li	Laponia inarensis

Kuva 57. Suomen eliomaakunnat.
Fig. 57. Biogeographical provinces in Finland.

5.2 HAKEMISTO SUOMENKIELISEN NIMEN MUKAISESSA AAKKOSJÄRJESTYKSESSÄ

A

Ahtokasvatti	<i>Antennaria dioica</i>	Riedelini	144	Huhtahanhikki	<i>Potentilla intermedia</i>	Finckfingerört	
Ahtokasvatti	<i>Viola canina</i>	Huhtavilja	375	Huhtakurjenpolvi	<i>Geranium bohemicum</i>	Svechenäva	294
Ahtokasvatti	<i>Conopodium arvensis</i>	Sknessenoppa	206	Hukkakauna	<i>Avena fatua</i>	Flyghavre	202
Ahtokasvatti	<i>Ranunculus polyanthemus</i>	Backranunkel	304	Hullukaali	<i>Hymenocallis niger</i>	Bolmört	111
Ahtokasvatti	<i>Fragaria vesca</i>	Smultrön	104	Humala	<i>Humulus lupulus</i>	Humle	218
Ahtokasvatti	<i>Galium boreale</i>	Vitmäre	100	Humalanvieras	<i>Cuscuta europaea</i>	Nässelsnära	216
Ahtokasvatti	<i>Salix elaeagnifolia</i>	Ängsvide	323	Hunpanhake	<i>Cirsium helenioides</i>	Borstistel	163
Ahtokasvatti	<i>Rumex crispus</i>	Bergessyra	317	Häräsilmä	<i>Hypochaeris maculata</i>	Slätterfibbla	151
Ahtokasvatti	<i>Thymus arvensis</i>	Älne	203				220
Ahtokasvatti	<i>Thymus arvensis</i>	Häckhagstern	161				
Ahtokasvatti	<i>Urtica dioica</i>	Limbo	275				
Ahtokasvatti	<i>Phacelia tanacetifolia</i>	Storhätt	85	Idänhierakka	<i>Rumex confertus</i>	Vippsyra	317
Ahtokasvatti	<i>Aconitum napellus</i>	Häckvicker	374	Idänkattara	<i>Cornus alba</i>	Rysk kornell	154
Ahtokasvatti	<i>Vicia sepium</i>	Älskelöver	354	Idänkattara	<i>Bromus inermis</i>	Foderlösa	119
Ahtokasvatti	<i>Trifolium hybridum</i>	Amerikans drakblomma	170	Idänksiniliha	<i>Scilla sibirica</i>	Rysk blåstjärna	326
Ahtokasvatti	<i>Desmodium illinoense</i>	Amerikans dunör	170	Iharuusu	<i>Rosa mollis</i>	Hartsros	313
Ahtokasvatti	<i>Epilobium adenocaulum</i>	Solna	208	Illakko	<i>Hesperis matronalis</i>	Astomvol	214
Ahtokasvatti	<i>Helianthus annuus</i>			Imikkä	<i>Pulmonaria obscura</i>	Lungört	208

E

Englantinsienimäinen	<i>Lolium perenne</i>	Englanti raigras	246	Isokäenrieka	<i>Rumex hydrolapathum</i>	Vattensyra	318
Englantinsienimäinen	<i>Poa annua</i>	Pestot	274	Isokäenrieka	<i>Inula helenium</i>	Älandsrot	221
Englantinsienimäinen	<i>Lernaeus dentatus</i>	Europesk lark	233	Isokäenrieka	<i>Gagea lutea</i>	Värlök	197

H

Hänge	<i>Populus tremula</i>	Aap	291	Isokäenrieka	<i>Vaccinium oxycoccus</i>	Tranbär	365
Hänge	<i>Sparganium erectum</i>	Stor uskenopp	339	Isokäenrieka	<i>Rhinanthus serotinus</i>	Höskallra	311
Hänge	<i>Geranium robertianum</i>	Stinknäva	203	Isokäenrieka	<i>Spirodela polytricha</i>	Storandmat	341
Hänge	<i>Carex spicata</i>	Piggstarr	143	Isokäenrieka	<i>Sedum telephium</i>	Käringkål	330
Hänge	<i>Salix pentandra</i>	Jolster	322	Isokäenrieka	<i>Asplenium prostratum</i>	Spjutmålla	111
Hänge	<i>Salix repens</i>	Knyvde	323	Isokäenrieka	<i>Agrostis gigantea</i>	Storven	89
Hänge	<i>Eleocharis acicularis</i>	Nälkä	175	Isokäenrieka	<i>Glyceria maxima</i>	Jättgröe	206
Hänge	<i>Coralorhiza trifida</i>	Koraliröt	156	Isokäenrieka	<i>Pyrola rotundifolia</i>	Vitpyrola	299
Hänge	<i>Campanula patula</i>	Ängsklocka	129	Isokäenrieka	<i>Amelanchier spicata</i>	Häggmispel	95
Hänge	<i>Pulsatilla sp.</i>		277	Isokäenrieka	<i>Utricularia vulgaris</i>	Vattenblåsort	364
Hänge	<i>Dianthus barbatus</i>	Bonsäveljaka	168	Isokäenrieka	<i>Lolium multiflorum</i>	Rajgräs	244

J

Hänge	<i>Juncus compressus</i>	Stubbilg	230	Jalomitähti	<i>Mentha x gentilis</i>	Ädelmynta	259
Hänge	<i>Alopecurus pratensis</i>	Gräs	93	Jalomitähti	<i>Reynoutria japonica</i>	Parkslide	309
Hänge	<i>Carex canescens</i>	Grästarr	133	Jalomitähti	<i>Philadelphus sp.</i>	Schersmin	276
Hänge	<i>Betula nana</i>	Sandvita	113	Jalomitähti	<i>Chenopodium album</i>	Svinmålla	147
Hänge	<i>Cystopteris fragilis</i>	Stenbräken	162	Jalomitähti	<i>Carex nigra</i>	Hundstarr	139
Hänge	<i>Eleocharis acicularis</i>	Knyvde	104	Jalomitähti	<i>Ranunculus lingua</i>	Sjörannunkel	307
Hänge	<i>Plantago lanceolata</i>	Svartkammar	280	Jalomitähti	<i>Eleocharis quinqueflora</i>	Eleocharis quinqueflora	176
Hänge	<i>Stellaria graminea</i>	Grästräskblomma	342	Jalomitähti	<i>Carex lasiocarpa</i>	Trädstarr	136
Hänge	<i>Potamogeton pectinatus</i>	Grästarr	292	Jalomitähti	<i>Juncus filiformis</i>	Trädtag	231
Hänge	<i>Oenothera biennis</i>	Nattlilja	271	Jalomitähti	<i>Rosa pimpinellifolia</i>	Pimpinellros	313
Hänge	<i>Carex disperma</i>	Spadstarr	135	Jalomitähti	<i>Elymus repens</i>	Kvickrot	176
Hänge	<i>Oenopodium polycarpum</i>	Fiskmålla	148	Jalomitähti	<i>Vaccinium uliginosum</i>	Odon	365
Hänge	<i>Triglochin palustre</i>	Karlsättning	356	Jalomitähti	<i>Salix myrtilloides</i>	Odonvide	322
Hänge	<i>Poa annua</i>	Ärt	279	Jalomitähti	<i>Beta vulgaris</i>	Beta	113
Hänge	<i>Carex serotina</i>	Ärtstarr	143	Jalomitähti	<i>Carex chordeorrhiza</i>	Strängstarr	134
Hänge	<i>Lactuca cordata</i>	Hjortstarr	245	Jalomitähti	<i>Nardus stricta</i>	Stagg	269
Hänge	<i>Bergeria cordata</i>	Bergeria	113	Jalomitähti	<i>Trifolium arvense</i>	Härklöver	353
Hänge	<i>Monarda mollis</i>	Kallion	262	Jalomitähti	<i>Myosotis muralis</i>	Skogssallat	265
Hänge	<i>Rumex longifolius</i>	Ängsvide	318	Jalomitähti	<i>Carex ovalis</i>	Harstarr	139
Hänge	<i>Asclepias tuberosa</i>	Hästkastan	88	Jalomitähti	<i>Equisetum fluviatile</i>	Sjöfraken	182
Hänge	<i>Betula pubescens</i>	Glasbjörk	115	Jalomitähti	<i>Phragmites australis</i>	Vass	276
Hänge	<i>Calamagrostis epigaea</i>	Berggräs	122	Jalomitähti	<i>Impatiens glandulifera</i>	Jättelbalsamin	222
Hänge	<i>Myosotis stricta</i>	Värlöngalmuge	267	Jalomitähti	<i>Heracleum persicum</i>	Jättelboka	211
Hänge	<i>Viola rupestris</i>	Sandviol	378	Jalomitähti	<i>Reynoutria sachalinensis</i>	Jättelboka	309
Hänge	<i>Atthya filifera</i>	Majbräken	106	Jalomitähti	<i>Festuca trachyphylla</i>	Härdsvingel	192
Hänge	<i>Vicia cracca</i>	Kräkkräcker	373	Jalomitähti	<i>Agrostis vinealis</i>	Bergven	90

K

Hänge	<i>Dianthus barbatus</i>	Knägräs	165	Kaalivalvatti	<i>Sonchus oleraceus</i>	Kälmälke	337
Hänge	<i>Carex palustris</i>	Hänstarr	139	Kaalivalvatti	<i>Carex rhynophylla</i>	Älvstarr	141
Hänge	<i>Campanula cervicaria</i>	Skogsklocka	28	Kaalivalvatti	<i>Spergula monsonii</i>	Värspargel	340
Hänge	<i>Crepis capillaris</i>	Grönlilja	161	Kaalivalvatti	<i>Polypodium vulgare</i>	Stensöta	291
Hänge	<i>Potentilla argentea</i>	Femfingerört	293				
Hänge	<i>Cerastium triviale</i>	Silverstarr	146				

Kalliokielo	Polygonatum odoratum	Getrams	288	Kevättädyke	Veronica verna	Värveronika	371
Kalliohohokki	Silene rupestris	Beraglim	333	Kevättähtimö	Stellaria holostea	Buskstjärnblomma	343
Kalliomaksaruoho	Sedum reflexum	Stor fetknopp	329	Kevättaskuruoho	Thlaspi alpestre	Backskärvelen	350
Kalliotuhkapensas	Cotoneaster integerrimus	Oxhär	157	Kevätvillakko	Senecio vernalis	Värkorsört	329
Kalvaspippo	Luzula pallescens	Blekfryle	248		Myriophyllum verticillatum	Kranslinga	268
Kalvassara	Carex pallescens	Blekstarr	139	Kielo	Convallaria majalis	Liljekonvalje	152
Kamomillasuoni	Matricaria recutita	Kamomill	254	Kiertotatar	Fallopia convolvulus	Äkerbinda	191
Kanadankoiransilmä	Conyza canadensis	Kanadabinka	155	Kultopaju	Salix phylicifolia	Grönvide	322
Kanadanpiisku	Solidago canadensis	Kanadensisktullris	336	Kultotuhkapensas	Cotoneaster lucidus	Häckoxhär	157
Kanerva	Calluna vulgaris	Ljung	123	Kilpukka	Hydrochans morus-ranae	Dyblad	217
Kangaskeltaliekko	Diphysastrum complanatum	Plattlummer	168	Kilsepensas	Elaeagnus commutata	Silverbuske	172
Kangaskorte	Equisetum hyemale	Skavfräken	184	Kivipillike	Galeopsis speciosa	Hampdån	198
Kangasmaitikka	Melampyrum pratense	Ängskovall	257	Kissankäpälä	Antennaria dioica	Kattfot	99
Kannusuoho	Linaria vulgaris	Gulsporre	243	Kissankello	Campanula rotundifolia	Liten bläcklocka	131
Kapealehtipaju	Salix rosmarinifolia	Rosmarinvide	323	Kissankita	Chaenorhinum minus	Småsporre	146
Kapeasomankäämi	Typha angustifolia	Smalkaveldun	358	Kivikkoalvejuuri	Dryopteris filix-mas	Träjon	172
Karheanurmikka	Poa trivialis	Kärrgröe	286	Koiranheinä	Dactylis glomerata	Hundaxing	162
Karheanurmiikka	Galeopsis tetrahit	Pipdån	198	Koiranheisi	Viburnum opulus	Olvon	372
Karheanurmiikka	Calystegia sepium	Snärvinda	125	Koiranputki	Anthriscus sylvestris	Hundfloka	100
Karhunköynnös	Angelica sylvestris	Skogspipa	96	Koiranvehnä	Elymus caninus	Lundelm	176
Karhunputki	Ajuga pyramidalis	Blåsuga	91	Komealupiini	Lupinus polyphyllus	Blomsterlupin	248
Kartioakankaali	Epilobium hirsutum	Rosendunört	181	Konnanleimikki	Ranunculus sceleratus	Tiggarranunkel	308
Karvahorsma	Woodsia ilvensis	Hällebräken	378	Konnanvihvilä	Juncus bufonius	Vägtåg	230
Karvakiviyrtti	Viola hirta	Buskviol	376	Kontortamänty	Pinus contorta	Kontortatall	278
Karvaorvokki	Erigeron acer	Gråbinka	185	Koripaju	Salix viminalis	Korvide	323
Karvasallioinen	Ceratophyllum demersum	Hornsärv	146	Korpi-imarre	Thelypterus phegopteris	Hultbräken	350
Karvalehti	Ribes uva-crispa	Krusbär	311	Korpiälvejuuri	Dryopteris cristata	Granbräken	172
Karviainen	Physalis peruviana	-	277	Korpikaista	Scirpus sylvaticus	Skogssav	326
Karvaiskoiso	Juniperus communis	En	231	Korpikastikka	Calamagrostis purpurea	Brunrör	122
Kataja	Lycopodium clavatum	Mattlummer	252	Korpinurmikka	Poa remota	Storgroe	285
Katinliekko	Polygonum hydropiper	Vattenpeppar	290	Korpiorvokki	Viola epipsila	Mossviol	376
Katkeratatar	Elatine hydropiper	Slamkrypa	175	Korpisara	Carex loliacea	Repestarr	138
Katkeravesirikko	Bromus carinatus	Losta	117	Korpiorsimo	Glyceria lithuanica	Glesgröe	207
Kattara	Heracleum mantegazzianum	Kaukasisk jätteloka	211	Kotkanstipi	Matteuccia struthiopteris	Strutbräken	256
Kaukasianjättiputki	Sedum spurium	Kaukasisk fetblad	329	Kujasorsimo	Puccinellia distans	Saltgräs	297
Kaukasianmaksaruoho	Avena sativa	Havre	111	Kuljenjalka	Potentilla palustris	Kräkklöver	295
Kaura	Calendula officinalis	Ringblomma	122	Kullero	Trollius europaeus	Smörbollar	359
Kehäkukka	Pyrola media	Klockpyrola	299	Kultapiisku	Solidago virgaurea	Gullris	336
Kellotalvikki	Trifolium aureum	Gullklöver	354	Kumina	Carum carvi	Kummin	144
Kelta-apila	Abutilon theophrasti	Lindmalva	84	Kurjenkello	Campanula persicifolia	Stor bläcklocka	129
Kelta-aulio	Thalictrum flavum	Ängsruta	348	Kurjenmiekkä	Iris pseudacorus	Svärdslilja	228
Keltaängelmä	Rumex maritimus	Strandsyra	318	Kurtulehtiruusu	Rosa rugosa	Vresros	313
Keltahierakka	Lotus corniculatus	Käringtand	246	Kuusi	Picea abies	Gran	277
Keltamaite	Sedum acre	Gul fetknopp	328	Kyläkarhiainen	Carduus crispus	Krustistel	132
Keltamaksaruoho	Galium verum	Gulmåra	201	Kyläkellukka	Geum urbanum	Neljikrot	205
Keltamatara	Chelidonium majus	Skelört	147	Kyläkurjenpolvi	Ceranium pratense	Ängsnäva	202
Keltamo	Picris hieracioides	Bitterfibbla	277	Kylämaltsa	Atriplex patula	Vägmälla	111
Keltanokitkerö	Stachys annua	Gulsyska	341	Kylänurmikka	Poa annua	Vitgröe	281
Keltapähkämä	Reseda lutea	Gulreseda	308	Käenkaali	Oxalis acetosella	Harsyra	271
Keltareseda	Carex flava	Knagglestarr	137	Käenkukka	Lychnis flos-cuculi	Göckblomster	249
Keltasara	Anthemis tinctoria	Färgkulla	99				
Keltasauramo	Pyrola chlorantha	Grönpyrola	297	L			
Keltatalvikki	Anemone ranunculoides	Gulsippa	98	Lampaannata	Festuca ovina	Färsvingel	192
Keltavuokko	Euphorbia esula	Vargtörel	189	Lanttu	Brassica napus	Kålrot	117
Kenttätyräkki	Juncus conglomeratus	Knapptåg	230	Lehto-orvokki	Viola mirabilis	Underviol	377
Keräpäävihvilä	Leontodon hispidus	Sommarfibbla	240	Lehto-akileija	Aquilegia vulgaris	Akleja	100
Kesämaitiainen	Viola tricolor	Styvorsviol	378	Lehtoarho	Moehringia trinervia	Skogsnarv	260
Keto-orvokki	Potentilla anserina	Gåsört	293	Lehtohorsma	Epilobium montanum	Bergdunört	180
Ketohanhikki	Cerastium arvense	Fältarv	145	Lehtokieli	Polygonatum multiflorum	Storramms	287
Ketohärkki	Satureja acinos	Harmynta	325	Lehtokorte	Equisetum pratense	Ängsfräken	185
Ketokäenminttu	Centaurea scabiosa	Väddklint	145	Lehtokuusama	Lonicera xylosteum	Skogstry	247
Ketokaunokki	Crepis tectorum	Klofibbla	162	Lehtoleinikki	Ranunculus cassubicus	Lundranunkel	303
Ketokeltto	Artemisia campestris	Fältmalört	103	Lehtoneidonvaippa	Epipactis helleborine	Skogsknipprot	183
Ketomaruna	Dischides deltoidea	Backnejlika	169	Lehtonurmikka	Poa nemoralis	Lundgröe	281
Ketoneilikka	Fragaria arvensis	Ullört	193	Lehtopähkämä	Stachys sylvatica	Stinksyska	342
Ketotuulenlento	Veronica arvensis	Fältveronika	368	Lehtopalsami	Impatiens noli-tangere	Springkorn	224
Ketotädyke	Humulus selago	Lopplumner	216	Lehtosinijuuri	Mercurialis perennis	Skogsbingel	261
Ketunlieko	Panicum verges	Gullviva	296	Lehtosinilavva	Polemonium caeruleum	Blågull	286
Kevätesikko	Potentilla frantzii	Värfingerört	294	Lehtotähtimö	Stellaria nemorus	Lundarv	345
Keväthanhikki	Epipactis atrorubra	Nagelört	188	Lehtovirmajuuri	Valeriana sambucifolia	Flädervänderot	366
Kevätksynsimö	Epipactis atrorubra	Nagelört	188	Leskenlehti	Tussilago farfara	Hästthov	360
Kevätlehtoleinikki	Ranunculus fallax	Mellanranunkel	302	Leveasomankäämi	Typha latifolia	Bredkaveldun	361
Kevätlinnunherne	Ranunculus auricomus	Majranunkel	302	Levääkö	Scheuchzeria palustris	Myrsälting	326
Kevätlinnunsilmä	Lathyrus vernus	Värärt	237	Liereäsara	Carex diandra	Trindstarr	134
Kevätpiippo	Chrysanthemum alternifolium	Gullpudra	150				
	Equisetum palustre	Värfryle	249				

Liljekukka	Fuchsia magellanica	Sinibär	316	Mäkikauri	Arenaria serpyllifolia	Sandnary
Linnonkalanter	Lamium communis	Häskäl	233	Mäkikuisma	Epilobium collinum	Räckdånört
Linn	Leontodon officinalis	Lohkariokki	242	Mäkikiekkä	Cerastium semidecandrum	Väärä
Linn-pöytäruusukukka	Poa annua	Bergbraken	281	Mäkikattarin	Bromus hordeaceus	Luddlosta
Litaleikkä	Allium petiolatum	Laktra	92	Mäkikuiva	Avenula pubescens	Luddhavre
Litavampi	Anthriscus thaliana	Rackträ	100	Mäkikuisma	Hypericum perforatum	Alta johannesört
Litvähä	Dianthus barbatus	Sallia	168	Mäkilehtiluste	Brachypodium pinnatum	Axlösa
Litvähä-kihlänlehti	Hieracium radicans	Rutvikilla	220	Mäkilemmikki	Myosotis ramosissima	Backförgätmiger
Litvähä-kuusi	Lamium hybridum	Tikilinen	233	Mäkiminttu	Satureja vulgaris	Bergmynta
Litvähä-musta	Aquilegia vulgaris	Gall-flörken	107	Mäkiteräkki	Lychnis viscaria	Tjårblomster
Litvähä-ruusukukka	Colchicum autumnale	Madra	122	Mäkivirsi	Vicia tetrasperma	Sparvicker
Litvähä-sininen	Potentilla palustris	Kärppä	274	Mäntsä	Pinus sylvestris	Tall
Litvähä-vaalea	Masqueletia europaea	Eurolehtimä	266	Mäntysukka	Monotropa hypopitys	Tallort
Litvähä-valkoinen	Androsace repens	Angerbjörn	132	Mättösara	Carex cespitosa	Tuvstarr
Litvähä-violetti	Galium uliginosum	Sumpmära	200	N		
Litvähä-violettinen	Vicia uliginosa	Sumpvioli	370			
Litvähä-violetti	Artemisia canina	Brunnen	88			
Litvähä-violetti	Centaurea jacea	Hälsäter	143	Neidonkieli	Echium vulgare	Blåeld
Litvähä-violetti	Veronica scutellata	Dyveronika	371	Neidonruusukukka	Glaucom corniculatum	Röd hornvallmo
Litvähä-violetti	Sedum album	Kärppä	344	Nesammar	Thelypterus palustris	Kärppä
Litvähä-violetti	Erigeron annuus	Ängslilja	186	Niittymäla	Prunella vulgaris	Brunört
Litvähä-violetti	Scutellaria galericulata	Gertner	327	Niittyleinikki	Ranunculus acris	Smörblomma
Litvähä-violetti	Viola tricolor	Snöbär	346	Niittymämaarianheinä	Hieracium hirta	Älmuskgräs
Litvähä-violetti	Cassia bursapastoris	Lumme	130	Niittynurmikka	Poa pratensis	Ångsgröe
Litvähä-violetti	Pennis domestica	Plommen	296	Niittynäkelmä	Lathyrus pratensis	Ångsvial
Litvähä-violetti	Sedum album	Källeri	344	Niittysuolahaina	Rumex acetosa	Ångssyra
Litvähä-violetti	Verbena officinalis	Älskadånört	180	Nokkonen	Urtica dioica	Brännässla
Litvähä-violetti	Hieracium odorata	Myskgräs	215	Nuokkubelmikka	Melica nutans	Bergslock
				Nuokkurussokki	Bidens cernua	Nickskära
				Nuokkutalvikki	Orthilia secunda	Björkpyrola
				Nurmiherkki	Cerastium fontanum	Hönsarv
				Nurmikaurunko	Centaurea phrygia	Ångsklint
				Nurmikohokki	Silene vulgaris	Ångsglim
				Nurmilauha	Deschampsia cespitosa	Tuvtätel
				Nurmilaukka	Allium oleraceum	Backlök
				Nurmitaanen	Medicago lupulina	Humlelusern
				Nurminata	Festuca pratensis	Ångsvingel
				Nurmipippu	Luzula multiflora	Ångsfryle
				Nurmipuntarpää	Alopecurus pratensis	Ångskavle
				Nurmirolli	Agrostis capillaris	Rödven
				Nurmitatar	Polygonum viviparum	Ormot
				Nurmitädye	Veronica chamaedrys	Teveronika
				Näsiä	Daphne mezereum	Tibast
				O		
				Ohra	Hordeum vulgare	Korn
				Ohrauohe	Neslia paniculata	Korndädd
				Ojakaaali	Peplis portula	Rödlänk
				Ojakarsämä	Achillea ptarmica	Nysört
				Ojakellukka	Geum rivale	Humlelehtimä
				Ojaleinikki	Ranunculus flammula	Ältanunni
				Ojasorsimo	Glyceria fluitans	Mannagras
				Ojatädye	Veronica beccabunga	Majveronika
				Opiumiunikko	Papaver somniferum	Opiumvalti
				Oratuomi	Prunus spinosa	Slän
				Orvanmarja	Maianthemum bifolium	Ekorbar
				Orvanruusu	Rosa damalis	Nyponnos
				Orvonädye	Veronica serpyllifolia	Majveronika
				Otavalatti	Sonchus asper	Svinmälke
				P		
				Paatsama	Rhamnus frangula	Brakved
				Paimenmatara	Galium album	Stormära
				Pajuangervo	Spiraea salicifolia	Häckspirea
				Pajuasteri	Aster x salignus	Videaster
				Palavarakkau	Lychnis chalcidonica	Studentnejlika
				Palleropalpakko	Sparganium glomeratum	Gyttard igelknopp
				Pallusara	Carex globularis	Klotstarr
				Palsternakka	Pastinaca sativa	Palsternacka
				Pehmytkurjenpolvi	Ceranum molle	Mjuknäva
				Pehmytsinibaina	Holcus mollis	Lentätel
				Pehmytpilliike	Galeopsis ladanum	Mjukdan
				Peltomakki	Fumaria officinalis	Jordrök
				Peltolanhiikki	Potentilla norvegica	Norsk fingerört

Peltohatikka	<i>Spergula arvensis</i>	Åkerspärjel	340	Punapeippi	<i>Lamium purpureum</i>	Rödspister	233
Peltokanankaali	<i>Barbarea vulgaris</i>	Sommarryggen	112	Punavavikka	<i>Chenopodium rubrum</i>	Rödmilla	149
Peltokierti	<i>Convolvulus arvensis</i>	Åkervinda	152	Punavolmukka	<i>Spergularia rubra</i>	Rödnarv	340
Peltokierro	<i>Equisetum arvense</i>	Åkerfräken	182	Punaväkiä	<i>Odonites vulgaris</i>	Rödtoppa	270
Peltokurjennoikka	<i>Erodium cicutarium</i>	Skatnäva	186	Punolukka	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	Lingon	365
Peltokurjennoikka	<i>Myosotis arvensis</i>	Åkerförgätmigej	262	Punolukka	<i>Cardamine amara</i>	Bäckbrämma	132
Peltokurjennoikka	<i>Galium spurium</i>	Småsnärjmåra	200	Purovita	<i>Potamogeton alpinus</i>	Rustnate	291
Peltomata	<i>Cirsium arvense</i>	Åkertistel	151	Purjojuuri	<i>Succisa pratensis</i>	Ångsvädd	344
Pelto-ohdake	<i>Viola arvensis</i>	Åkerviol	375	Pystyhanhikki	<i>Potentilla recta</i>	Styr fingerört	295
Pelto-orvokki	<i>Linum usitatissimum</i>	Lin	244	Pystykenkäli	<i>Oxalis fontana</i>	Klövercyra	272
Peltopellava	<i>Galeopsis bifida</i>	Toppdån	198	Pystykeiholehti	<i>Sagittaria sagittifolia</i>	Pilblad	319
Peltopillike	<i>Stachys palustris</i>	Knölsyska	341	Pystykiurukannus	<i>Corydalis solida</i>	Stor nunneört	158
Peltopähkämö	<i>Anchusa arvensis</i>	Färtunga	96	Pyöreälehtikihokki	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rundslëshjär	171
Peltorasti	<i>Raphanus raphanistrum</i>	Åkerrettika	308	Pähkinäpensas	<i>Corylus avellana</i>	Hassel	199
Peltoretikka	<i>Trilepisma inodorum</i>	Baldersbrä	357	Päivänakkara	<i>Leucanthemum vulgare</i>	Priestkrage	242
Peltosaunio	<i>Anthemis arvensis</i>	Åkerkulla	99	Pölkkyruoho	<i>Arabis glabra</i>	Tornört	101
Peltosaura	<i>Thlaspi arvense</i>	Penningört	350				
Peltotaskuruoho	<i>Veronica agrestis</i>	Åkerveronika	366	R			
Peltotädyke	<i>Erysimum cheiranthoides</i>	Åkerlyggen	189	Raate	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Vattenklöver	259
Peltoukonauris	<i>Sonchus arvensis</i>	Åkermolke	336	Rahkasara	<i>Carex pauciflora</i>	Taggstarr	140
Peltovalvatti	<i>Senecio vulgaris</i>	Korsört	332	Raita	<i>Salix caprea</i>	Salg	409
Peltovilakko	<i>Vicia hirsuta</i>	Duvvicker	374	Ranta-almi	<i>Lysimachia vulgaris</i>	Strandlysing	253
Peltovirvilä	<i>Fallopia dumetorum</i>	Lövbinda	191	Rantahirvenjuuri	<i>Inula salicina</i>	Kriksla	227
Pensaikkotatar	<i>Potentilla fruticosa</i>	Tok	294	Rantakanankaali	<i>Barbarea stricta</i>	Strandlyggen	112
Pensashanhikki	<i>Solanum tuberosum</i>	Potatis	334	Rantakukka	<i>Lythrum salicaria</i>	Fackelblomster	253
Peruna	<i>Campanula glomerata</i>	Toppklocka	124	Rantaleinikki	<i>Ranunculus reptans</i>	Strandranunkel	308
Peurankeho	<i>Crepis biennis</i>	Skånefibbla	161	Rantalemmikki	<i>Myosotis laxa</i>	Sumpförgätmigej	266
Piennarkelto	<i>Tanacetum vulgare</i>	Renfana	348	Rantaluikka	<i>Eleocharis palustris</i>	Knappsväv	175
Pietyrty	<i>Lepidium rudale</i>	Gatkrassing	241	Rantamatara	<i>Galium palustre</i>	Vattenmåra	199
Pihakrassi	<i>Plantago major</i>	Grodblad	279	Rantaminttu	<i>Mentha arvensis</i>	Åkermynta	259
Piharatamo	<i>Matricaria matricarioides</i>	Gatkamomill	254	Rantanenätti	<i>Rorippa palustris</i>	Sumpkrasse	312
Pihasaunio	<i>Syringa vulgaris</i>	Syren	346	Rantanurmikka	<i>Poa palustris</i>	Sengröe	284
Pihasyreeni	<i>Polygonum aviculare</i>	Trampgräs	289	Rantanätkelmä	<i>Galium palustre</i>	Kärrvial	235
Pihatatar	<i>Stellaria media</i>	Vätarv	344	Rantapalpakko	<i>Sparanium emersum</i>	Vanlig igelknopp	338
Pihatähtimö	<i>Sorbus aucuparia</i>	Rönn	337	Rantapuntarpää	<i>Alopecurus aequalis</i>	Gulkaule	93
Pihlaja	<i>Sorbaria sorbifolia</i>	Rönnspirea	337	Rantatädyke	<i>Veronica longifolia</i>	Strandveronika	370
Pihlaja-angervo	<i>Cirsium vulgare</i>	Vägtistel	152	Rantavehna	<i>Leymus arenarius</i>	Strandtåg	242
Pikkiohdake	<i>Lactuca serriola</i>	Taggsallat	232	Rantavihvilä	<i>Juncus alpinus-articulatus</i>	Myrtåg	228
Pikkisalaatti	<i>Salix fragilis</i>	Knäckepeil	321	Rantayrtti	<i>Lycopus europaeus</i>	Strandklo	252
Pilipu	<i>Trifolium dubium</i>	Trädklöver	354	Raparperi	<i>Rheum rhabarbarum</i>	Rabarber	309
Pilkuaipila	<i>Vaccinium microcarpum</i>	Dvärgtranbär	364	Ratakrassi	<i>Lepidium densiflorum</i>	Bankrassing	241
Pikkukarpalo	<i>Gagea minima</i>	Dvärgvårlök	196	Rautamosarpio	<i>Alisma plantago-aquatica</i>	Svalting	92
Pikkukäenrieska	<i>Rhinanthus minor</i>	Ängskallra	310	Rauduskoivu	<i>Betula pendula</i>	Värtbjörk	113
Pikkulaukku	<i>Lemna minor</i>	Andmat	238	Rautanokkonen	<i>Urtica urens</i>	Etternassla	363
Pikkulimaska	<i>Galium trifidum</i>	Dvärgmåra	200	Rentohaarikko	<i>Sagina procumbens</i>	Krypnarv	318
Pikkumatara	<i>Sparganium minimum</i>	Dvärgigelknopp	338	Rentovihvilä	<i>Juncus bulbosus</i>	Löktåg	230
Pikkusuomalalta	<i>Atriplex longipes</i>	Brädmälla	106	Rentukka	<i>Calla palustris</i>	Kabbeleka	123
Pikkutakainen	<i>Artemisia minus</i>	Liten kardborre	101	Ridenlieko	<i>Lycopodium annotinum</i>	Revlumner	251
Pikkutalvikki	<i>Potamogeton berchtoldii</i>	Klotpyrola	299	Riippasara	<i>Carex magellanica</i>	Sumpstarr	138
Pikkutalvio	<i>Potamogeton berchtoldii</i>	Vintergröna	375	Rikkänenätti	<i>Rorippa sylvestris</i>	Strandkrasse	312
Pikkuvesiherne	<i>Urtica minor</i>	Dvärgblåsort	364	Rikkapalsami	<i>Impatiens parviflora</i>	Blekbalsamin	226
Pikkuvesitähti	<i>Urtica minor</i>	Smållänke	123	Rikkasinappi	<i>Sinapis arvensis</i>	Åkersenap	333
Pikkuvita	<i>Potamogeton berchtoldii</i>	Gropnate	292	Rimpivesiherne	<i>Utricularia intermedia</i>	Dybläsört	362
Piparjuuri	<i>Urtica minor</i>	Pepparrot	103	Rohtomesikkä	<i>Melilotus officinalis</i>	Sotvappling	259
Pitälehtikihokki	<i>Urtica minor</i>	Storslëshjär	170	Rohtopernaruoho	<i>Sisymbrium officinale</i>	Vägsenap	334
Pitäpääsara	<i>Urtica minor</i>	Rankstarr	136	Rohtoraunioyrtti	<i>Symphytum officinale</i>	Vallört	347
Puikkasara	<i>Carex flacca</i>	Bunkestarr	135	Rohtotädyke	<i>Veronica officinalis</i>	Arenpris	368
Pohjanlumme	<i>Najas flexilis</i>	Nordnäckros	269	Rohtovirmajuuri	<i>Valeriana officinalis</i>	Läkevänderot	365
Pohjanpunaherukka	<i>Ribes spicatum</i>	Rödvinnbär	311	Rus	<i>Secale cereale</i>	Råg	327
Poimuhierakka	<i>Rumex crispus</i>	Krussyra	317	Ruiskauonkki	<i>Centaurea cyanus</i>	Blåklint	144
Poimulehti	<i>Alchemilla vulgaris</i>	Daggkäpa	89	Ruisnikko	<i>Papaver dubium</i>	Rågvallmo	272
Pölkusara	<i>Carex brunnescens</i>	Nickstarr	133	Ruisvina	<i>Vicia villosa</i>	Luddvicker	375
Polvipuntarpää	<i>Alopecurus geniculatus</i>	Kärrkavle	95	Ruohokanukka	<i>Cornus suecica</i>	Hönsbär	157
Poppeli	<i>Populus sp.</i>	Poppel	291	Ruoholaukka	<i>Allium schoenoprasum</i>	Graslök	92
Puistolemmikki	<i>Myosotis sylvatica</i>	Skögsförgätmigej	268	Ruokaparsa	<i>Asparagus officinalis</i>	Sparris	105
Puistonenätti	<i>Rorippa armoracioides</i>	Parkfräne	311	Ruokohelpi	<i>Phalaris arundinacea</i>	Rörflen	276
Pujo	<i>Artemisia vulgaris</i>	Gräbo	105	Ruokonata	<i>Festuca arundinacea</i>	Rörsvingel	191
Pukinjuuri	<i>Pimpinella saxifraga</i>	Bockrot	278	Ruostehappomarja	<i>Berberis vulgaris</i>	Berberis	112
Pukinparta	<i>Tragopogon pratensis</i>	Ängshavrerot	353	Ruotsinpihlaja	<i>Sorbus intermedia</i>	Oxel	337
Pullosara	<i>Carex rostrata</i>	Flaskstarr	140	Ruotsinpitkäpalko	<i>Arabisopsis suecica</i>	Grustrav	100
Puna-ailakki	<i>Silene dioica</i>	Rödgylst	332	Ruotsinraunioyrtti	<i>Symphytum uplandicum</i>	Upländsk vallört	346
Puna-apila	<i>Trifolium pratense</i>	Rödklöver	355	Ruskolilja	<i>Lilium bulbiferum</i>	Brandlilja	242
Punakoiso	<i>Solanum dulcamara</i>	Besksöta	335	Rusokuusama	<i>Lonicera tatarica</i>	Rosentry	246
Punakämmeikka	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Ängsnycklar	164	Rusopajuangervo	<i>Spiraea billardi</i>	Klasespirea	340
Punalehtiruusu	<i>Rosa glauca</i>	Daggros	312	Rusuruoho	<i>Knautia arvensis</i>	Åkervädd	232
Punanata	<i>Festuca rubra</i>	Rödsvingel	192				

Lallake	<i>Rubus saxatilis</i>	Stenbär	316	Mäkinen	<i>Artemisia serpyllifolia</i>	Sandnary	
Lammakka	<i>Lactuca communis</i>	Harkkäl	233	Mäkitörmä	<i>Epilobium collinum</i>	Backdunört	103
Lampi	<i>Lactuca officinalis</i>	Lohutikka	242	Mäkitarha	<i>Cerastium semidecandrum</i>	Väärä	180
Lappajärvi	<i>Poa compressa</i>	Bergström	281	Mäkitarha	<i>Bromus hordeaceus</i>	Luddlost	146
Lappajärvi	<i>Alliaria petiolata</i>	Läkteri	92	Mäkitarha	<i>Avenula pubescens</i>	Luddhavre	119
Lappajärvi	<i>Arabis alpina</i>	Backström	100	Mäkitarha	<i>Hypericum perforatum</i>	Äiti Johannesört	112
Lappajärvi	<i>Deschampsia cespitosa</i>	Stallin	168	Mäkitarha	<i>Brachypodium pinnatum</i>	Älöst	220
Lappajärvi	<i>Hypochaeris radicata</i>	Rottbilla	220	Mäkitarha	<i>Myosotis ramosissima</i>	Backförgätmigej	118
Lappajärvi	<i>Lamium hybridum</i>	Flekkiher	233	Mäkitarha	<i>Satureja vulgaris</i>	Bergmynta	266
Lappajärvi	<i>Asplenium septentrionale</i>	Gäddbräken	107	Mäkitarha	<i>Lychnis viscaria</i>	Tjärblomster	324
Lappajärvi	<i>Salicagrostis stricta</i>	Madron	122	Mäkitarha	<i>Vicia tetrasperma</i>	Sparvicker	250
Lappajärvi	<i>Andropogon polyneurus</i>	Kärspira	274	Mäkitarha	<i>Pinus sylvestris</i>	Tall	374
Lappajärvi	<i>Mentha sylvestris</i>	Förgätmigej	266	Mäkitarha	<i>Monotropa hypopitys</i>	Tallört	279
Lappajärvi	<i>Cardamine pratensis</i>	Ängsbrämma	132	Mäkitarha	<i>Carex cespitosa</i>	Tuvstarr	263
Lappajärvi	<i>Galium uliginosum</i>	Sumpmäre	200				134
Lappajärvi	<i>Vicia uliginosa</i>	Sumpvin	379	N			
Lappajärvi	<i>Agrostis canina</i>	Brunven	88				
Lappajärvi	<i>Carex vesicaria</i>	Blåstarr	143	Neidonkieli	<i>Echium vulgare</i>	Blåeld	174
Lappajärvi	<i>Veronica scutellata</i>	Dyseronika	371	Neidonkieli	<i>Galium corniculatum</i>	Röd hornvallmo	205
Lappajärvi	<i>Veronica polyneurus</i>	Kärstjärnblomma	344	Neidonkieli	<i>Thelypteris palustris</i>	Kärbräken	349
Lappajärvi	<i>Lychnis angustifolium</i>	Ängsall	186	Nuottamäki	<i>Prunella vulgaris</i>	Brunört	296
Lappajärvi	<i>Veronica polyneurus</i>	Getnos	327	Nuottamäki	<i>Ranunculus acris</i>	Smörblomma	299
Lappajärvi	<i>Symphoricarpos albus</i>	Snöbär	346	Nuottamäki	<i>Hierochloa hirta</i>	Älvmyskgräs	215
Lappajärvi	<i>Capella hirta-pastoris</i>	Lommi	130	Nuottamäki	<i>Poa pratensis</i>	Ängsgräs	284
Lappajärvi	<i>Prunus domestica</i>	Ploomen	296	Nuottamäki	<i>Lathyrus pratensis</i>	Ängsvial	234
Lappajärvi	<i>Nelium uliginosa</i>	Kallari	344	Nuottamäki	<i>Rumex acetosa</i>	Ängssyra	316
Lappajärvi	<i>Epilobium glandulosum</i>	Älskadunört	180	Nuottamäki	<i>Urtica dioica</i>	Brännässla	362
Lappajärvi	<i>Hierochloa odorata</i>	Myskgräs	215	Nuottamäki	<i>Melica nutans</i>	Bergsslok	257

M

Mestomelo	<i>Galium boreale</i>	Jordvea	205	Nuottamäki	<i>Bidens cernua</i>	Nickskära	116
Mestomelo	<i>Dactylorhiza maculata</i>	Jungfru Marleneckla	166	Nuottamäki	<i>Orthilia secunda</i>	Björkpyrola	271
Mestomelo	<i>Epilobium angustifolium</i>	Mjölör	178	Nuottamäki	<i>Cerastium fontanum</i>	Hönsarv	145
Mestomelo	<i>Amelanchier alnifolia</i>	Bärhäggen	95	Nuottamäki	<i>Centaurea phrygia</i>	Ängsklint	145
Mestomelo	<i>Poa subcaerulea</i>	Smågräs	284	Nuottamäki	<i>Silene vulgaris</i>	Ängsglim	333
Mestomelo	<i>Lychnis viscaria</i>	Taklök	228	Nuottamäki	<i>Deschampsia cespitosa</i>	Tuvtäl	165
Mestomelo	<i>Andropogon polyneurus</i>	Havras	117	Nuottamäki	<i>Allium oleraceum</i>	Backlök	92
Mestomelo	<i>Potentilla noronensis</i>	Gulkkampi	279	Nuottamäki	<i>Medicago lupulina</i>	Hummelusern	255
Mestomelo	<i>Ranunculus baudouii</i>	Vitstjärnblomma	302	Nuottamäki	<i>Festuca pratensis</i>	Ängsvingel	192
Mestomelo	<i>Teucrium maritima</i>	Havssalting	356	Nuottamäki	<i>Luzula multiflora</i>	Ängsfryle	248
Mestomelo	<i>Potentilla noronensis</i>	Trädgård	292	Nuottamäki	<i>Alopecurus pratensis</i>	Ängskavle	95
Mestomelo	<i>Lupinus albus</i>	Älör	193	Nuottamäki	<i>Agrostis capillaris</i>	Rödven	88
Mestomelo	<i>Rubus arcticus</i>	Äkerbär	315	Nuottamäki	<i>Polygonum viviparum</i>	Ormrot	290
Mestomelo	<i>Dryopteris carthusiana</i>	Skogsbräken	170	Nuottamäki	<i>Veronica chamaedrys</i>	Teveronika	368
Mestomelo	<i>Trichomanes medium</i>	Skogsklöver	355	Nuottamäki	<i>Daphne mezereum</i>	Tibast	167
Mestomelo	<i>Commagrostis dryopteris</i>	Lökbräken	208	O			
Mestomelo	<i>Calamagrostis arundinacea</i>	Papri	120	O	<i>Hordeum vulgare</i>	Korn	216
Mestomelo	<i>Lupinus albus</i>	Skogsklöver	185	O	<i>Neslia paniculata</i>	Korndärr	269
Mestomelo	<i>Geranium sylvaticum</i>	Skogsnäva	204	O	<i>Peplis portula</i>	Rödlänk	274
Mestomelo	<i>Urtica dioica</i>	Krostäl	165	O	<i>Achillea ptarmica</i>	Nysört	85
Mestomelo	<i>Teucrium maritima</i>	Skogslind	351	O	<i>Geum rivale</i>	Humleblomma	205
Mestomelo	<i>Hieracium aurantiacum</i>	Älskadunört	214	O	<i>Ranunculus flammula</i>	Ältranunka	304
Mestomelo	<i>Melampyrum sylvaticum</i>	Skogskovall	257	O	<i>Glyceria fluitans</i>	Mannagräs	206
Mestomelo	<i>Lathyrus sylvaticus</i>	Skogsvial	236	O	<i>Veronica beccabunga</i>	Backveronica	369
Mestomelo	<i>Vicia sativa</i>	Skogsvial	378	O	<i>Papaver somniferum</i>	Opiumvalis	272
Mestomelo	<i>Rosa majalis</i>	Kanclros	313	O	<i>Prunus spinosa</i>	Slän	297
Mestomelo	<i>Teucrium europaeum</i>	Skogstjärna	353	O	<i>Maianthemum bifolium</i>	Ekorrbär	253
Mestomelo	<i>Stellaria longifolia</i>	Skogstjärnblomma	342	O	<i>Rosa dumalis</i>	Nyponros	312
Mestomelo	<i>Vicia sylvatica</i>	Skogsvicker	374	O	<i>Veronica serpyllifolia</i>	Majveronika	371
Mestomelo	<i>Sedum hybridum</i>	Säuruki löttilad	328	O	<i>Sonchus asper</i>	Svinmälke	336
Mestomelo	<i>Ranunculus ficaria</i>	Svalört	305	P			
Mestomelo	<i>Trifolium apudicum</i>	Knollvial	356				
Mestomelo	<i>Lathyrus tuberosus</i>	Brunklöver	236	Paatsama	<i>Rhamnus frangula</i>	Brakved	309
Mestomelo	<i>Helianthus annuus</i>	Svartivial	311	Paatsama	<i>Galium album</i>	Stormäre	199
Mestomelo	<i>Solanum nigrum</i>	Nattkratta	334	Paatsama	<i>Spirea salicifolia</i>	Häckspirea	341
Mestomelo	<i>Asclepias tuberosa</i>	Tuuldrava	86	Paatsama	<i>Aster salignus</i>	Videaster	109
Mestomelo	<i>Veronica myrtillus</i>	Blåbär	364	Paatsama	<i>Lychnis chalcidonica</i>	Studentnejlika	249
Mestomelo	<i>Salix myrsinifolia</i>	Svartivide	322	Paatsama	<i>Sparganium glomeratum</i>	Gyttträd igelknopp	338
Mestomelo	<i>Eleocharis acicularis</i>	Vekas	175	Paatsama	<i>Carex globularis</i>	Klotstarr	136
Mestomelo	<i>Carex lasiocarpa</i>	Dystarr	136	Paatsama	<i>Pastinaca sativa</i>	Palsternacka	274
Mestomelo	<i>Limnolobos aquaticus</i>	Äyehärrödd	243	Paatsama	<i>Ceranium molle</i>	Mjuknäva	202
Mestomelo	<i>Rubus chamaemorus</i>	Hjortron	314	Paatsama	<i>Holcus mollis</i>	Lentätel	215
Mestomelo	<i>Galium maculatum</i>	Odori	153	Paatsama	<i>Calcopsis ladanum</i>	Mjukdän	198
Mestomelo	<i>Centaurea jacea</i>	Sprangori	146	Paatsama	<i>Fumaria officinalis</i>	Jordrök	196
Mestomelo	<i>Malva moschata</i>	Myskmalva	254	Paatsama	<i>Potentilla norvegica</i>	Norsk fingerört	295

Peltoharikka	<i>Spergula arvensis</i>	Åkerspärjel	340	Punapeippi	<i>Lamium purpureum</i>	Rödplister	233
Peltoharikka	<i>Barbarea vulgaris</i>	Sommargyllen	112	Punasavikka	<i>Chenopodium rubrum</i>	Rödmälla	149
Peltoharikka	<i>Convolvulus arvensis</i>	Åkervinda	152	Punasolmukka	<i>Spergularia rubra</i>	Rödnarv	340
Peltoharikka	<i>Equisetum arvense</i>	Åkerfräken	182	Punasänkiö	<i>Odontites vulgaris</i>	Rödtoppa	270
Peltoharikka	<i>Erodium cicutarium</i>	Skatnäva	186	Puolukka	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	Lingon	365
Peltoharikka	<i>Myosotis arvensis</i>	Åkerförgätmigej	262	Purolukka	<i>Cardamine amara</i>	Bäckbräsa	132
Peltoharikka	<i>Galium spurium</i>	Småsnärjmåra	200	Purovita	<i>Potamogeton alpinus</i>	Rostnate	291
Peltoharikka	<i>Cirsium arvense</i>	Åkertistel	151	Purtojuuri	<i>Succisa pratensis</i>	Ängsvädd	344
Peltoharikka	<i>Viola arvensis</i>	Åkerviol	375	Pystyhanhikki	<i>Potentilla recta</i>	Styv fingerört	295
Peltoharikka	<i>Linum usitatissimum</i>	Ln	244	Pystykenkaali	<i>Oxalis fontana</i>	Klöversyra	272
Peltoharikka	<i>Galeopsis bifida</i>	Toppdän	198	Pystykeiholehti	<i>Sagittaria sagittifolia</i>	Pilblad	319
Peltoharikka	<i>Stachys palustris</i>	Knölsyska	341	Pystykiurunkannus	<i>Corydalis solida</i>	Stor nunneört	158
Peltoharikka	<i>Anchusa arvensis</i>	Färtunga	96	Pyöreälehtikihokki	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rundsulshär	171
Peltoharikka	<i>Raphanus raphanistrum</i>	Åkerrettika	308	Pähkinäpensas	<i>Corylus avellana</i>	Hassel	159
Peltoharikka	<i>Trigonospermum inodorum</i>	Baldersbrä	357	Päivänkakkara	<i>Leucanthemum vulgare</i>	Prästkrage	242
Peltoharikka	<i>Anthemis arvensis</i>	Åkerkulla	99	Pölkkyruoho	<i>Arabis glabra</i>	Törnört	101
Peltoharikka	<i>Thlaspi arvense</i>	Penningört	350				
Peltoharikka	<i>Veronica agrestis</i>	Åkerveronika	366	R			
Peltoharikka	<i>Erysimum cheiranthoides</i>	Åkergyllen	189	Raate	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Vattenklöver	259
Peltoharikka	<i>Sonchus arvensis</i>	Åkermolke	336	Rahkasara	<i>Carex pauciflora</i>	Taggstarr	140
Peltoharikka	<i>Senecio vulgaris</i>	Korsört	332	Raita	<i>Salix caprea</i>	Sälg	409
Peltoharikka	<i>Vicia hirsuta</i>	Duvvicker	374	Ranta-almi	<i>Lysimachia vulgaris</i>	Strandlysing	253
Peltoharikka	<i>Fallopia dumetorum</i>	Lövbinda	191	Rantahirvenjuuri	<i>Inula salicina</i>	Krissla	227
Peltoharikka	<i>Potentilla fruticosa</i>	Tok	294	Rantakanankaali	<i>Barbarea stricta</i>	Strandgyllen	112
Peltoharikka	<i>Solanum tuberosum</i>	Potatis	334	Rantakukka	<i>Lythrum salicaria</i>	Fackelblomster	253
Peltoharikka	<i>Campanula glomerata</i>	Toppklocka	124	Rantaleinikki	<i>Ranunculus reptans</i>	Strandranunkel	308
Peltoharikka	<i>Crepis biennis</i>	Skånefibbla	161	Rantalemmikki	<i>Myosotis laxa</i>	Sumpförgätmigej	266
Peltoharikka	<i>Tanacetum vulgare</i>	Renfana	348	Rantaluikka	<i>Eleocharis palustris</i>	Knappsav	175
Peltoharikka	<i>Lepidium majus</i>	Gatkrassing	247	Rantamata	<i>Galium palustre</i>	Vattenmåra	199
Peltoharikka	<i>Plantago major</i>	Grodblad	279	Rantaminttu	<i>Mentha arvensis</i>	Åkermintta	259
Peltoharikka	<i>Matricaria matricarioides</i>	Gatkamomill	254	Rantanenätti	<i>Rorippa palustris</i>	Sumpkrasse	312
Peltoharikka	<i>Syringa vulgaris</i>	Syren	346	Rantanurikka	<i>Poa palustris</i>	Sengrösa	284
Peltoharikka	<i>Polygonum aviculare</i>	Trampgräs	289	Rantanätkelmä	<i>Lathyrus palustris</i>	Kärvel	235
Peltoharikka	<i>Stellaria media</i>	Västarv	344	Rantapalpakko	<i>Sparganium emersum</i>	Vanlig igelknopp	338
Peltoharikka	<i>Sorbus aucuparia</i>	Rönn	337	Rantapuntarpää	<i>Alopecurus aequalis</i>	Gulkaule	93
Peltoharikka	<i>Sorbaria sorbifolia</i>	Rönnspirea	337	Rantatädyke	<i>Veronica longifolia</i>	Strandveronika	370
Peltoharikka	<i>Cirsium vulgare</i>	Vägstistel	152	Rantavehna	<i>Leymus arenarius</i>	Strandtåg	242
Peltoharikka	<i>Lactuca serriola</i>	Taggsallat	232	Rantavihvilä	<i>Juncus alpinoarticulatus</i>	Myrtåg	228
Peltoharikka	<i>Salix fragilis</i>	Knäckepeil	321	Rantayrtti	<i>Lycopus europaeus</i>	Strandklö	252
Peltoharikka	<i>Trifolium dubium</i>	Trädklöver	354	Rantaperi	<i>Rheum rhubarbarum</i>	Rabarber	309
Peltoharikka	<i>Vaccinium microcarpum</i>	Dvärgtranbär	364	Ratakraasi	<i>Lepidium densiflorum</i>	Bankkrassing	241
Peltoharikka	<i>Gagea minima</i>	Dvärgvärlök	196	Ratamosarpio	<i>Alisma plantago-aquatica</i>	Svalting	92
Peltoharikka	<i>Rhynanthus minor</i>	Ängskallra	310	Rauduskoivu	<i>Betula pendula</i>	Värbjörk	113
Peltoharikka	<i>Lemna minor</i>	Ändmat	238	Rautanokkonen	<i>Urtica urens</i>	Ettternassla	363
Peltoharikka	<i>Galium trihidum</i>	Dvärgmåra	200	Rentoharikko	<i>Sagina procumbens</i>	Kryppnarv	318
Peltoharikka	<i>Sparganium angustifolium</i>	Dvärgigelknopp	338	Rentovihvilä	<i>Juncus bulbosus</i>	Loktåg	230
Peltoharikka	<i>Artemisia leucophylla</i>	Brädmälla	106	Rentukka	<i>Caltha palustris</i>	Kabbekka	123
Peltoharikka	<i>Artemisia maritima</i>	Liten kardborre	101	Riidenlieko	<i>Lycopus annuus</i>	Revlumner	251
Peltoharikka	<i>Plantago lanceolata</i>	Klotpyrola	299	Riippasara	<i>Carex magellanica</i>	Sumpstarr	138
Peltoharikka	<i>Viola sibirica</i>	Vintergröna	375	Rikkanenätti	<i>Rorippa sylvestris</i>	Strandkrasse	312
Peltoharikka	<i>Urtica dioica</i>	Dvärgbläsört	364	Rikkapalsami	<i>Impatiens parviflora</i>	Blekalsamin	226
Peltoharikka	<i>Calluna vulgaris</i>	Smälänke	123	Rikkasinappi	<i>Sinapis arvensis</i>	Åkersenap	333
Peltoharikka	<i>Prunella vulgaris</i>	Gropnate	292	Riippasara	<i>Utricularia intermedia</i>	Dybläsört	362
Peltoharikka	<i>Artemisia rusticana</i>	Pepparrot	103	Riippasara	<i>Melilotus officinalis</i>	Sotvappling	259
Peltoharikka	<i>Dryas octopetala</i>	Storsulshär	170	Riippasara	<i>Sisymbrium officinale</i>	Vägsenap	334
Peltoharikka	<i>Carex lasiocarpa</i>	Rankstarr	136	Riippasara	<i>Symphitum officinale</i>	Vallört	347
Peltoharikka	<i>Carex flacca</i>	Bunkestarr	135	Riippasara	<i>Veronica officinalis</i>	Arenpris	368
Peltoharikka	<i>Nymphaea candida</i>	Nordnäckros	269	Riippasara	<i>Valeriana officinalis</i>	Lakevänderot	365
Peltoharikka	<i>Ribes spicatum</i>	Rödvinnbär	311	Riippasara	<i>Secale cereale</i>	Råg	327
Peltoharikka	<i>Rumex crispus</i>	Krussyra	317	Riippasara	<i>Centaurea cyanus</i>	Blåklint	144
Peltoharikka	<i>Alchemilla vulgaris</i>	Daggkäpa	89	Riippasara	<i>Papaver dubium</i>	Rågvallmo	272
Peltoharikka	<i>Carex brunnescens</i>	Nickstarr	133	Riippasara	<i>Vicia villosa</i>	Luddvicker	375
Peltoharikka	<i>Alopecurus geniculatus</i>	Kärkavle	95	Riippasara	<i>Cornus suecica</i>	Hönsbar	157
Peltoharikka	<i>Populus sp.</i>	Poppel	291	Riippasara	<i>Allium schoenoprasum</i>	Gräslök	92
Peltoharikka	<i>Myosotis sylvatica</i>	Skogsförgätmigej	268	Riippasara	<i>Asparagus officinalis</i>	Sparis	105
Peltoharikka	<i>Rorippa armoracoides</i>	Parkfräne	311	Riippasara	<i>Phalaris arundinacea</i>	Rorflen	276
Peltoharikka	<i>Artemisia vulgaris</i>	Gräbo	105	Riippasara	<i>Festuca arundinacea</i>	Rörsvingel	191
Peltoharikka	<i>Pimpinella saxifraga</i>	Bockrot	278	Riippasara	<i>Berberis vulgaris</i>	Berberis	112
Peltoharikka	<i>Tragopogon pratensis</i>	Ängshavrerot	353	Riippasara	<i>Sorbus intermedia</i>	Oxel	337
Peltoharikka	<i>Carex rostrata</i>	Flaskstarr	140	Riippasara	<i>Arabidopsis suecica</i>	Grustrav	100
Peltoharikka	<i>Silene dioica</i>	Sköglöst	332	Riippasara	<i>Symphitum uplandicum</i>	Upländsk vallört	346
Peltoharikka	<i>Trifolium pratense</i>	Rödklöver	355	Riippasara	<i>Lilium bulbiferum</i>	Brandlilja	242
Peltoharikka	<i>Solanum dulcamara</i>	Besksöta	335	Riippasara	<i>Lonicera tatarica</i>	Rosentry	246
Peltoharikka	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Ängsnycklar	164	Riippasara	<i>Spiraea billardii</i>	Klasespirea	340
Peltoharikka	<i>Rosa glauca</i>	Daggros	312	Riippasara	<i>Knautia arvensis</i>	Åkervädd	232
Peltoharikka	<i>Festuca rubra</i>	Rödsvingel	192				

[illegible]

Vuorijalava
Vuorikaunokki
Vuorimänty

<i>Ulmus glabra</i>	Alm	362
<i>Centaurea montana</i>	Bergklint	144
<i>Pinus mugo</i>	Bergtall	78

Y

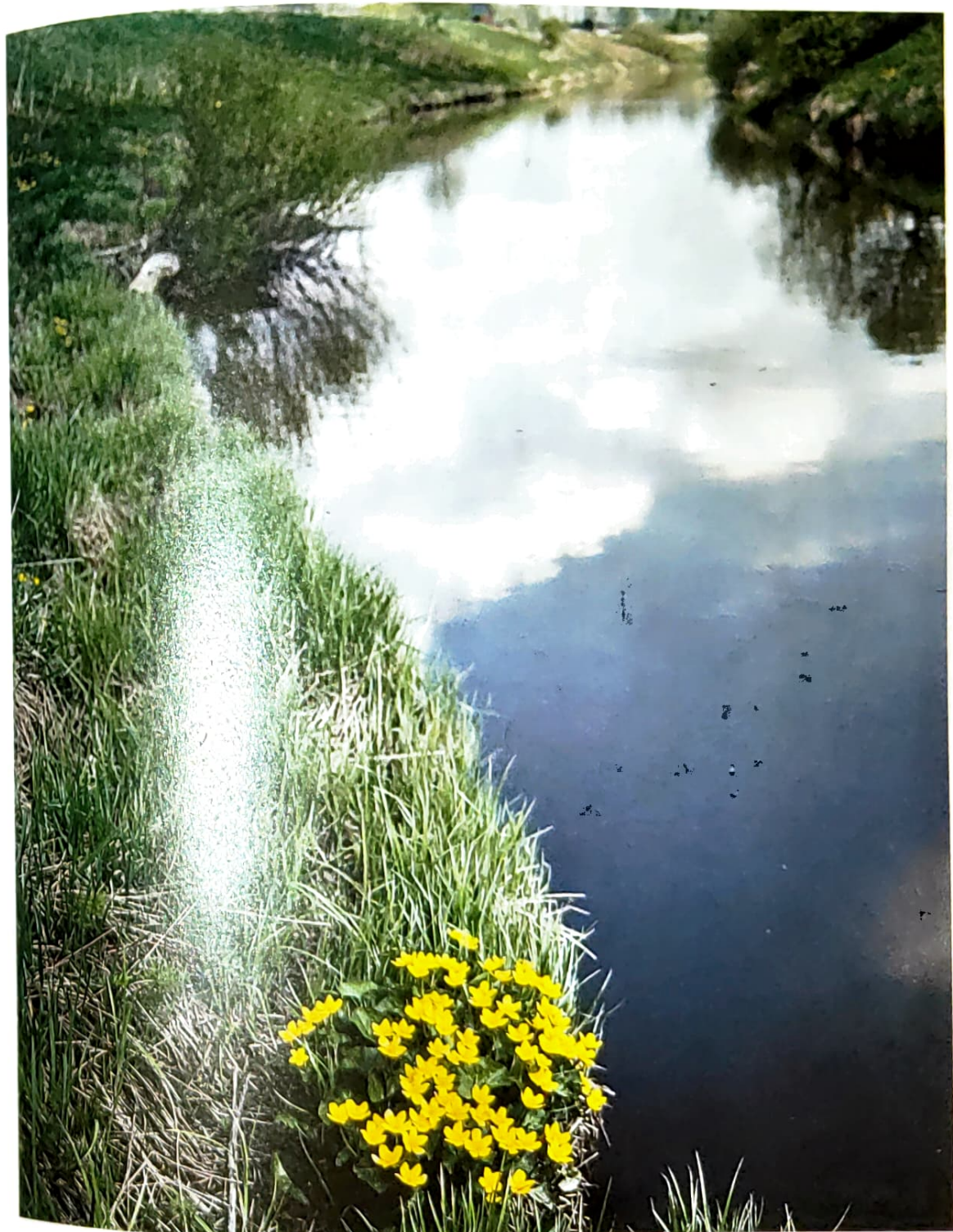
Yövilkka

<i>Goodyera repens</i>	Knärot	09
------------------------	--------	----

Ä

Äimäsara

<i>Carex dioica</i>	Nälstarr	135
---------------------	----------	-----

PIHTAKUUSI (*Abies sibirica*) Pichtagran * Siberian Fir

Heimo: Mäntykasvit
(*Pinaceae*)

Frekvenssi: 0,8 % (2/246)
Alkuperä: 4

Kasvupaikkakoodit (2):
MMUU: 50,0 %
PUUT: 50,0 %

Levinneisyys Suomessa: istutettu koristekasvi

KELTA-AULIO (*Abutilon theophrasti*) Lindmalva * Chingma Abutilon

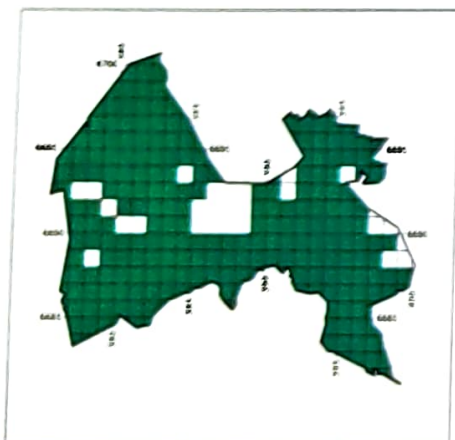
Heimo: Malvakasvit
(*Malvaceae*)

Frekvenssi: 0,4 % (1/246)
Alkuperä: 4

Kasvupaikkakoodit (1):
PELT 100 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

VAAHTERA (*Acer platanoides*) Lönn * Norway Maple

Heimo: Vaahterakasvit
(*Aceraceae*)

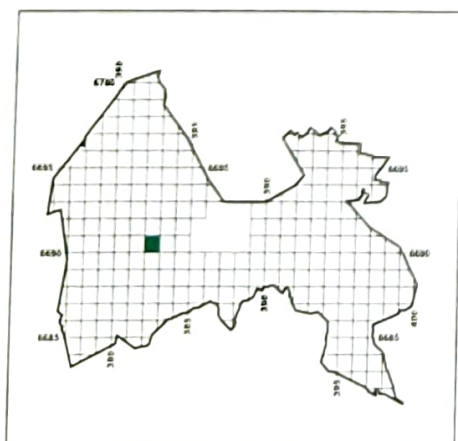
Frekvenssi: 93,5 %
(230/246)

Alkuperä: 1

Kasvupaikkakoodit (348):
MLEH 23,9 %
MLKA 12,4 %
MTKA 11,6 %
LMAA 15,2 %
MMUU 35,2 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

TATAARIVAAHTERA (*Acer tataricum*) Rysk lönn * Tatarian Maple

Heimo: Vaahterakasvit
(*Aceraceae*)

Frekvenssi: 0,4 %
(1/246)

Alkuperä: 4

Kasvupaikkakoodit (1):
LMAA 100 %

Levinneisyys Suomessa: istutettu koristekasvi

SIANKÄRSÄMÖ (*Achillea millefolium*) Rölleka * Yarrow

Heimo: Asterikasvit
(*Asteraceae*)
Frekvenssi: 98,8 %
(243/246)
Alkuperä: 2

Kasvupaikkakoodit (435):
LMAA 40,2 %
NIIT 33,6 %
JOUT 6,4 %
PELT 4,4 %
LMET 2,8 %
Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

OJAKÄRSÄMÖ (*Achillea ptarmica*) Nysört * Sneezewort

Heimo: Asterikasvit
(*Asteraceae*)
Frekvenssi: 97,2 %
(239/246)
Alkuperä: 3

Kasvupaikkakoodit (436):
LMAA 34,9 %
NIIT 28,7 %
ROJA 9,9 %
JOUT 6,4 %
PELT 3,9 %
Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

AITOUKONHATTU (*Aconitum napellus*) Stormhatt * Monk's-hood

Heimo: Leinikkikasvit
(*Ranunculaceae*)
Frekvenssi: 0,4 % (1/246)
Alkuperä: 4

Kasvupaikkakoodit (1):
NIIT 100 %

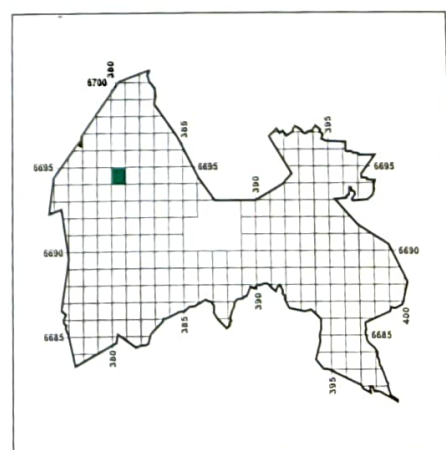
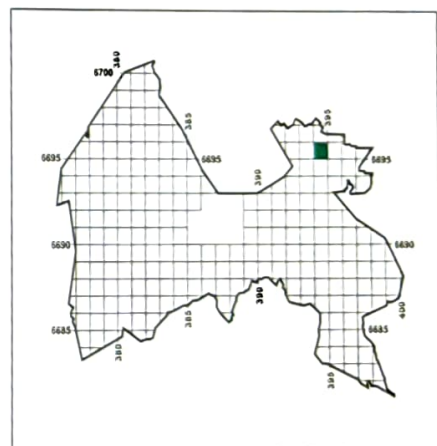
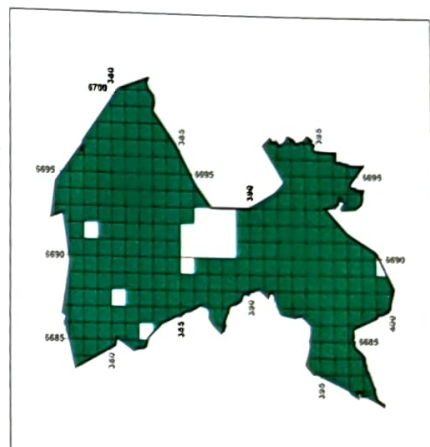
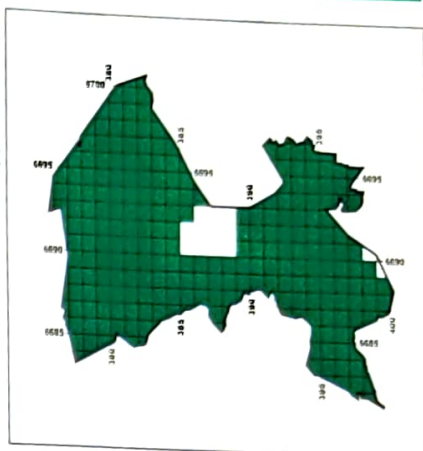
Levinneisyys Suomessa: istutettu koristekasvi

TARHAUKONHATTU (*Aconitum variegatum*) Brokig stormhatt * Variegated Monk's-hood

Heimo: Leinikkikasvit
(*Ranunculaceae*)
Frekvenssi: 0,4 % (1/246)
Alkuperä: 4

Kasvupaikkakoodit (1):
MLEH 100 %

Levinneisyys Suomessa: istutettu koristekasvi

MUSTAKONNANMARJA (*Actaea spicata*)

Trollduva * Baneberry

Helmo: Leinikkikasvit

(*Ranunculaceae*)

Frekvenssi: 19,5 %

(48/246)

Alkuperä: 1

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Kasvupaikkakoodit (55):

MLEH 60,0 %

MLKA 21,8 %

RJOK 5,5 %

RPUR 5,5 %

MTKA 3,6 %

TESMAYRTTI (*Adoxa moschatellina*)

Myskört * Moschatel

Mustakonnanmarja (Actaea spicata)

TESMAYRTTI

Adoxa moschatellina

Myskört * Moschatel

Tesmayrtti kuuluu lehdon pienimpiin ja huomaamattomimpiin kevätkukkijoihin. Vähän tulitikkua pidemmässä kasvissa erikoisinta on kukinto. Se kehittyy varren päähän omalaatuisiksi sykeröksi, johon on kiinnittynyt eri suuntiin avautuvia kukkia. Melko harvat yksilöt näyttävät kukkivan tiheässäkin tesmayrttikasvustossa. Yleensä kolmiosisaiset, liuskaiset lehdet peittävät kasvupaikan tiheänä peiteenä. Tiuhojen kasvustojen syntyn vaikuttavat juurakon rönsyt.

Harva lienee nähnyt tesmayrttiä hedelmästeella. Hedelmä, on oudon kookas vihreä marja, joka säilyy kukkien alunperin muodostamassa sykerössä. Tällainen marjasto on hennolle kasville aivan liian raskas ja varsi taipuukin maahan asti niiden painosta. Mitä tesmayrtin marjoille sitten tapahtuu, näyttää olevan hämärän peitossa. Koko kasvin kuivuu jo useinkin keskikesällä. Toisaalta Vantaaltakin on löytynyt uusia kasvupaikkoja vielä heinäkuun alkupuolella eikä tesmayrteissä ollut havaittavissa merkkiäkään kuivumisesta.

Tesmayrtti on lehtokasvi, mutta lehdon sisällä sillä näydetä olevan oma paikkansa. Sitä kasvaa usein siinä kohdassa, missä on vanha varisee männyn tai kuusen lehtolasia eli käytännössä mainittujen puiden alla. Aika monet kasvupaikat ovat jokikäytävissä, mm. Keravanjoen varressa Koivukylän pelloilla olevassa metsäsaarekkeessa, Vantaankosken alapuolella, Lepsämäntien mutkan lehdossa ja Mustakoskella. Yllättäen tesmayrttiä löytyi myös Riipilästä Vantaanjoen var-

ressa olevan siirtolohkareen päältä. Jokikäytävien ulkopuolella tesmayrttiä kasvaa mm. Mustavuorella ja Viinikanmetsän lehdossa.

Kuten niin moni muukin hento lehtokasvi, ei tesmayrttikään kestä tallautusta. Kasvuston sisällä ei pidä koskaan kävellä. Tätä omalaatuisia lehtokasvia onkin parasta tarkastella sopivasti kasvuston ulkopuolelta, mikäli sellaisen onnistuu keväisestä lehdosta löytämään.

Moschatel is a slender, spring-flowering plant in herb-rich forests.

Erect, about 10 cm high stems rise from creeping rhizome. The stands are usually dense. The terminal inflorescence consists of 5 flowers. Moschatel is the only species of genus Adoxa, which is the only genus in the family Adoxaceae.

Moschatel is a demanding species. The best herb-rich forests, like Mustavuori and Vestra, are among the localities where Moschatel exists. It also grows in river corridors. Several new localities were found during the systematic mapping.

LAJIPROFIILI

Heimo: Tesmayrttikasvit
(Adoxaceae)

Frekvenssi: 4,1 % (10/246)

Alkuperä: 1

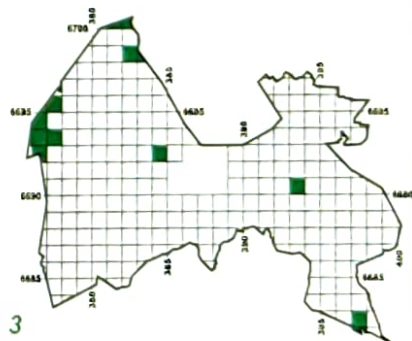
Kasvupaikkakoodit (10):

MLEH	70,0 %
MLKA	10,0 %
MMUU	10,0 %
RPUR	10,0 %

Levinneisyys Suomessa: 1 2 3

4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

16 17 18 19 20

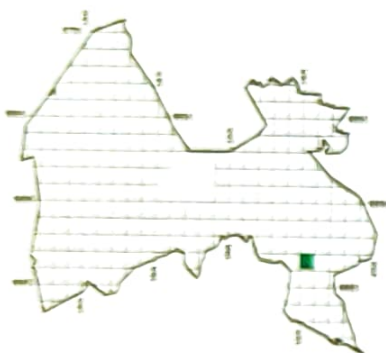
VUOHENPUTKI (*Aegopodium podagraria*) Kirskaal * Goutweed

Heimo: Sarjakukkaiskasvit (Apiaceae)
 Frekvenssi: 98,4 % (242/246)
 Alkuperä: 1

Kasvupaikkakoodit (505):
 NIIT 23,6 %
 LMAA 20,4 %
 MLEH 15,6 %
 MLKA 8,9 %
 RJOK 6,7 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

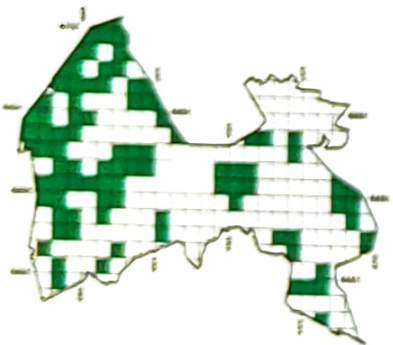

HEVOSKASTANJA (*Aesculus hippocastanum*) Hästkastanj * Horse-Chestnut

Heimo: Hevoskastanjakasvit (Hippocastanaceae)
 Frekvenssi: 0,4 % (1/246)
 Alkuperä: 4

Kasvupaikkakoodit (1):
 MLKA 100 %

Levinneisyys Suomessa: istutettu koristekasvi

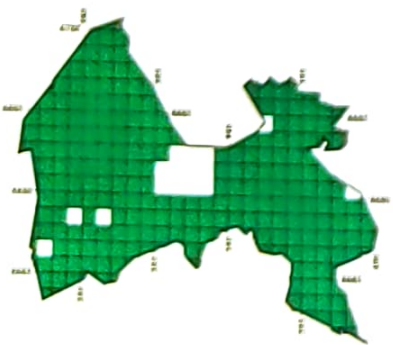
LUHTARÖLLI (*Agrostis canina*) Brunven * Brown Bent-Grass

Heimo: Heinäkasvit (Poaceae)
 Frekvenssi: 36,6 % (90/246)
 Alkuperä: 1

Kasvupaikkakoodit (114):
 SKOR 25,4 %
 ROJA 18,4 %
 LMET 12,3 %
 VOJA 8,8 %
 LMAA 6,1 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

NURMIRÖLLI (*Agrostis capensis*) Rödven * Common Bent-Grass

Heimo: Heinäkasvit (Poaceae)
 Frekvenssi: 98,0 % (241/246)
 Alkuperä: 1

Kasvupaikkakoodit (497):
 NIIT 30,0 %
 LMAA 28,8 %
 MLKA 7,2 %
 MTKA 6,8 %
 KALL 4,8 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

ISORÖLLI (*Agrostis gigantea*) Storven * Common Bent-grass

Heimo: Heinäkasvit
(Poaceae)
Frekvenssi: 33,3 %
(82/246)
Alkuperä: 1

Kasvupaikkakoodit (91):	
LMAA	31,9 %
NIIT	23,1 %
ROJA	14,3 %
RJOK	8,8 %
PELT	5,5 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

RÖNSYRÖLLI (*Agrostis stolonifera*) Krypven * Creeping Bent-grass

Heimo: Heinäkasvit
(Poaceae)
Frekvenssi: 70,3 %
(173/246)
Alkuperä: 1

Kasvupaikkakoodit (249):	
ROJA	24,5 %
VOJA	13,3 %
LMAA	12,9 %
RJOK	11,6 %
RPUR	8,4 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

JÄYKKÄRÖLLI (*Agrostis vinealis*) Bergven * Brown Bent-grass

KARTIOAKANAALI (*Ajuga pyramidalis*) Blåstjärna * Pyramidal Bugle

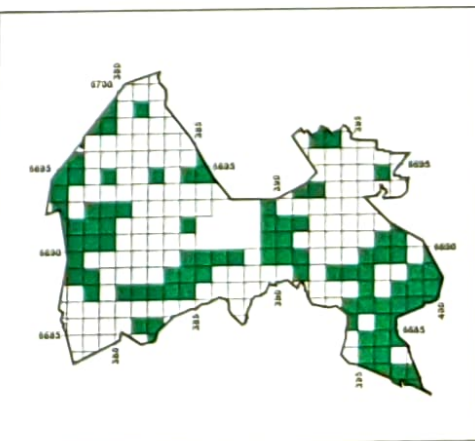
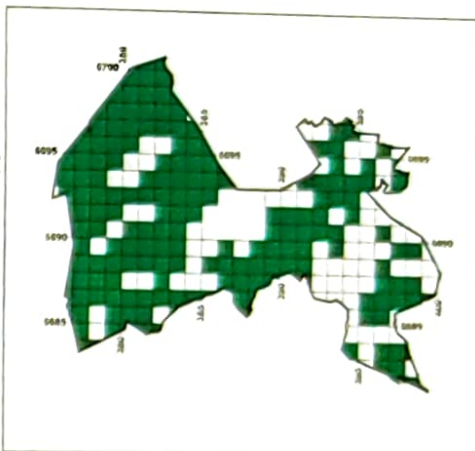
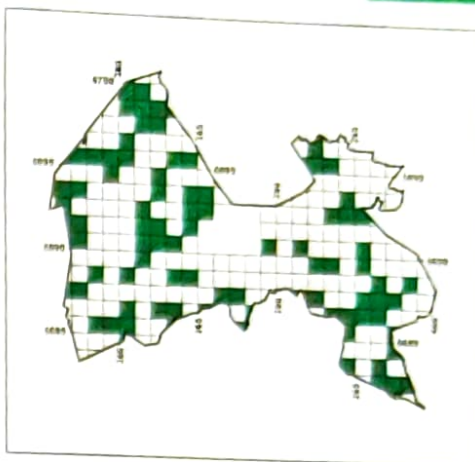
POIMULEHTI (*Alchemilla vulgaris*) Daggkåpa * Lady's-Mantle

Heimo: Ruusukasvit
(Rosaceae)
Frekvenssi: 94,7 %
(233/246)
Alkuperä: 2

Kasvupaikkakoodit (382):	
NIIT	36,6 %
LMAA	28,5 %
MLEH	4,7 %
JOUT	4,2 %
MMUU	4,2 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

JÄYKKÄRÖLLI

Agrostis vinealis

Bergven * Brown Bent-grass

Vantaan kalliokasvillisuutta voi perustellusti pitää heikosti kehittyneenä. Muuhun johtopäätökseen ei juuri voi tulla ainakaan Itä-Vantaan kallioiden perusteella. Kallhopahastumista ei Vantaalla ole puutetta, niillä menestyvistä kasveista sen sijaan on. Niukkuuteen vaikuttaa toisaalta kasvien karmalta kovin epäsuotuisa kallioperä, toisaalta monien kallioiden kuluneisuus. Osavaikutusta saattaa olla etenkin Itä-Vantaalle ajautuvista ilmansaasteista. Monet kalliot näyttävät kerta kaikkiaan happopestyiltä ja elottomilta. Monet esimerkiksi liuskevyöhykkeiden kalliolla itsestäänselvyyksinä pidettävät kalliokasvit ovat yllättävän harvinaisia Vantaalla.

Vantaan kalliokasveista yleisimmän kuuluu jäykkärölli. Muiden kuin kasviharrastajien silmissä jäykkärölli näyttää yhdeltä heinältä muiden joukossa. Monet ovat varmaankin saaneet jäykkärölliin omakohtaistakin kosketusta esimerkiksi istumalla sen päälle jollakin lajin useista kasvupaikoista.

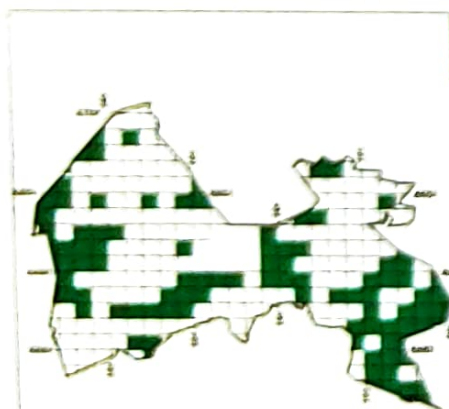
Epäilemättä jäykkärölliin tunnistaminen edellyttää perehtyneisyyttä kasveihin, mutta lähempi tarkastelu pahastaa muutamia selviä tuntomerkkejä. Rölliin tapaan kukinnon perusosa eli tähkylä on yksikukkainen, mistä syystä se on myös kooltaan aika pieni. Vielä tarkemmin katsottaessa voidaan havaita, että kussakin tähkylässä on vihne eli ohut piikkimäinen lisäke. Kun vielä huomataan, että koko mätäs on väriltään hieman sinivihreä, onkin jo hyvät mahdollisuudet osua oikeaan. Lisätuntemerkkejä löytyy vielä maarönsyistäkin.

Jäykkärölliä kasvaa noin joka kolmannella Vantaan kartoitusruudulla. Varsinkin laajemmilla kalliopaljastumilla sen löytää melko varmasti. Kovin monia seuralaisia sillä ei Vantaan kalliolla ole. Eräs tavallisimmista on kalliokatikka (*Spergula morisonii*).

Jäykkärölliin levinneisyysalue Suomessa on kaksiosainen. Runsaimmillaan se on etelärannikon tuntumassa kuivilla kalliolla. Uuden-

maan pohjoispuolella sitä tavataan enää hyvin vähän. Toinen levinneisyysalue sijaitsee Lapissa ja kasvupaikat ovat aivan erilaisia: jokivarsien rantasoraikoita.

Brown Bent-grass is one of the most common plants on rock outcrops. Some botanical training is necessary to identify it among other grasses, but the blue-green colour and spikelets with awns are useful characters. The rock flora of Vantaa is not well developed. Main reasons are the very hard, nutrient-poor rock types and trampling by people. The nutrient requirements of Brown Bent-grass are low and as a tufted grass it is also quite trampling resistant. The Brown Bent-grass is relatively common in northernmost Finland, but rare elsewhere. It occurs again in northern Finland, but in a different habitat.

LAJIPROFIILI

Heimo	Heinäkavvit
	(Poaceae)
Frekvenssi	36,6 % (90/246)
Alkuperä	1
Kasvupaikkakoodit (95):	
KALL	92,6 %
LMAA	6,3 %
NIIT	1,1 %

Levinneisyys Suomessa 1 2 3
4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
16 17 18 19 20

KARTIOAKANKAALI

Ajuga pyramidalis

Blåsuga * Pyramidal Bugle

Kukkivaa kartioakankaalia ei juuri voi sekoittaa mihinkään muuhun kasviin, mutta varsin usein se ei kukki. Silloin se jää helpommin huomaamatta. Kartioakankaalilla on maanmyötäinen lehtiruusuke, joka muodostuu karvaisista ja vastapuikeista lehdistä. Kukkivilla yksilöillä kohoa lehtien keskeltä noin 20 cm korkea varsi, jonka yläosassa on tumman sinipunaisia tukilehtiä ja vaaleamman sinisiä kukkia. Kartioakankaali kukkii melko aikaisin, touko- ja kesäkuussa. Ruusukeaste saattaa kestää useita vuosia.

Kartioakankaali on eteläinen laji, jonka levinneisyyden painopistealueisiin Uusimaa kuuluu. Kartioakankaali saattaa olla yleisimmillään juuri Uudellamaalla. Vantaallakaan se ei ole harvainen, mutta siitä huolimatta sitä ei oleen löydy varta vasten hakemalla. Vaikka alue näyttäisi kartioakankaalille sopivalta, saattaa se silti puuttua. Useimmiten kartioakankaalin löytää sattumalta. Eri huomaamaan ruusukkeen polun varrella tai lehdossa. Ihmiset tallaavat jatkuvasti usein kartioakankaaleja, niin luonteenomaisia polunvarsikasvupaikat sille ovat. Kerrankin kyse on myös kasvista, joka ei ainakaan pienestä tallauksesta kärsi. Polkujen suosioon kasvupaikkoina on muukin selitys, sillä kartioakankaalin hedelmät ovat muurahaisten suosiossa. Eräät kasvit ovat nimenomaan sopeutuneet muurahaisten avulla tapahtuvaan leviämiseen. Vaikka muurahaiset kuljettavat haluamiaan hedelmiä pesäänsä, jää niitä aina matkan varrellekin ja näin kasvi leviää uusille kasvupaikoille.

Metsäpolkuja käyttävät myös muurahaiset.

Vantaalla kartioakankaalia kasvaa hajanaisesti eri puolilla kaupunkia, mutta ei missään kovin runsaasti. Aivan keskusseuduista se karttaa, joten levinneisyyskuva on kaupunkipakoinen. Melko runsaasti kartioakankaalia kasvaa Rekolan suuralueella Keravanjoen itärannalla Matarinkosken kohdalla. Siellä kasvi on leviittänyt myös jokivarren tiheään vesaikkoon. Jostain syystä laji ei näytä viihtyvän Luoteis-Vantaalla, missä sopivilta vaikuttavia kasvupaikkoja olisi runsaasti. Metsän harventaminen näyttää hyödyttävän kartioakankaalia lisääntyneen valon vuoksi.

appendage,elaiosome, that ants like to eat. When fruits are carried to the ant's nests, some fruits fall along their paths. The Pyramidal Bugle is not very common, but it is relatively frequent in some spruce forests in eastern Vantaa. It also occurs on meadows and in new forests that develop on abandoned agricultural fields.

Kuva sivulla 126.
Fig. page 126.

Pyramidal Bugle is a conspicuous plant when flowering, but not so easy to detect when the vegetative rosettes are only present. It grows frequently along paths used by man and ants. Of these two, the ants may be more useful for the plant. The fruits have a special

LAJIPROFILI

Heimo: Huulikukkaiskasvit (Lamiaceae)

Frekvenssi: 17,1 % (42/246)

Alkuperä: 2

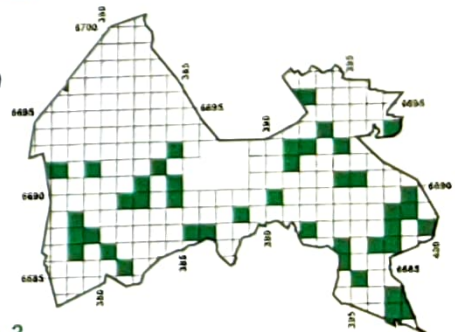
Kasvupaikkakoodit (45):

MLEH	22,2 %
MLKA	20,0 %
NIIT	17,8 %
MMUU	8,9 %
MTKA	8,9 %

Levinneisyys Suomessa: 1 2 3

4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

16 17 18 19 20

RATAMOSARPIO (*Alisma plantago-aquatica*) Svalting * Water-Plantain

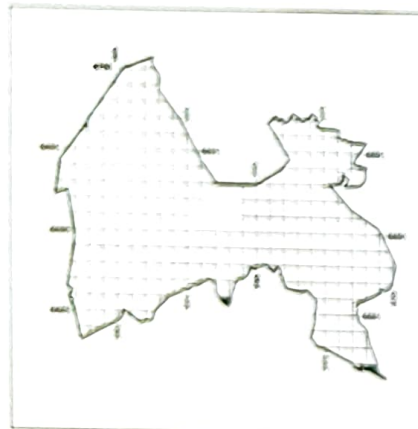
Heimo: Sarpiokasvit	Kasvupaikkakoodit (261):
(<i>Alismataceae</i>)	VOJA
Frekvenssi: 82,5 % (1/246)	ROJA
Alkuperä: 1	RJOK
	VLAM
Levinneisyys Suomessa:	VJOK
	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

LITULAUKKA (*Alliaria petiolata*) Löktrav * Garlic Mustard

Heimo: Ristikukkaiskasvit	Kasvupaikkakoodit (5):
(<i>Brassicaceae</i>)	LMAA
Frekvenssi: 2,0 % (5/246)	MLEH
Alkuperä: 3	MMUU

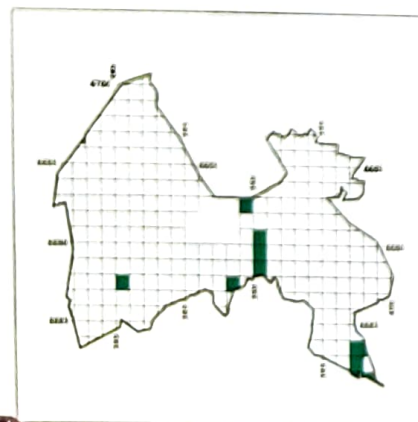
Levinneisyys Suomessa:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

NURMILAUKKA (*Allium oleraceum*) Backlök * Field Garlic

Heimo: Laukkakasvit	Kasvupaikkakoodit (2):
(<i>Alliaceae</i>)	KALL
Frekvenssi: 0,8 % (2/246)	RJOK
Alkuperä: 2	

Levinneisyys Suomessa:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

RUOHOLAUKKA (*Allium schoenoprasum*) Gräslök * Chives

Heimo: Laukkakasvit	Kasvupaikkakoodit (10):
(<i>Alliaceae</i>)	KALL
Frekvenssi: 3,7 % (9/246)	NIIT
Alkuperä: 1	JOUT
	MUUK
	PUUT

Levinneisyys Suomessa:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Ruoholaukka
(*Allium schoenoprasum*)

Peltorasti (*Anchusa arvensis*)

TERVALEPPÄ (*Alnus glutinosa*) Klibbal * Alder

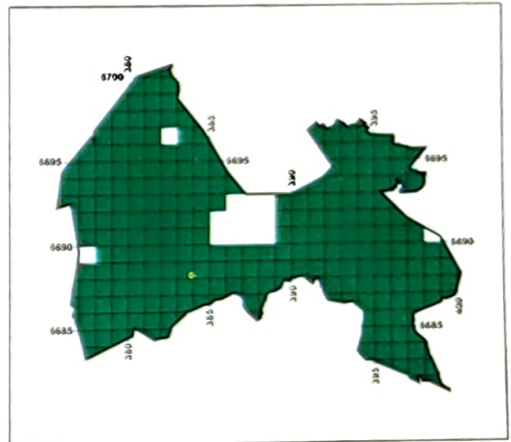
HARMAALEPPÄ (*Alnus incana*) Gråal * Grey Alder

Heimo: Koivukasvit
(*Betulaceae*)
Frekvenssi: 97,6 %
(240/246)
Alkuperä: 1

Kasvupaikkakoodit (494):
MTKA 18,8 %
MLKA 17,6 %
MLEH 15,2 %
LMAA 13,4 %
RJOK 9,5 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

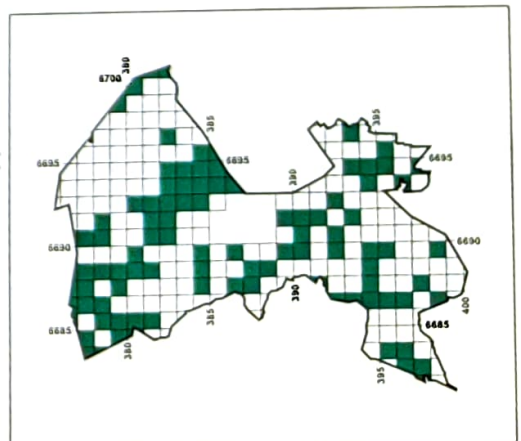
RANTAPUNTIPÄÄ (*Alopecurus aequalis*) Gulkavie * Orange Fox-Tail

Heimo: Heinäkasvit
(*Poaceae*)
Frekvenssi: 35,4 %
(87/246)
Alkuperä: 1

Kasvupaikkakoodit (105):
ROJA 23,8 %
VOJA 21,9 %
LMAA 19,0 %
PELT 6,7 %
JOUT 4,8 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

TERVALEPPÄ

Alnus glutinosa

Klibbal * Alder

Suomessa kasvaa kaksi leppälajia. Niistä harmaaleppä (*Alnus incana*) on Vantaalla käytännössä joka ruudun laji, kun taas tervaleppää kasvaa joka toisella ruudulla. Tervaleppä on helppo erottaa harmaaleppästä. Joissakin kielissä tervaleppän nimi on "musta leppä", mikä viittaa sen tummaan kaaraan. Lehdettömänäkin tervaleppä on helppo tuntea. Etenkin vanhat tervalepät ovat tukevia, jyrkvaokaisia puita, jotka voivat etäältä näyttää jopa tammilta. Lepät on helppo erottaa lehtien perusteella. Tervaleppän lehdet ovat kiiltävät, muodoltaan pyöreähköt ja jokseenkin kaljut.

Tervalepällä on yleensä enemmän merkitystä maisemapuuna kuin harmaalepällä. Vantaalla esimerkiksi Koivukylänväylän eteläpuoliset kookkaat tervalepät Keravanjoen pienissä koskipaikoissa jäsentävät peltoaukeaa ja osoittavat joen kulukohdan. Myös Kirkonkylänkosken tervaleppä on olennainen osa maisemaa samoin kuin yksittäiset tervalepät jokivarressa kosken yläpuolella. Keski-Euroopassa tervaleppää käytetään yleisesti puistopuuna ja meilläkin se korvautuu monien ulkomaiset puulajit.

Vaikka jokivarsien tervalepät näkyvät kauas maisemassa, ovat tervaleppä varsinaisia kasvupaikkoja Vantaalla korvet. Korpien rakentamiseen kuuluvat tervaleppämättäät, joihin usein iskostuu muitakin puulajeja. Mättäät ovat seurausta tyvi- vesojen kasvusta ja rungon alaosa- sta kehittyvistä uusista juurista. Vanhan rungon lahotessa uusia runkoja on jo kasvamassa samasta mättästä. Samassa mättäässä voi siten olla useita runkosukupolvia.

Leppien ollessa kyseessä ei voi unohtaa niiden juurinystryitä, joissa asustavat sädesienet sitovat suoraan ilmakehän typpeä. Typpi on usein kasvua rajoittava minimitekijä, joten juurinystryt ovat tärkeä kilpailuetu muihin kasveihin verrattuna. Typensaannin helpous ilmenee syksyllä, jolloin lepät, toisin kuin muut puut, pudottavat lehtensä vihreinä. Muut puut ottavat syksyllä talteen lehtien arvokkaat aineet, mikä ilmenee lehtien kellastumisena. Vain lepillä on varaa pudotella typpipitoiset lehtensä sellaisenaan. Lepän lehdillä on siksi selvä maata lannoittava vaikutus. Leppämetsiköihin ke-

hittyikin usein selvää multaa ja paikalla viihtyvät usein erilaiset vaateliaat lehtokasvit.

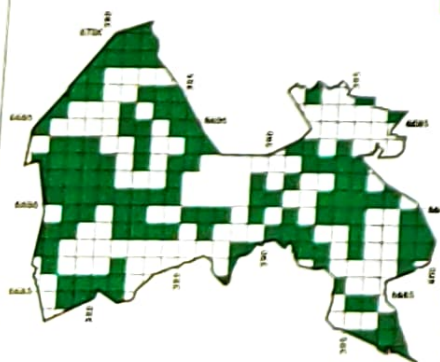
Lepät kukkivat hyvin aikaisin keväällä. Norkot pöyhivät usein jo maaliskuuhuhtikuun vaihteessa. Kukinnan jälkeen pienet emikukinnat paisuvat eräänlaisiksi kävyiksi, joista siemenet pöyhäytyvät usein vasta seuraavana talvena.

Of the two alder species, Grey Alder (*Alnus incana*) grows practically in every quadrat, but Alder (*Alnus glutinosa*) in only half of them. The Alder is a conspicuous tree, especially in river corridors. However, spruce swamp is the main habitat. The Grey Alder is more common in urbanised areas. Alder is not so widely used for ornament in Finland as in Central Europe. Important Alder groves can be found in connection with rapids in rivers, like the Tikkurilankoski and Kirkonkylänkoski rapids. Both Alder-species are important to their habitats, because they enrich the soil with nitrogen compounds.

LAJIPROFIILI

Heimo: Koivukasvit
(Betulaceae)
Frekvenssi: 53,3 % (131/246)
Alkuperä: 1
Kasvupaikkakoodit (157):
SKOR 41,4 %
RJOK 15,3 %
ROJA 7,6 %
MLEH 6,4 %
RPUR 5,7 %
Levinneisyys Suomessa: 1 2 3
4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
16 17 18 19 20

POLVIPUNTARPÄÄ (*Alopecurus geniculatus*)

Kärrkavle * Marsh Fox-Tail

Heimo: Heinäkasvit
(Poaceae)
Frekvenssi: 72,8 %
(179/246)
Alkuperä: 2

Kasvupaikkakoodit (246):	
ROJA	20,8 %
LMAA	16,9 %
JOUT	14,0 %
NIIT	10,6 %
LMET	10,2 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

NURMIPUNTARPÄÄ (*Alopecurus pratensis*)

Ängskavle * Meadow Fox-Tail

Heimo: Heinäkasvit
(Poaceae)
Frekvenssi: 94,3 %
(232/246)
Alkuperä: 1

Kasvupaikkakoodit (412):	
NIIT	41,3 %
LMAA	31,1 %
RJOK	7,3 %
JOUT	5,6 %
PELT	5,3 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

MARJATUOMIPIHLAJA (*Amelanchier alnifolia*)

Bärhäggmispel * Saskatoon Serviceberry

Heimo: Ruusukasvit
(Rosaceae)
Frekvenssi: 0,8 % (2/246)
Alkuperä: 4

Kasvupaikkakoodit (2):	
MKKA	50,0 %
PUUT	50,0 %

Levinneisyys Suomessa: istutettu koristekasvi

ISOTUOMIPIHLAJA (*Amelanchier spicata*)

Häggmispel * Dwarf Serviceberry

Heimo: Ruusukasvit
(Rosaceae)
Frekvenssi: 12,6 %
(31/246)
Alkuperä: 3

Kasvupaikkakoodit (33):	
MLKA	27,3 %
MLEH	21,2 %
MTKA	21,2 %
KALL	9,1 %
MMUU	9,1 %

Levinneisyys Suomessa:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

